

NAZWA INWESTYCJI

**PROJEKT WYKONAWCZY BUDYNKU
USŁUGOWEGO
WRAZ Z NIEZBĘDNĄ INFRASTRUKTURĄ**

ADRES INWESTYCJI

BAĆKOWICE; 27-552 BAĆKOWICE; POWIAT OPATOWSKI; WOJ ŚWIĘTOKRZYSKIE

KATEGORIA
OBIEKTU BUDOWLANEGO

XVII

KATEGORIA
OBIEKTU BUDOWLANEGO

260601_2 Baćkowice

KATEGORIA
OBIEKTU BUDOWLANEGO

260601_2.0001 Baćkowice

KATEGORIA
OBIEKTU BUDOWLANEGO

181/7, 181/5

INWESTOR:

**Gmina Baćkowice
27-552 Baćkowice 84**

JEDNOSTKA PROJEKTOWA :

**K&K
PROJEKT**

**K&K Projekt
Architektura i Konstrukcja
Grzegorz Kasprówicz
ul. Jałowcowa 57, 25-209 Kielce
tel. 665551111, 665561111**

SYMBOL PROJEKTU

PW-1-2017-02-28

FAZA PROJEKTU

PROJEKT WYKONAWCZY

NUMER OPRACOWANIA

PW-1-WK-2017-02-28

NAZWA TOMU

**PROJEKT WYKONAWCZY
BUDYNKU USŁUGOWEGO**

TOM

II

NAZWA OPRACOWANIA

KONSTRUKCJA

NR CZĘŚCI / SYMBOL

2

WK

Funkcja	Imię i Nazwisko	Nr uprawnień	Podpis
Projektant	mgr inż. Grzegorz Kasprówicz	SWK/0060/POOK/08	
Sprawdzający	mgr inż. Grzegorz Zasadni	SWK/0010/POOK/09	
Asystent	mgr inż. Sławomir Chudy	-----	

1 SPIS TREŚCI

1	SPIS TREŚCI	2
2	ST - 00.00 - WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT – WYMAGANIA OGÓLNE	7
2.1	WSTĘP	7
2.1.1	Przedmiot specyfikacji technicznej.....	7
2.1.2	Zakres stosowania ST.....	7
2.1.3	Zakres robót objętych ST.....	8
2.1.4	Niektóre określenia podstawowe:	8
2.1.4.1	Kierownik Budowy.....	8
2.1.4.2	Laboratorium	8
2.1.4.3	Materiały	8
2.1.4.4	Projektant.....	8
2.1.4.5	Inspektor Nadzoru.....	8
2.1.4.6	Aprobata Techniczna.....	8
2.1.4.7	Certyfikat Jakości.....	8
2.2	OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE ROBÓT	8
2.2.1	Przekazanie terenu budowy.....	8
2.2.2	Dokumentacja projektowa i powykonawcza	9
2.2.3	Zgodność robót z dokumentacją projektową i specyfikacjami technicznymi.	9
2.2.4	Zabezpieczenie terenu budowy.....	9
2.2.5	Ochrona środowiska w czasie wykonywania robót.	10
2.2.6	Ochrona przeciwpożarowa.	10
2.2.7	Materiały szkodliwe dla otoczenia.....	10
2.2.8	Ochrona własności publicznej i prywatnej.	10
2.2.9	Ograniczenia obciążeń osi pojazdów.	11
2.2.10	Bezpieczeństwo i higiena pracy.	11
2.2.11	Ochrona i utrzymanie robót.....	11
2.2.12	Stosowanie się do prawa i innych przepisów.	11
2.2.13	Zajęcie pasa drogowego i organizacja ruchu przy zajęciu pasa drogowego.	11
2.2.14	Działanie związane z organizacją prac przed rozpoczęciem robót.	11
2.2.15	Dodatkowe wymagania postawione przez użytkownika.....	11
2.2.16	Odbiory techniczne i rozruchy technologiczne.....	11
2.3	MATERIAŁY	12
2.3.1	Źródła szukania materiałów.	12
2.3.2	Pozyskiwanie materiałów miejscowych.....	12
2.3.3	Inspekcja wytwórni materiałów i elementów budowli.	12
2.3.4	Materiały nie odpowiadające wymaganiom.	12
2.3.5	Wariantowe zastosowanie materiałów.....	12
2.3.6	Pochodzenie materiałów	12
2.4	OSPRZĘT	13
2.5	TRANSPORT	13
2.6	WYKONANIE ROBÓT	13
2.7	KONTROLA JAKOŚCI.....	13
2.7.1	Program zapewnienia jakości	13
2.7.2	Zasady kontroli jakości robót.....	14
2.7.3	Pobieranie próbek.....	14
2.7.4	Badania i pomiary.....	14
2.7.5	Raporty z badań.....	15
2.7.6	Badania prowadzone przez inwestora.....	15

2.7.7	<i>Atesty, jakości materiałów i urządzeń .....</i>	15
2.7.8	<i>Dokumentacja budowy.....</i>	15
2.7.9	<i>Dokumenty laboratoryjne.....</i>	15
2.8	OBMIAR ROBÓT	16
2.8.1	<i>Ogólne zasady obmiaru robót.....</i>	16
2.8.2	<i>Zasady określenia ilości robót i materiałów.....</i>	16
2.8.3	<i>Urządzenia i sprzęt pomiarowy.....</i>	16
2.8.4	<i>Czas przeprowadzenia obmiaru.....</i>	16
2.9	ODBIÓR ROBÓT	16
2.9.1	<i>Procedura przejęcia robót.....</i>	16
2.9.2	<i>Podstawa płatności.....</i>	16
2.10	PRZEPISY ZWIĄZANE	16
3	ST - 02.00 ROBOTY ZIEMNE	17
3.1	WSTĘP	17
3.1.1	<i>Przedmiot specyfikacji technicznej.....</i>	17
3.1.2	<i>Zakres stosowania ST.....</i>	17
3.1.3	<i>Zakres robót objętych ST.....</i>	17
3.1.3.1	<i>Roboty pomiarowe.....</i>	17
3.1.3.2	<i>Roboty ziemne .....</i>	17
3.1.3.3	<i>Zasypanie rozkopów i przestrzeni przy fundamentowych .....</i>	18
3.2	MATERIAŁY	18
3.3	SPRZĘT	18
3.4	TRANSPORT.....	18
3.5	WYKONANIE ROBÓT.....	18
3.6	KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT.....	18
3.7	PRZEPISY ZWIĄZANE.....	19
4	ST – 03.00 ROBOTY ŻELBETOWE I BETONOWE	19
4.1	WSTĘP	19
4.1.1	<i>Przedmiot specyfikacji technicznej.....</i>	19
4.1.2	<i>Zakres stosowania S.T.....</i>	20
4.1.3	<i>Zakres robót objętych S.T.....</i>	20
4.2	OKREŚLENIA PODSTAWOWE	20
4.2.1	<i>Konstrukcje betonowe .....</i>	20
4.2.2	<i>Konstrukcje żelbetowe .....</i>	20
4.2.3	<i>Beton zwykły.....</i>	20
4.2.4	<i>Mieszanka betonowa.....</i>	20
4.2.5	<i>Beton towarowy .....</i>	20
4.2.6	<i>Zaczyn cementowy.....</i>	20
4.2.7	<i>Zaprawa .....</i>	20
4.2.8	<i>W/C.....</i>	20
4.2.9	<i>Rusztowania montażowe.....</i>	20
4.2.10	<i>Rusztowania robocze .....</i>	21
4.2.11	<i>Deskowania.....</i>	21
4.3	OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE ROBÓT	21
4.4	MATERIAŁY	21
4.4.1	<i>Wymagania ogólne.....</i>	21
4.4.2	<i>Wymagania szczegółowe.....</i>	21
4.4.2.1	<i>Cement.....</i>	21
4.4.2.2	<i>Kruszywo do betonu.....</i>	22
4.4.2.3	<i>Kruszywo grube.....</i>	22
4.4.2.4	<i>Kruszywo drobne.....</i>	23

4.4.2.5	Woda.....	23
4.4.2.6	Domieszki do betonów.....	23
4.4.2.7	Mieszanka betonowa.....	24
4.4.2.8	Stal zbrojeniowa.....	24
4.4.2.9	Materiały spawalnicze.....	24
4.4.3	<i>Podkładki dystansowe</i>	24
4.4.3.1	Elementy mocowane w konstrukcji żelbetowej.....	24
4.4.3.2	Deskowania.....	24
4.5	SPRZĘT.....	25
4.6	TRANSPORT SKŁADNIKÓW MIESZANKI BETONOWEJ.....	25
4.7	TRANSPORT, PODAWANIE I UKŁADANIE MIESZANKI BETONOWEJ.....	25
4.8	WYKONANIE ROBÓT.....	26
4.8.1	<i>Wymagania ogólne</i>	26
4.8.2	<i>Zakres wykonania robót</i>	26
4.8.3	<i>Wykonanie deskowań</i>	26
4.8.4	<i>Przygotowanie zbrojenia</i>	27
4.8.5	<i>Montaż zbrojenia</i>	27
4.8.6	<i>Wbudowanie mieszanki betonowej</i>	27
4.8.6.1	Podawanie i układanie mieszanki betonowej.....	27
4.8.6.2	Zagęszczenie betonu.....	27
4.8.6.3	Przerwy w betonowaniu.....	28
4.8.7	<i>Warunki atmosferyczne przy układaniu mieszanki betonowej i wiązaniu betonu</i>	29
4.8.7.1	Temperatura otoczenia.....	29
4.8.7.2	Zabezpieczenie podczas opadów.....	29
4.8.7.3	Zabezpieczenie betonu przy niskich temperaturach otoczenia.....	29
4.8.7.4	Pielęgnacja betonu.....	29
4.9	KONTROLA JAKOŚCI.....	30
4.9.1	<i>Wymagania ogólne</i>	30
4.9.1.1	Deskowania.....	30
4.9.1.2	Zbrojenie.....	30
4.9.1.3	Składniki mieszanki betonowej.....	30
4.9.1.4	Mieszanka betonowa.....	30
4.9.1.5	Wbudowanie mieszanki betonowej.....	30
4.9.1.6	Pielęgnacja betonu.....	30
4.9.1.7	Beton.....	31
4.9.1.8	Kontrola wykończenia powierzchni betonu.....	31
4.9.1.9	Tolerancje wymiarów betonowych konstrukcji budowlanych.....	31
4.9.1.10	Kontrola sprzętu.....	31
4.10	OBMIAR ROBÓT.....	31
4.10.1	<i>Jednostka obmiarowa</i>	31
4.11	ODBIÓR ROBÓT.....	31
4.11.1	<i>Odbiór końcowy konstrukcji</i>	32
4.12	PODSTAWA PŁATNOŚCI.....	32
4.13	PRZEPISY ZWIĄZANE.....	33
5	ST – 04.00 ROBOTY ZBROJARSKIE.....	34
5.1	WSTĘP.....	34
5.1.1	<i>Przedmiot specyfikacji technicznej</i>	34
5.1.2	<i>Zakres stosowania S.T.</i>	34
5.1.3	<i>Zakres robót objętych S.T.</i>	34
5.2	MATERIAŁY.....	34
5.3	SPRZĘT.....	35
5.4	TRANSPORT.....	36
5.5	WYKONANIE ROBÓT.....	36
5.6	KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT.....	39

5.7	JEDNOSTKĄ ODBIORU	39
5.8	PRZEPISY ZWIĄZANE	40
6	ST – 05.00 ROBOTY MUROWE	40
6.1	WSTĘP	40
6.1.1	<i>Przedmiot opracowania .....</i>	<i>40</i>
6.1.2	<i>Zakres robót objętych S.T.: .....</i>	<i>40</i>
6.2	MATERIAŁY	40
6.3	SPRZĘT	42
6.4	TRANSPORT	42
6.5	WYKONANIE ROBÓT	42
6.6	KONTROLA JAKOŚCI	43
6.6.1	<i>Odbiór materiałów murowych .....</i>	<i>43</i>
6.6.2	<i>Zaprawy .....</i>	<i>43</i>
6.6.3	<i>Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu .....</i>	<i>44</i>
6.6.4	<i>Odbiór częściowy .....</i>	<i>44</i>
6.6.5	<i>Odbiór ostateczny (końcowy) .....</i>	<i>44</i>
6.7	PRZEPISY ZWIĄZANE	45
7	ST - 06.00 ROBOTY CIESIELSKIE	45
7.1	WSTĘP	45
7.1.1	<i>Przedmiot opracowania .....</i>	<i>45</i>
7.1.2	<i>Zakres robót objętych S.T.: .....</i>	<i>46</i>
7.2	MATERIAŁY	46
7.3	SPRZĘT	46
7.4	TRANSPORT	46
7.5	WYKONANIE ROBÓT	46
7.6	KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT	47
7.7	ODBIÓR ROBÓT	48
7.8	PODSTAWA PŁATNOŚCI	48
7.9	PRZEPISY ZWIĄZANE	48
8	ST – 07.00 ROBOTY DEKARSKIE	48
8.1	WSTĘP	48
8.1.1	<i>Przedmiot opracowania .....</i>	<i>48</i>
8.1.2	<i>Zakres robót objętych S.T.: .....</i>	<i>48</i>
8.2	MATERIAŁY	49
8.3	SPRZĘT	49
8.4	TRANSPORT	49
8.5	WYKONANIE ROBÓT	49
8.6	ODBIÓR ROBÓT OBJĘTYCH S.T.	51
8.7	PRZEPISY ZWIĄZANE	51
9	ST-08.00 ROBOTY TYNKARSKIE	51
9.1	WSTĘP	52
9.1.1	<i>Przedmiot opracowania .....</i>	<i>52</i>
9.1.2	<i>Zakres robót objętych S.T.: .....</i>	<i>52</i>
9.2	MATERIAŁY	52
9.3	SPRZĘT	53
9.4	TRANSPORT	53
9.5	WYKONANIE ROBÓT	53
9.5.1	<i>Przygotowanie i układanie zaprawy cementowo- wapiennej .....</i>	<i>54</i>

9.5.2	Układanie zaprawy cementowo- wapiennej (wykonanie tynków wewnętrznych).	54
9.5.3	Ocieplanie i wykonanie tynków na ścianach zewnętrznych.	54
9.5.3.1	Przebieg prac związanych z wykonaniem ocieplenia w systemie PROTERM S.	56
9.6	KONTROLA JAKOŚCI	63
9.7	PRZEPISY ZWIĄZANE	64
10	ST – 09.00 ROBOTY OKŁADZINOWE	65
10.1	WSTĘP	65
10.1.1	Przedmiot opracowania	65
10.1.2	Zakres robót objętych S.T.	65
10.2	MATERIAŁY	65
10.3	SPRZĘT	66
10.4	TRANSPORT	66
10.5	WYKONANIE ROBÓT	66
10.6	KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT	68
10.7	ODBIÓR ROBÓT	69
10.8	PRZEPISY ZWIĄZANE	70
11	ST – 10.00 ROBOTY SZKLARSKIE I STOLARSKIE	70
11.1	WSTĘP	70
11.1.1	Przedmiot opracowania	70
11.1.2	Zakres robót objętych S.T.	70
11.2	MATERIAŁY (ELEMENTY)	71
11.3	SPRZĘT	71
11.4	TRANSPORT	71
11.5	WYKONANIE ROBÓT	71
11.6	KONTROLA JAKOŚCI	72
11.7	ODBIÓR ROBÓT OBJĘTYCH S.T.	73
11.8	PRZEPISY ZWIĄZANE	73
12	ST – 11.00 ROBOTY WYKOŃCZENIOWE I ŚLUSARSKIE	73
12.1	WSTĘP	73
12.1.1	Przedmiot opracowania	73
12.1.2	Zakres robót objętych S.T.	73
12.2	MATERIAŁY (ELEMENTY)	73
12.3	SPRZĘT	74
12.4	TRANSPORT	74
12.5	WYKONANIE ROBÓT	74
12.6	KONTROLA JAKOŚCI	74
12.7	ODBIÓR ROBÓT OBJĘTYCH S.T.	75
12.8	PRZEPISY ZWIĄZANE	75
13	ST – 12.00 ROBOTY TERENOWE I NAWIERZCHNIOWE	76
13.1	WSTĘP	76
13.1.1	Przedmiot opracowania	76
13.1.2	Zakres robót objętych S.T.	76
13.2	MATERIAŁY (ELEMENTY)	76
13.3	SPRZĘT	76
13.4	TRANSPORT	76
13.5	WYKONANIE ROBÓT	76
13.6	KONTROLA JAKOŚCI	77
13.7	ODBIÓR ROBÓT OBJĘTYCH S.T.	77

13.8	PRZEPISY ZWIĄZANE	77
14	ST-13.00 ROBOTY IZOLACYJNE	78
14.1	WSTĘP.....	78
14.1.1	<i>Przedmiot opracowania.....</i>	78
14.1.2	<i>Zakres robót objętych S.T.:.....</i>	78
14.2	MATERIAŁY (ELEMENTY).....	78
14.3	SPRZĘT	79
14.4	TRANSPORT	79
14.5	WYKONANIE ROBÓT	80
14.6	KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT.....	83
14.6.1	<i>Warunki szczegółowe. ....</i>	83
14.6.2	<i>Odbiór izolacji .....</i>	83
14.6.3	<i>Odbiory międzyfazowe polegają na kontroli: .....</i>	83
14.6.4	<i>Kontrola powinna polegać na sprawdzeniu:.....</i>	84
14.7	ODBIÓR ROBÓT OBJĘTYCH S.T.	84
14.8	PRZEPISY ZWIĄZANE	85
15	ST-14.00 ROBOTY MALARSKIE	85
15.1	WSTĘP.....	85
15.1.1	<i>Przedmiot opracowania.....</i>	85
15.1.2	<i>Zakres robót objętych S.T.:.....</i>	86
15.2	MATERIAŁY (ELEMENTY).....	86
15.3	SPRZĘT	87
15.4	TRANSPORT	87
15.5	WYKONANIE ROBÓT	87
15.6	KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT.....	88
15.7	ODBIÓR ROBÓT OBJĘTYCH S.T.	89
15.8	PRZEPISY ZWIĄZANE	90

2 ST - 00.00 - WYKONANIA I ODBIORU ROBÓT – WYMAGANIA OGÓLNE

CPV: 45200000-9,45212000-6,4512200-8,45212220-4,45212225-9,45214200-2

2.1 Wstęp

2.1.1 Przedmiot specyfikacji technicznej

Specyfikacja techniczna – wymagania ogólne odnosi się do wymagań technicznych wykonania i odbioru robót, które zostaną wykonane w ramach zadania:

PROJEKT WYKONAWCZY BUDYNKU USŁUGOWEGO W BAĆKOWICACH WRAZ Z NIEZBĘDNĄ INFRASTRUKTURĄ

2.1.2 Zakres stosowania ST

Specyfikację techniczną jako część dokumentów przetargowych i kontraktowych należy odczytywać i rozumieć w odniesieniu do zlecenia wykonania robót opisanych w pkt. 2.1.1

2.1.3 Zakres robót objętych ST

Budowa budynku usługowego w Baćkowicach wraz z niezbędną infrastrukturą.

2.1.4 Niektóre określenia podstawowe:

Użyte w ST wymienione poniżej określenia należy rozumieć następująco:

2.1.4.1 Kierownik Budowy

Osoba wylansowana przez Wykonawcę, upoważniona do kierowania robotami i występująca w jego imieniu w sprawach realizacji obiektów – posiadająca niezbędną wiedzę oraz doświadczenie przy pracach związanych z przebudową budynków zabytkowych zgodnie z wymaganiami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

2.1.4.2 Laboratorium

Laboratorium badawcze zaakceptowane przez Zamawiającego. niezbędne do przeprowadzania wszelkich badań i prób związanych z oceną jakości materiałów oraz robót.

2.1.4.3 Materiały

Wszelkie tworzywa niezbędne do wykonania robót zgodnie z dokumentacją projektową i specyfikacjami technicznymi.

2.1.4.4 Projektant

Uprawniona osoba /zespół/ prawna lub fizyczna będąca autorem dokumentacji technicznej.

2.1.4.5 Inspektor Nadzoru

Oznacza osobę powołaną przez Zamawiającego do działania w jego imieniu w niniejszym kontrakcie – posiadająca niezbędną wiedzę oraz doświadczenie przy pracach związanych z przebudową budynków zabytkowych zgodnie z wymaganiami Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

2.1.4.6 Aprobata Techniczna

Dokument potwierdzający pozytywną opinię techniczną wyboru stwierdzającą jego przydatność do stosowania w określonych warunkach, wydany przez jednostkę upoważnioną do wydawania aprobat technicznych.

2.1.4.7 Certyfikat Jakości

Dokument wydany zgodnie z zasadami certyfikacji wykazujący, że zapewniono odpowiedni stopień zaufania, że należycie identyfikowano wybór, proces lub usługę są zgodne z określoną normą lub innymi dokumentami normatywnymi, w odniesieniu do wyrobów dopuszczonych do obrotu i stosowania.

2.2 **OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE ROBÓT**

Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość ich wykonania oraz za ich zgodność z dokumentacją projektową i specyfikacjami technicznymi.

2.2.1 Przekazanie terenu budowy.

Zamawiający w terminie określonym w warunkach umownych przekaze Wykonawcy teren budowy wraz ze wszystkimi wymaganymi uzgodnieniami prawnymi i administracyjnymi, lokalizację, współrzędne

punktów głównych oraz reperów państwowych, dziennik budowy i książkę obmiaru robót oraz jeden egzemplarz dokumentacji, oraz jeden komplety ST.

Na wykonawcy spoczywa odpowiedzialność za ochronę przekazanych mu punktów pomiarowych do chwili końcowego odbioru robót. Uszkodzone bądź zniszczone znaki geodezyjne Wykonawca odtworzy i utrwali na własny koszt.

2.2.2 Dokumentacja projektowa i powykonawcza.

Dokumentacja załączona do dokumentów przetargowych:

- projekt budowlany wielobranżowy
- specyfikacja techniczna

Dokumentacja - projekt budowlano/wykonawczy. W/w projekt znajduje się do wglądu w siedzibie Zamawiającego.

W ramach ceny ofertowej wykonawca winien wykonać dokumentację montażową, organizacji placu budowy, organizacji ruchu związanego z realizacją robót wraz z niezbędnymi uzgodnieniami.

Wykonawca w ramach ceny winien wykonać dokumentację powykonawczą całości wykonanych robót w tym również dokumentację geodezyjną.

Dokumentacja rozruchowa do opracowania przez wykonawcę w ramach ceny kontraktowej.

Wykonawca w ramach ceny kontraktowej winien wykonać dokumentację rozruchową w ramach ceny należy uwzględnić:

- Dokumentację wykonawczą niezbędną do przeprowadzenia wszelkich spraw rozruchowych
- Dokumentację powykonawczą potwierdzającą prawidłowość i zgodność z obowiązującymi przepisami wszystkich wykonanych prac, usług w tym:
  - szczegółowy harmonogram rozruchu
  - ogólną instrukcję eksploatacji

2.2.3 Zgodność robót z dokumentacją projektową i specyfikacjami technicznymi.

Dokumentacja projektowa specyfikacje techniczne oraz inne dokumenty przekazane wykonawcy stanowią część kontraktu, a wymagania wyszczególnione choćby w jednym z nich są obowiązujące dla wykonawcy tak, jakby zawarte były w całej dokumentacji.

Wykonawca nie może wykorzystać błędów lub opuszczeń w dokumentach kontraktowych, a o ich wykryciu powinien natychmiast zawiadomić inwestora, który dokona niezbędnych zmian, poprawek lub interpretacji tych dokumentów. Wszystkie wykonane roboty i dostarczone materiały będą zgodne z dokumentacją projektową i specyfikacjami technicznymi.

W przypadku, gdy materiały lub roboty nie będą w pełni zgodne z dokumentacją projektową lub specyfikacjami technicznymi i wpłynie to na niezadowalającą jakość elementów budowy, to takie materiały lub elementy budowlne będą niezwłocznie zastąpione innymi, a wykonany zakres robót rozebrany na koszt Wykonawcy.

2.2.4 Zabezpieczenie terenu budowy.

Wykonawca jest zobowiązany do zapewnienia i utrzymania bezpieczeństwa terenu budowy oraz robót poza placem budowy w okresie trwania realizacji kontraktu aż do zakończenia i odbioru końcowego robót w szczególności:

- utrzyma warunków bezpieczeństwa pracy i pobytu osób wykonujących czynności związane z budową i nienaruszalność ich mienia służącego do pracy a także zabezpieczy teren budowy przed dostępem osób nieupoważnionych,

- fakt przystąpienia do robót wykonawca obwieści publicznie przed ich rozpoczęciem w sposób uzgodniony z inwestorem przez umieszczenie w miejscu uzgodnionym z inwestorem tablic informacyjnych, tablice te będą utrzymywane przez wykonawcę w dobrym stanie przez cały okres realizacji robót,
- w czasie wykonywania robót wykonawca dostarczy, zainstaluje i będzie obsługiwał wszystkie tymczasowe urządzenia zabezpieczające teren budowy tj.: ogrodzenie terenu budowy, zabezpieczenie ścian wykopów, zabezpieczenie przed uszkodzeniem istniejących sieci uzbrojenia podziemnego, zabezpieczenie istniejących nawierzchni dojazdów i chodników, zapewniając w ten sposób bezpieczeństwo pojazdów i pieszych,
- Wykonawca zapewni stałe warunki widoczności /w dzień i w nocy/ tych urządzeń i znaków, dla których jest to nieodzowne ze względów bezpieczeństwa,
- Wykonawca podejmie środki w celu zabezpieczenia dróg i mostów prowadzących do placu budowy przed uszkodzeniem spowodowanym jego środkami transportu lub jego podwykonawców i dostawców.

2.2.5 Ochrona środowiska w czasie wykonywania robót.

Wykonawca ma obowiązek znać i stosować w czasie prowadzenia robót wszelkie przepisy dotyczące ochrony środowiska.

W czasie trwania budowy wykonawca będzie:

- utrzymywać teren budowy i wykopy bez wody stojącej,
- przestrzegać zaleceń Państwowego Inspektora Sanitarnego,
- stosować się do przepisów i norm dotyczących ochrony środowiska na terenie i wokół budowy i będzie miał szczególny wzgląd na:
  - lokalizację magazynów, składowisk, dróg dojazdowych
  - ostrożności zabezpieczenia przed środkami zanieczyszczeniami powietrza pyłami i gazami, - możliwością powstania pożaru.

2.2.6 Ochrona przeciwpożarowa.

Wykonawca będzie przestrzegał przepisów ochrony przeciwpożarowej, będzie utrzymywać sprawny sprzęt przeciwpożarowy wymagany przez odpowiednie przepisy na terenie budowy, w pomieszczeniach biurowych, mieszkalnych i magazynach oraz w maszynach i pojazdach.

Materiały łatwopalne będą składowane w sposób zgodny z odpowiednimi przepisami i zabezpieczone przed dostępem osób trzecich.

Wykonawca będzie odpowiedzialny za wszystkie straty spowodowane pożarem wywołanym jako rezultat robót albo przez personel wykonawcy.

2.2.7 Materiały szkodliwe dla otoczenia.

Materiały szkodliwe dla otoczenia nie będą dopuszczone do użycia, a zwłaszcza wywołujące szkodliwe promieniowanie o stężeniu większym niż dopuszczalne.

2.2.8 Ochrona własności publicznej i prywatnej.

Wykonawca odpowiada za ochronę instalacji na powierzchni ziemi, za urządzenia podziemne, takie jak rurociągi, kable itp. oraz uzyska od odpowiednich władz będących właścicielami tych urządzeń potwierdzenie informacji dostarczonych przez zamawiającego w ramach planu ich lokalizacji, Wykonawca zapewni odpowiednie zabezpieczenie i oznakowanie tych instalacji w czasie trwania budowy. O fakcie przypadkowego uszkodzenia wykonawca zawiadomi inwestora i zainteresowane władze lokalne oraz będzie współpracował przy dokonywaniu napraw.

Wykonawca będzie odpowiadał za wszelkie spowodowane jego działaniem uszkodzenia instalacji wykazanych w dokumentach dostarczonych mu przez Zamawiającego.

2.2.9 Ograniczenia obciążeń osi pojazdów.

Wykonawca stosować się będzie do ustawowych ograniczeń obciążeń na oś przy transporcie materiałów i wyposażenia na i z terenu budowy, uzyska on wszelkie niezbędne zezwolenia od władz, co do przewozu nietypowych wagowo ładunków i o każdym takim przewozie będzie zawiadomiony inwestor.

2.2.10 Bezpieczeństwo i higiena pracy.

Podczas realizacji robót Wykonawca będzie przestrzegał przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, w szczególności wykonawca ma obowiązek zadbać, aby personel nie wykonywał prac w warunkach niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia oraz nie spełniających odpowiednich wymagań sanitarnych. Wykonawca zapewni i będzie utrzymywał wszelkie urządzenia zabezpieczające socjalne oraz sprzęt i odpowiednią odzież dla ochrony życia i zdrowia osób zatrudnionych na budowie oraz dla zapewnienia bezpieczeństwa publicznego.

2.2.11 Ochrona i utrzymanie robót.

Wykonawca będzie odpowiedzialny za ochronę robót i wszelkie materiały i urządzenia używane do robót od daty rozpoczęcia do daty wydania świadectwa przejęcia przez inwestora.

2.2.12 Stosowanie się do prawa i innych przepisów.

Wykonawca zobowiązany jest znać wszystkie przepisy wydane przez władze centralne i miejscowe oraz inne przepisy i wytyczne związane z robotami i będzie w pełni odpowiedzialny za przestrzeganie tych praw, przepisów i wytycznych podczas prowadzenia robót.

2.2.13 Zajęcie pasa drogowego i organizacja ruchu przy zajęciu pasa drogowego.

Wykonawca w ramach ceny kontraktowej zobowiązany jest do zorganizowania ruchu zastępczego i oznakowania robót w przypadku zajęcia drogi.

W przypadku zajęcia drogi Wykonawca zobowiązany do wykonania projektu organizacji ruchu i zabezpieczenia robót, uzgodnienia go z właścicielem drogi, wykonania wg uzgodnionego projektu oznakowania i zabezpieczenia terenu robót oraz oznakowania objazdów i dróg.

2.2.14 Działanie związane z organizacją prac przed rozpoczęciem robót.

Przed rozpoczęciem robót wykonawca jest zobowiązany powiadomić pisemnie wszystkie zainteresowane strony o terminie rozpoczęcia prac oraz o przewidzianym terminie ich zakończenia.

2.2.15 Dodatkowe wymagania postawione przez użytkownika.

Wykonawca przed oddaniem obiektu do eksploatacji zobowiązany jest do:

- oznakowania pomieszczeń, drzwi,
- wykonania szczegółowych instrukcji dotyczącej eksploatacji i obsługi instalacji i urządzeń technologicznych, BHP.

2.2.16 Odbiory techniczne i rozruchy technologiczne

Wykonawca w ramach ceny kontraktowej zobowiązany jest do zawiadomienia o odbiorach technicznych, o rozruchu, odbiorze i przekazaniu do eksploatacji instytucjom lub użytkownikowi, których obecność jest wymagana przepisami. Wykonawca ponosi koszty związane z udziałem ich

przedstawicieli w odbiorach. Odbiory techniczne należy przeprowadzać zgodnie z wytycznymi stawianymi przez przyszłego użytkownika instalacji i urządzeń.

2.3 MATERIAŁY

2.3.1 Źródła szukania materiałów.

Co najmniej na trzy tygodnie przed zaplanowanym wykorzystaniem jakichkolwiek materiałów przeznaczonych do robót wykonawca przedstawi szczegółowe informacje dotyczące proponowanego źródła wytwarzania, zamawiania lub wydobywania tych materiałów i odpowiednie świadectwa badań laboratoryjnych oraz próbek do zatwierdzenia przez inwestora. Wykonawca zobowiązany jest do prowadzenia badań, w celu udokumentowania, że materiały uzyskane z dopuszczonego źródła w sposób ciągły spełniają wymagania Specyfikacji Technicznej w czasie postępu robót.

2.3.2 Pozyskiwanie materiałów miejscowych.

Wykonawca odpowiada za uzyskanie pozwoleń od właścicieli i odnośnych władz na pozyskanie materiałów z jakichkolwiek źródeł miejscowych włączając w to źródła wskazane przez zamawiającego i jest zobowiązany do dostarczenia inwestorowi wymaganych dokumentów.

Wykonawca ponosi odpowiedzialność za jakość dostarczonych na budowę materiałów. Ponosi także koszty z tym związane. Humus i nakład czasowo zdjęte z terenu będą składowane w hałdy i następnie wykorzystane przy zasypce wykopów po uprzednim stwierdzeniu o ich odpowiedniej przydatności zgodnie z wymaganiami kontraktu lub wskazań inwestora.

2.3.3 Inspekcja wytwórni materiałów i elementów budowli.

Wytwórnice materiałów i elementów budowli mogą być okresowo kontrolowane przez inwestora w celu sprawdzenia zgodności stosowanych metod produkcyjnych z wymaganiami. Próbkę materiałów mogą być pobierane w celu sprawdzenia ich właściwości. Wynik tych kontroli będzie podstawą akceptacji określonej partii materiałów pod względem jakości.

2.3.4 Materiały nie odpowiadające wymaganiom.

Materiały i elementy budowli nie odpowiadające wymaganiom zostaną przez wykonawcę wywiezione z terenu budowy. Zastosowanie ich w innym celu jest możliwe po akceptacji inwestora.

2.3.5 Wariantowe zastosowanie materiałów.

Jeśli dokumentacja projektowa lub ST przewiduje możliwość wariantowego zastosowania materiałów w wykonywanych robotach, wykonawca powiadomi Inwestora o swoim zamiarze, co najmniej na trzy tygodnie przed ich użyciem oraz uzyska akceptację Inspektora Nadzoru. Wybrany i zaakceptowany rodzaj materiału nie może być później zmieniony bez zgody inwestora.

2.3.6 Pochodzenie materiałów

Odpowiednie dokumenty takie jak: atesty, aprobaty techniczne i certyfikaty będą wymagane przez Zamawiającego.

Dostawca materiałów powinien dostarczyć oświadczenie zawierające:

- nazwę i adres dostawcy,
- nazwę wyrobu i miejsce jego wytworzenia,
- identyfikację dokumentacji technicznej,
- stwierdzenie zgodności wyrobu z dokumentacją oraz przepisami i normami,
- nazwę i adres budowy
- miejsce i data wydającego oświadczenie.

2.4 OSPRZĘT

Wykonawca jest zobowiązany do używania jedynie takiego sprzętu, który nie spowoduje niekorzystnego wpływu na jakość wykonywanych robót. Sprzęt ten winien być zgodny z ofertą wykonawcy, wymaganiami ST, projekcie organizacji robót, zaakceptowany przez inwestora. Liczba i wydajność sprzętu będzie gwarantować przeprowadzenie robót zgodnie z zasadami określonymi w dokumentacji projektowej, ST i wskazaniach inwestora w terminie przewidzianym kontraktem. Używany sprzęt przez wykonawcę musi być utrzymywany w dobrym stanie i gotowości do pracy i zgodny z normami ochrony środowiska i przepisami jego użytkowania.

Wykonawca dostarczy Inwestorowi kopie dokumentów potwierdzających dopuszczenie sprzętu do użytkowania. Jeśli dokumentacja projektowa lub ST przewiduje użycie wariantowego sprzętu wykonawca powiadomi inwestora o swoim zamiarze uzyskać jego akceptację przed użyciem sprzętu.

2.5 TRANSPORT

Wykonawca jest zobowiązany do stosowania jedynie takich środków transportu, które nie wpłyną niekorzystnie na jakość wykonywanych robót i właściwości przewożonych materiałów. Liczba środków transportu musi zapewnić prowadzenie robót zgodnie z zasadami określonymi w dokumentacji Projektowej, ST i wskazaniach inwestora, w terminie przewidzianym kontraktem. Przy ruchu na drogach publicznych pojazdy będą spełniać wymagania dotyczące przepisów ruchu drogowego w odniesieniu do dopuszczalnych obciążeń na osie i innych parametrów technicznych. Środki transportu nie odpowiadające warunkom kontraktu będą na polecenie inwestora usunięte z placu budowy.

Wykonawca będzie usuwać na bieżąco na własny koszt wszelkie zanieczyszczenia spowodowane jego pojazdami na drogach publicznych.

2.6 WYKONANIE ROBÓT

Ogólne zasady wykonania robót.

Wykonawca odpowiedzialny jest za prowadzenie robót zgodnie z kontraktem oraz za jakość materiałów i wykonywanych robót, za ich zgodność z dokumentacją projektową i ST oraz poleceniami inwestora.

Wykonawca odpowiedzialny jest za dokładność wytyczenia budowli w planie i wysokości. Wykonawca prowadzi stale dokumentację geodezyjną podczas wykonywania robót.

Wykonawca przy wykonywaniu robót powinien uwzględnić fakt, że plac budowy znajduje się w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej powinien zabezpieczyć teren budowy tj.: ogrodzenie terenu, zabezpieczenie ścian wykopów, zabezpieczenie przed uszkodzeniem istniejących sieci uzbrojenia podziemnego i zabezpieczenie istniejących nawierzchni dojazdów i chodników.

2.7 KONTROLA JAKOŚCI

2.7.1 Program zapewnienia jakości

Do obowiązków wykonawcy należy sporządzenie i przedstawienie do aprobaty Inwestora programu zapewnienia jakości, w którym przedstawi on zamierzony sposób wykonania robót, możliwości techniczne, kadrowe i organizacyjne gwarantujące realizację zgodnie z dokumentacją projektową, ST i poleceniami Inwestora.

Program zapewnienia jakości będzie zawierać część ogólną opisującą:

- organizację wykonania robót (terminy i sposób prowadzenia robót)
- organizację ruchu na budowie
- zasady BHP
- wykaz osób odpowiedzialnych za jakość i terminowość wykonania poszczególnych elementów

- robot (kierowników z odpowiednimi uprawnieniami)
- system prowadzonej kontroli sterowania jakością wykonywanych robót
- wyposażenie w sprzęt i urządzenia do kontroli jakości wraz z opisem laboratorium prowadzącego badania

część szczegółową zawierającą:

- sposób i procedurę pomiarów i badań (rodzaj i częstotliwość pobierania próbek, legalizacja i sprawdzanie urządzeń) prowadzonych podczas dostaw materiałów i wykonywania poszczególnych elementów robot
- sposób postępowania z materiałami i robotami nie odpowiadającymi wymaganiom.

2.7.2 Zasady kontroli jakości robót

Celem kontroli robót będzie takie sterowanie ich przygotowaniem i wykonaniem, aby osiągnąć założoną jakość robót. Wykonawca jest odpowiedzialny za pełną kontrolę robót i jakości materiałów. Wykonawca zapewni odpowiedni system kontroli, włączając personel, laboratorium, sprzęt, zaopatrzenie i wszystkie urządzenia niezbędne do pobierania próbek i badań materiałów oraz robót. Przed zakończeniem systemu kontroli inwestor może zażądać od wykonawcy przeprowadzenia badań w celu zademonstrowania, że poziom ich wykonania jest zadowalający. Wykonawca będzie przeprowadzać pomiary i badania materiałów oraz robót z częstotliwością zapewniającą stwierdzenie, że roboty wykonano zgodnie z wymaganiami zawartymi w dokumentacji projektowej i ST.

Inwestor będzie mieć nieograniczony dostęp do pomieszczeń laboratoryjnych w celu ich inspekcji. Inwestor będzie przekazywać wykonawcy pisemnie informacje o jakichkolwiek niedociągnięciach dotyczących urządzeń laboratoryjnych, sprzętu zaopatrzenia laboratorium, pracy personelu lub metod badawczych. Jeżeli niedociągnięcia te będą tak poważne, że mogą wpłynąć na wyniki badań inwestor natychmiast wstrzyma użycie do robót badanych materiałów i dopuści je do użycia dopiero wtedy, gdy niedociągnięcia w pracy laboratorium wykonawcy zostaną usunięte i stwierdzona zostanie odpowiednia jakość tych materiałów. Wszystkie koszty związane z organizowaniem i przeprowadzeniem badań materiałów ponosi Wykonawca.

2.7.3 Pobieranie próbek

Próbki pobierane będą losowo. Inwestor ma prawo do wytypowania próbek do badań. Koszty dodatkowych badań pokrywa Wykonawca tylko w przypadku stwierdzenia usterek; w przeciwnym przypadku koszty te pokrywa zamawiający. Wykonawca zobowiązany jest do odpowiedniego oznakowania próbek i prowadzenia systematycznej rejestracji wyników.

2.7.4 Badania i pomiary.

Wszystkie badania i pomiary będą przeprowadzane zgodnie z wymaganiami norm. W przypadku, nie obejmują jakiegokolwiek badania wymaganego w ST, stosować można wytyczne krajowe, albo inne procedury, zaakceptowane przez Inwestora. Przed przystąpieniem do pomiarów i badań Wykonawca powiadomi Inwestora o rodzaju, miejscu i terminie pomiaru i badań. Po ich wykonaniu Wykonawca przedstawi na piśmie ich wyniki do akceptacji przez Inwestora.

2.7.5 Raporty z badań

Wykonawca będzie przekazywać inwestorowi kopie raportów z wynikami badań jak najszybciej, nie później jednak niż w terminie określonym w programie zapewnienia jakości. Wyniki badań należy wykonywać na odpowiednich formularzach.

2.7.6 Badania prowadzone przez inwestora.

Dla celów kontroli jakości i zatwierdzenia inwestor uprawniony jest do dokonywania kontroli pobierania próbek i badania materiałów u źródła ich wytwarzania i zapewniona mu będzie potrzebna pomoc ze strony Wykonawcy i producenta materiałów. Jeżeli wyniki tych badań wykażą, że raporty wykonawcy są niewiarygodne, to inwestor poleci wykonawcy lub zleci niezależnemu laboratorium przeprowadzenie powtórnych badań lub oprze się na własnych badaniach przy ocenie zgodności materiałów i robót z dokumentacją projektową i St. W takim przypadku całkowite koszty powtórnych badań poniesione będą przez Wykonawcę.

2.7.7 Atesty, jakości materiałów i urządzeń

Przed wykonaniem kontroli jakości materiałów przez Wykonawcę, Inwestor może dopuścić do użycia materiały posiadające atest producenta stwierdzający ich pełną zgodność z warunkami podanymi w ST w przypadku materiałów, dla których atesty są wymagane przez ST, każda partia dostarczona do robót będzie posiadać atest określający w sposób jednoznaczny jej cechy.

Materiały posiadające atesty na urządzenia – ważne legalizacje mogą być badane w dowolnym czasie. Jeżeli zostanie stwierdzona niezgodność ich właściwości ze ST to takie materiały lub urządzenia zostaną odrzucone.

2.7.8 Dokumentacja budowy

Dziennik budowy jest dokumentem prawnym obowiązującym Zamawiającego i Wykonawcę w okresie od przekazania wykonawcy terenu budowy do końca okresu gwarancyjnego. Odpowiedzialność za prowadzenie dziennika budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami spoczywa na Wykonawcy.

Zapisy w dzienniku budowy będą dokonywane na bieżąco i będą dotyczyć przebiegu robót, stanu bezpieczeństwa ludzi i mienia oraz technicznej i gospodarczej strony budowy.

Każdy zapis w dzienniku budowy będzie opatrzony datą jego dokonania, podpisem osoby, która dokonała zapisu, z podaniem imienia, nazwiska oraz stanowiska służbowego. Zapisy te będą czytelne, dokonane trwałą techniką, w porządku chronologicznym, bezpośrednio jeden po drugim, bez przerw. Załączone do dziennika protokoły i inne dokument będą oznaczone kolejnym numerem załącznika i opatrzone datą i podpisem Wykonawcy i Inwestora.

2.7.9 Dokumenty laboratoryjne

Dzienniki laboratoryjne, atesty materiałów, orzeczenia o jakości materiałów, recepty robocze i kontrolne wyniki badań wykonawcy będą gromadzone w formie uzgodnionej w programie jakości. Dokumenty te stanowią załącznik do odbioru robót. Winny być udostępnione na każde życzenie Inwestora.

Pozostałe dokumenty budowy.

Do dokumentów budowy zalicza się oprócz w/w następujące dokumenty:

- pozwolenie na realizację zadania inwestycyjnego
- protokoły przekazania terenu budowy
- umowy cywilno-prawne z osobami trzecimi i inne umowy cywilno-prawne
- protokoły odbioru robót

- protokoły z porad i ustaleń – korespondencja na budowie
- Wykonawca odpowiada za odpowiednie przechowywanie dokumentów na budowie.

2.8 OBMIAR ROBÓT

2.8.1 Ogólne zasady obmiaru robót

Obmiar robót będzie określać faktyczny zakres wykonywanych robót zgodnie z dokumentacją projektową i ST, w jednostkach ustalonych w wycenionym przedmiarze robót. Obmiaru robót dokonuje wykonawca po pisemnym powiadomieniu Inwestora o zakresie obmierzanych robót i terminie obmiaru. Wyniki obmiaru będą wpisane do księgi obmiaru.

2.8.2 Zasady określenia ilości robót i materiałów

Jeśli specyfikacje techniczne właściwe dla danych robót nie wymagają tego inaczej, objętości będą wyliczane w m³.

m³ – wykopu oznacza objętość gruntu mierzona w stanie rodzimym

m³ – nasypu oznacza objętość materiału mierzona po zagęszczeniu nasypu.

2.8.3 Urządzenia i sprzęt pomiarowy

Wszystkie urządzenia i sprzęt pomiarowy stosowany w czasie obmiaru robót będą akceptowane przez inwestora. Będą one dostarczone przez wykonawcę. Do badań atestujących wykonawca będzie posiadał ważne świadectwa legalizacji urządzeń.

2.8.4 Czas przeprowadzenia obmiaru

Obmiary będą przeprowadzane przed częściowym lub końcowym odbiorem robót, a także w przypadku występowania dłuższej przerwy w robotach i zmiany wykonawcy robót. Obmiary robót zanikających przeprowadza się w czasie ich wykonywania. Obmiary robót podlegających zakryciu przeprowadza się przed ich zakryciem.

2.9 ODBIÓR ROBÓT

2.9.1 Procedura przejęcia robót

W ramach zapisów kontraktu znajdują się zasady odbioru robót oraz wypełnienia gwarancji. Zapisy te muszą uwzględniać proces częściowych odbiorów, odbioru ostatecznego, dla których będzie opracowany harmonogram odbioru robót.

2.9.2 Podstawa płatności

Warunki płatności będą określone w SIWZ.

2.10 PRZEPISY ZWIĄZANE

Specyfikacje techniczne w różnych miejscach powołują się na Polskie Normy, przepisy branżowe, instrukcje. Należy je traktować jako integralną część i należy je czytać łącznie z rysunkami i specyfikacjami, jak gdyby tam one występowały. Rozumie się, że wykonawca jest w pełni zaznajomiony z ich zawartością i wymaganiami. Zastosowanie będą miały ostatnie wydania Polskich Norm (datowane nie później niż 30 dni przed data składania ofert), o ile nie postanowiono inaczej. Roboty będą wykonywane w bezpieczny sposób, ściśle w zgodzie z Polskimi Normami lub odpowiednimi normatywami krajów UE lub beneficjentów programu ISPA w zakresie przyjętych przez polskie ustawodawstwo. Wykonawca jest zobowiązany do przestrzegania wszystkich obowiązujących norm

przy wykonywaniu robót określonych w kontrakcie oraz do stosowania ich postanowień na równi ze wszystkimi innymi wymaganiami zawartymi w Specyfikacjach Technicznych

3 ST - 02.00 ROBOTY ZIEMNE

CPV: 45111200-0, 45112000-5

3.1 WSTĘP

3.1.1 Przedmiot specyfikacji technicznej

Specyfikacja techniczna – wymagania ogólne odnosi się do wymagań technicznych wykonania i odbioru robót, które zostaną wykonane w ramach zadania:

PROJEKT WYKONAWCZY BUDYNKU USŁUGOWEGO W BAĆKOWICACH WRAZ Z NIEZBĘDĄ INFRASTRUKTURĄ

3.1.2 Zakres stosowania ST

Specyfikację techniczną jako część dokumentów przetargowych i kontraktowych należy odczytywać i rozumieć w odniesieniu do zlecenia wykonania robót opisanych w pkt. 3.1.1

2.1.1

3.1.3 Zakres robót objętych ST

Szczegółowy zakres robót rozbiórkowych opisuje przedmiar robót i obejmuje :

- Wykopy pod wykonanie płyty parteru
- Wykopy pod wykonanie szybu windowego
- Wykopy przy wykonywaniu izolacji poziomej ścian parteru

W ramach prac budowlanych przewiduje się wykonanie następujących robót:

- roboty pomiarowe,
- roboty ziemne z zagospodarowaniem urobku ziemnego,
- zasypianie rozkopów i przestrzeni przy fundamentowych

3.1.3.1 Roboty pomiarowe

Posadowienia obiektów, infrastruktury technicznej. Pierwsze główne wytyczenie elementów obiektu wykona geodeta wyznaczony przez zamawiającego przekazując mapkę pierwszego wytyczenia i dokumentując ten fakt w dzienniku budowy na koszt Wykonawcy.

Pomiary pomocnicze, międzyoperacyjne wykonuje wykonawca na własny koszt.

3.1.3.2 Roboty ziemne

Roboty wykonywane będą ręcznie, w gruncie nasypowym celem przygotowania miejsca na fundamentowanie elementów obiektu. Nadmiar ziemi będzie odwieziony poza bezpośredni plac budowy

3.1.3.3 Zasypanie rozkopów i przestrzeni przy fundamentowych

Przeźren pomiędzy wykonanym wykopem o wybudowaną konstrukcją obiektów należy zasypać żwirem oraz piaskiem uzyskując $I_s=0,99$.

3.2 Materiały

Grunt pochodzący z wykopu.

3.3 Sprzęt

Koparka przedsiębierna i podsiębierna, łopaty.

3.4 Transport

Koparka, wywrotka, taczka.

3.5 Wykonanie robót

Z terenu przeznaczonego na posadowienie elementów obiektu należy usunąć materiał istniejący w granicach wyznaczonych przez wewnętrzny obrys budynku. Ewentualny urobek betonowy należy usunąć poza plac budowy, we wskazane przez Inwestora miejsce. Ewentualnie uzyskaną kostkę brukową lub betonową należy zmagazynować w granicach placu budowy, celem późniejszego wykorzystania lub przewidzieć do zgruzowania.

Przed przystąpieniem do robót ziemnych kierownik budowy przejmie od geodety protokolarnie podstawowe punkty stałe i charakterystyczne, tworzące lokalny układ odniesienia. Pomiar geodezyjny powykonawczy przed odbiorem końcowym (ostatecznym) wykonuje geodeta wyznaczony przez Zamawiającego. Przed rozpoczęciem robót ziemnych w miejscach bliskich do urządzeń podziemnych (rurociągi, kable itp. lub w miejscach, co do których występują wątpliwości w zakresie uzbrojenia podziemnego) należy wykonać wykopy kontrolne. Wykopy należy wykonywać wg punktów pomiarowych ustanowionych przez geodetę i punktów pomocniczych w powiązaniu z dokumentacją projektową. W przypadku napotkania rodzaju gruntu innego niż opisane jest w dokumentacji projektowej, należy powiadomić nadzór inwestorski. Nie może nastąpić nawodnienie wykopu a także naruszenia struktury gruntu rodzimego. W przypadku napotkania gruntu innego niż przewiduje dokumentacja lub w przypadku namoknięcia konieczne będzie jego usunięcie i zastąpienie żwirem lub grubym piaskiem. Należy zwracać szczególną uwagę na fundamenty obiektów istniejących, a roboty prowadzić w sposób nie naruszający ich strukturę budowlaną. Niedopuszczalne jest wykonywanie wykopów poniżej poziomu fundamentów istniejących. Niezbędne odstępstwa od dokumentacji winny mieć uzasadnienie zapisem do dziennika budowy. Wykopy wykonywane mechanicznie nie powinny naruszyć naturalnej struktury dna wykopu przeznaczonego do posadowienia elementów konstrukcyjnych.

Przed rozpoczęciem robót konstrukcyjnych należy sprawdzić nośność gruntu w wykopie na obciążenia. Poziomy wykonania poszczególnych elementów muszą być zgodne z danymi zawartymi w dokumentacji projektowej. Wykonawca jest odpowiedzialny za jakość wykonania robót oraz zgodność z umową, projektem, pozostałymi SST i poleceniami nadzoru inwestorskiego. Wprowadzenie istotnych odstępstw wymaga akceptacji projektanta i nadzoru inwestorskiego. Wykonawca jest zobowiązany zabezpieczyć w odpowiedni sposób krawędzie wykopu.

3.6 Kontrola jakości robót

Polega na sprawdzeniu obszaru i głębokości wykopu, stanu zawilgocenia podłoża i jakości gruntu w podłożu. Bieżąco kontrolować zasypkę gruntową oraz stopień jej zagęszczenia. Kontrola obejmuje:

- stan podłoża gruntowego po wykonanych wykopach,
  - powierzchni gładzi cementowej pod warstwy izolacyjne pod płytę szybu windowego
  - właściwe ujęcie i odprowadzenie wód opadowych i ewentualnych wysięków wodnych.
- W czasie kontroli szczególna uwaga będzie zwracana na sprawdzenie bezpieczeństwa wykonywania robót i zapewnienie stateczności ścian wykopów.

Dopuszczalne odstępstwa:

- szerokość wykopu nie może różnić się od szerokości projektowanej o więcej niż (+,-) 10 cm,
- rzędne dna wykopu nie mogą się różnić od projektowanych -5 cm i + 5 cm,
- nierówności dna wykopu mierzone pięciometrową łatą nie mogą być większe niż 2,5 cm.

Jednostka obmiaru – (m³) wykopu i jego zasypanie.

Roboty objęte S.T. odbiera Inspektor na podstawie zapisu w dzienniku budowy.

Podstawa płatności – (m³) wykopu i jego zasypania po odbiorze robót

3.7 Przepisy związane

PN-68/B-06250 – Roboty ziemne budowlane, wymagania w zakresie wykonania i badania przy odbiorze)

PN-B-02480 Grunty budowlane. Określenia. Symbole Podział i opis gruntów,

PN-B-04452 Grunty budowlane. Badania polowe,

PN-B-04403 Grunty budowlane. Oznaczenie kapilarności biernej

PN-77/8931-12 Oznaczenie wskaźnika zagęszczenia gruntu,

PN-74/B-04481 Grunty budowlane. Badania próbek gruntu

PN-B-11111 Kruszywo mineralne. Kruszywo naturalne do nawierzchni drogowych

PN-B-11112 Kruszywo mineralne. Kruszywo łamane do nawierzchni drogowych

PN-87/B-01100 Kruszywa mineralne. Kruszywa skalne. Podział, nazwy i określenia.

PNB-06050 Roboty ziemne budowlane. Wymagania w zakresie wykonywania i badania przy odbiorze

Warunki techniczne wykonania i odbioru wykonania robót (WTWO) - Tom I –budownictwo ogólne:

- rozdział 1 - Warunki ogólne Wykonania,
- rozdział 2 - Przygotowania placu budowy,
- rozdział 3 - Roboty ziemne.

4 ST – 03.00 ROBOTY ŻELBETOWE I BETONOWE

CPV 45262300-4

4.1 WSTĘP

4.1.1 Przedmiot specyfikacji technicznej

Specyfikacja techniczna – wymagania ogólne odnosi się do wymagań technicznych wykonania i odbioru robót, które zostaną wykonane w ramach zadania:

**PROJEKT WYKONAWCZY BUDYNKU
USŁUGOWEGO W BAĆKOWICACH
WRAZ Z NIEZBĘDNĄ INFRASTRUKTURĄ**

4.1.2 Zakres stosowania S.T.

Specyfikację techniczną jako część dokumentów przetargowych i kontraktowych należy odczytywać i rozumieć w odniesieniu do zlecenia wykonania robót opisanych w pkt. 4.1.1

2.1.1

4.1.3 Zakres robót objętych S.T.

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji mają zastosowanie przy wykonywaniu robót betonowych i żelbetonowych obiektu. Zakres robót obejmuje wszystkie elementy betonowe i żelbetowe.

Roboty związane z robotami, które dotyczą niniejszej S.T. zawarto w specyfikacji dotyczącej zbrojenia S.T. „roboty zbrojeniowe”.

4.2 OKREŚLENIA PODSTAWOWE

4.2.1 Konstrukcje betonowe

Konstrukcje z betonu niezbrojonego lub wykonane z zastosowaniem zbrojenia wiotkimi prętami stalowymi w ilości mniejszej od minimalnej dla konstrukcji żelbetonowych.

4.2.2 Konstrukcje żelbetowe

Konstrukcje betonowe, zbrojone wiotkimi prętami stalowymi współpracującymi z betonem w ilości nie mniejszej od ilości określonej jako minimalnej dla konstrukcji żelbetonowych.

4.2.3 Beton zwykły

Beton o gęstości powyżej 1,8 kg/dcm³ wykonany z cementu, wody, kruszywa mineralnego o frakcjach piaskowych i grubszych oraz ewentualnych dodatków mineralnych i domieszek chemicznych.

4.2.4 Mieszanka betonowa

Mieszanina wszystkich składników przed związaniem betonu.

4.2.5 Beton towarowy

Mieszanka betonowa wykonana i dostarczona przez wytwórcę zewnętrznego.

4.2.6 Zaczyn cementowy

Mieszanina cementu i wody.

4.2.7 Zaprawa

Mieszanina cementu, wody, składników mineralnych i ewentualnych dodatków przechodzących przez sito kontrolne o boku oczka kwadratowego 2 mm.

4.2.8 W/C

Wskaźnik wodno-cementowy; stosunek wody do cementu w zaczynie cementowym.

4.2.9 Rusztowania montażowe

Pomocnicze budowle służące do przenoszenia obciążeń od konstrukcji montowanej z gotowych elementów lub wykonywanej na miejscu.

4.2.10 Rusztowania robocze

Pomocnicze budowle służące do przenoszenia ciężaru ludzi i sprzętu.

4.2.11 Deskowania

Pomocnicze budowle służące do formowania elementów betonowych wykonywanych na miejscu. Pozostałe określenia używane w niniejszej ST są zgodne z obowiązującymi odpowiednimi normami oraz z określeniami podanymi w ST „Wymagania ogólne”.

4.3 OGÓLNE WYMAGANIA DOTYCZĄCE ROBÓT

Ogólne wymagania dotyczące robót podano w ST „Wymagania ogólne”. Wykonawca robót jest odpowiedzialny za jakość wykonania robót oraz ich zgodność z dokumentacją projektową, specyfikacją techniczną i poleceniami Inspektora Nadzoru.

4.4 MATERIAŁY

4.4.1 Wymagania ogólne

Dopuszcza się stosowanie materiałów innych niż wskazane w dokumentacji projektowej i ST oraz wariantowe stosowanie materiałów, przy zachowaniu postanowień ST „Wymagania ogólne”. Ogólne wymagania dotyczące materiałów podano w ST „Wymagania ogólne”. Materiały stosowane do wykonywania konstrukcji betonowych i żelbetowych powinny odpowiadać wymaganiom zawartym w normach: PN-S-10040:1999, PN-88/B-06250 lub PN-ENV 206-1:2002 oraz warunkach technicznych D2.

4.4.2 Wymagania szczegółowe

4.4.2.1 Cement

Rodzaje cementu. Dopuszczalne jest stosowanie jedynie cementu portlandzkiego czystego tj. bez dodatków wg norm PN-EN 197-1:2002 i PN 197-2:2002 o następujących klasach wytrzymałościowych:

- klasa 32,5 – do betonu klasy B25
- klasa 42,5 – do betonu klasy B30 i wyższej
- klasa 52,5 – do betonu klasy B30 i wyższej.

Wymagania dotyczące składu cementu. Skład cementu powinien odpowiadać wymaganiom norm PN-EN 197-1:22, PN-S-10040:1999 oraz warunków technicznych D2.

Oznakowanie opakowania. W przypadku cementu workowanego na opakowaniu powinien być umieszczony trwały, wyraźny napis zawierający następujące dane:

- oznaczenie,
- nazwa wytwórni i miejscowości,
- masa worka z cementem,
- data wysyłki,
- termin trwałości cementu.

Świadectwo jakości cementu. Każda partia dostarczonego cementu musi posiadać świadectwo jakości (atest) wraz z wynikami badań.

Bieżąca kontrola podstawowych parametrów cementu:

- cement pochodzący z każdej dostawy musi być poddany badaniom wg normy PN-EN 197-2:2002, a wyniki ocenione wg normy PN-EN 197-1:2002.

- zakres badań cementu pochodzącego z dostawy dla której jest atest z wynikami badań cementowni można ograniczyć i wykonać tylko badania podstawowe.

- ponadto przed użyciem cementu do wykonania mieszanki betonowej zaleca się przeprowadzenie kontroli obejmującej:

- oznaczenie czasu wiązania wg PN-EN 196-3:1996

- oznaczenie zmiany objętości wg PN-EN 196-3:1996,

- sprawdzenie zawartości grudek (zbryleń cementu nie dających się rozgnieść w palcach i nie rozpadających się w wodzie).

W przypadku gdy wyżej wymieniona kontrola wykaże niezgodność z normami, cement nie może być użyty do betonu.

Warunki magazynowania i okres składowania:

Miejsca przechowywania cementu mogą być następujące:

- dla cementu pakowanego (workowanego):

- składy otwarte (wydzielone miejsca zadane na otwartym terenie zabezpieczenie boków przed opadami),

- magazyny zamknięte (budynki lub pomieszczenia o szczelnym dachu i ścianach).

- dla cementu luzem

- magazyny specjalne (zbiorniki stalowe, żelbetowe lub betonowe przystosowane do pneumatycznego załadunku i wyładunku cementu luzem, zaopatrzone w urządzenia do przeprowadzenia kontroli objętości cementu nadającego się w zbiorniku lub otwory do przeprowadzenia pomiarów poziomu cementu, włączy do czyszczenia oraz klamry na zewnętrznych ścianach).

Cement nie może być użyty do betonu po okresie:

- 10 dni – w przypadku przechowywania go w zadanych składach otwartych, - po upływie okresu trwałości podanego przez wytwórcę – w przypadku przechowywania w składach zamkniętych.

Każda partia cementu posiadająca oddzielne świadectwo jakości powinna być przechowywana w sposób umożliwiający jej łatwe rozróżnienie.

4.4.2.2 Kruszywo do betonu

Kruszywo do betonu powinno charakteryzować się stałością i jednorodnością uziarnienia pozwalającą na wykonanie partii betonu o stałej jakości. Poszczególne rodzaje i frakcje kruszywa muszą być na placu budowy składane oddzielnie na umocnionym i czystym podłożu w taki sposób, aby nie uległy zanieczyszczeniu i nie mieszały się.

Zapasy kruszywa powinny być tak duże, aby zapewniały wykonanie wszystkich potrzebnych badań i testów, i nie zakłócały rytmu budowy.

4.4.2.3 Kruszywo grube

Dopuszcza się stosowanie kruszywa grubego spełniającego wymagania normy : PN-86/B-06712, PN-79/B-06711 oraz PN-S-10040:1999.

Dostawca kruszywa jest zobowiązany do przekazania dla każdej partii kruszywa wyników jego pełnych badań wg PN-86/B-06712 oraz wyników badania specjalnego dotyczącego reaktywności alkalicznej w terminach przewidzianych przez Inspektora Nadzoru.

W przypadku, gdy kontrola wykaże niezgodności cech danego kruszywa z wymaganiami wg PN-86/B-06712 użycie takiego kruszywa może nastąpić po jego uszlachetnieniu (np. przez płukanie lub dodanie odpowiednich frakcji kruszywa) i ponownym sprawdzeniu.

Należy prowadzić bieżącą kontrolę wilgotności kruszywa wg PN-77/B-06714/18 (PN-EN 1925:1001) dla korygowania recepty roboczej betonu.

4.4.2.4 Kruszywo drobne

Dopuszcza się stosowanie kruszywa drobnego spełniającego wymagania norm: PN-79/B-0671, PN-86/B-06712 i PN-S-10040:1999.

Kruszywem drobnym powinny być piaski o uziarnieniu do 2 mm pochodzenia rzeczno lub kompozycja piasku rzeczno i kopalno uszlachetnionego.

Betony klasy B37 (C30/37) i wyższe wykonywać należy z kruszywa o uziarnieniu ustalonym doświadczalnie, podczas projektowania składu mieszanki betonowej.

Do betonów klasy B30 (C25/30) i B25 (C20/25) należy stosować kruszywo o łącznym uziarnieniu mieszczącym się w granicach podanych w normie PN-S-10040:1999.

Zobowiązuje się dostawcę do przekazania, dla każdej partii piasku wyników badań pełnych wg PN-86/B-06712 oraz okresowo wyników badania specjalnego dotyczącego reaktywacji alkalicznej.

W celu umożliwieniu korekty recepty roboczej mieszanki betonowej należy prowadzić bieżącą kontrolę wilgotności kruszywa wg PN-77/B-06714/18 (PN-EN 1925:2001) i stałości zawartości frakcji 0-2 mm.

Do betonów klasy B30 (C25/30) i wyższych należy stosować wyłącznie grys granitowy lub bazaltowy marki 50, o maksymalnym wymiarze ziarna 16 mm. Stosowanie grysów z innych skał dopuszcza się pod warunkiem, że zastały one zbadane, a wyniki badań spełniają wymagania dotyczące grysów granitowych i bazaltowych.

Zalecane łączne graniczne krzywe uziarnienia kruszyw do betonu podano w PN-88/B06250. Przy ustalaniu proporcji kruszyw frakcji piaskowej i grubszych należy brać pod uwagę urabialność mieszanki betonowej. Ta urabialność powinna być dostosowana do warunków formowania, które są określone przez:

- kształt i wymiary konstrukcji, elementu lub wyrobu oraz ilości zbrojenia,
- zakładaną gładkość i wygląd powierzchni betonu,
- sposoby układania i zagęszczania mieszanki betonowej (ręczne przez sztychowanie lub ubijanie, mechaniczne przez wibrowanie, ubijanie, prasowanie itd.).

Ziarna kruszywa nie powinny być większe niż:

- 1/3 najmniejszego wymiary przekroju poprzecznego elementu,
- 3/4 odległości w świetle między prętami zbrojenia, leżącymi w jednej płaszczyźnie prostopadłej do kierunku betonowania.

4.4.2.5 Woda

Jeżeli wodę do betonu przewiduje się czerpać z wodociągów miejskich, to woda ta nie wymaga badania. Woda stosowana do mieszanki betonowej powinna spełniać wymagania PN-88/B-32250. Nie powinna zawierać składników wpływających niekorzystnie na wiązanie i twardnienie betonu. W przypadku wątpliwości należy przeprowadzić jej odpowiednie badanie.

4.4.2.6 Domieszki do betonów

Dopuszcza się stosowanie domieszek spełniających wymagania norm: PN-EN 934- 2:2002 i PN-EN 934-6:2002.

Do produkcji mieszanek betonowych wymaga się stosowania domieszek tylko w uzasadnionych przypadkach i pod warunkiem przeprowadzenia kontroli skutków ubocznych takich jak: zmniejszenie wytrzymałości, zwiększenie nasiąkliwości i skurczu po stwardnieniu betonu. Należy też ocenić wpływ domieszek na zmniejszenie trwałości betonu. Do produkcji mieszanek betonowych stosuje się domieszki o działaniu upłynniającym, napowietrzającym, przyspieszającym wiązanie lub opóźniającym

wiązanie. Zastosowanie odpowiedniej domieszki powinno wynikać z opracowanej recepty (składu) mieszanki betonowej oraz powinno być uzgodnione z Inspektorem Nadzoru. Powinno też być zgodne z aprobatami technicznymi bądź normami dotyczącymi poszczególnych domieszek oraz dostosowane do rodzaju stosowanego cementu. Domieszki dozuje się głównie w sposób wagowy (w stosunku do masy cementu).

4.4.2.7 Mieszanka betonowa

Do wykonania konstrukcji betonowych i żelbetowych można stosować mieszankę betonową wykonywaną samodzielnie przez Wykonawcę lub mieszankę betonową wykonywaną w wytworni. Składniki mieszanki betonowej jak i sama mieszanka muszą być zgodne z wymaganiami niniejszej ST i dokumentacji projektowej.

Mieszanka betonowa powinna odpowiadać wymaganiom norm: PN-S-10040:1999, PN-88/B-06250 lub PN-ENV 206-1 oraz warunków technicznych D2.

Produkcja mieszanki betonowej powinna się odbywać na podstawie receptury laboratoryjnej opracowanej przez Wykonawcę lub na jego zlecenie i zatwierdzonej przez Inspektora Nadzoru. Wykonawca musi posiadać własne laboratorium lub też za zgodą Inspektora Nadzoru, zleci nadzór laboratoryjny niezależnemu laboratorium.

4.4.2.8 Stal zbrojeniowa

Stal do zbrojenia powinna spełniać wymagania zawarte w ST „Roboty zbrojeniowe”.

4.4.2.9 Materiały spawalnicze

Do spawania należy używać elektrody odpowiednie do gatunku stali z której wykonane jest zbrojenie oraz odpowiadające wymaganiom normy PN-91/M-69430.

4.4.3 Podkładki dystansowe

Dopuszcza się stosowanie stabilizatorów i podkładek dystansowych z betonu lub zaprawy oraz tworzyw sztucznych. Podkładki dystansowe muszą być mocowane do prętów. Nie dopuszcza się stosowania podkładek dystansowych z drewna, cegły lub prętów stalowych.

4.4.3.1 Elementy mocowane w konstrukcji żelbetowej

Wszelkie marki i kotwy wykonać według rysunków roboczych. Rozmieszczenie wg rysunków szalunkowych i zbrojarskich.

4.4.3.2 Deskowania

Do wykonania dekowań należy stosować materiały zgodne z wymaganiami normy PN-S- 10040:1999, a ponadto:

- drewno powinno odpowiadać wymaganiom norm: PN-92/D-95017, PN-91/D-95018, PN-75/D-96000, PN-72/D-96002.
  - sklejka powinna odpowiadać wymaganiom norm: PN-EN 313-1:2001, PN-EN 313-2:2001 oraz PN-EN 636-3:2001
  - gwoździe budowlane powinny odpowiadać wymogom normy PN-84/M-81000,
  - deskowania uniwersalne powinny być w dobrym stanie technicznym
  - do smarowania elementów dekowań stykających się z betonem należy stosować środki antyadhezyjne parafinowe przeznaczone do tego typu zastosowań.
- Materiały stosowane do deskowania nie mogą deformować się pod wpływem warunków atmosferycznych, ani na skutek zetknięcia z mieszanką betonową.

4.5 SPRZĘT

Ogólne wymagania dotyczące sprzętu podano w ST „Wymagania ogólne”. Roboty związane z wykonaniem konstrukcji betonowych i żelbetowych mogą być wykonywane ręcznie lub mechanicznie przy użyciu dowolnego sprzętu przeznaczonego do wykonania zamierzonych robót.

Wykonawca powinien dysponować m.in.:

do przygotowania mieszanki betonowej:

- betoniarkami o wymuszonym działaniu
- dozownikami wagowymi o odpowiedniej dokładności z aktualnym świadectwem legalizacji,

- odpowiednio przeszkoloną załogę

do wykonania dekowań :

- sprzętem ciesielskim
- samochodem skrzyniowym,
- żurawiem o udźwigu dostosowanym do ciężaru elementów dekowań.

do przygotowania zbrojenia:

- giętarkami,
- nożycami,
- prostowarkami,
- innym sprzętem stanowiącym wyposażenie zbrojarni.

do układania mieszanki betonowej:

- pojemnikami do betonu,
- pompami do betonu,
- wibratorami wglębnymi o odpowiedniej średnicy,
- wibratorami przyczepnymi,
- łątami wibracyjnymi,
- zacieraczkami do betonu.

do obróbki i pielęgnacji betonu:

- szlifierkami do betonu.

Sprzęt wykorzystywany przez Wykonawcę powinien być sprawny technicznie i spełniać wymagania techniczne w zakresie BHP oraz przepisów o ruchu drogowym

4.6 TRANSPORT SKŁADNIKÓW MIESZANKI BETONOWEJ

Składniki mieszanki betonowej mogą być przewożone dowolnymi środkami transportu, przeznaczonymi do wykonywania zamierzonych robót. Kruszywo przewożone na samochodach ciężarowych należy umieścić równomiernie na całej powierzchni ładunkowej i zabezpieczyć przed spadaniem lub przesuwaniem. Wszelkie zanieczyszczenia dróg publicznych Wykonawca będzie usuwał na bieżąco i na własny koszt.

4.7 TRANSPORT, PODAWANIE I UKŁADANIE MIESZANKI BETONOWEJ

Mieszanki betonowe mogą być transportowane mieszalnikami samochodowymi. Ilość samochodów należy dobrać tak, aby zapewnić wymaganą szybkość betonowania z uwzględnieniem odległości dowozu, czasu twardnienia betonu oraz koniecznej rezerwy w przypadku awarii samochodu. W czasie transportu w mieszance nie może nastąpić: segregacja, zmiana konsystencji i składu.

Transport mieszanki betonowej należy wykonywać przy pomocy mieszalników samochodowych (tzw. „gruszka”) Ilość „gruszek” należy dobrać tak, aby zapewnić wymaganą szybkość betonowania z

uwzględnieniem odległości dowozu, czasu twardnienia betonu oraz koniecznej rezerwy w przypadku awarii samochodu.

Podawanie i układanie mieszanki betonowej można wykonać przy pomocy pompy do betonu lub innych środków zaakceptowanych przez Inspektora Nadzoru.

Czas transportu i wbudowania mieszanki betonowej nie powinien być dłuższy od wartości podanych w normie PN-S-10040:1999, nie powinien być dłuższy niż:

- 90 min – przy temp. +15°C
- 70 min. – przy temp. +20°C
- 30 min – przy temp. +30°C.

4.8 WYKONANIE ROBÓT

4.8.1 Wymagania ogólne

Ogólne wymagania dotyczące wykonania robót podano w ST „Wymagania ogólne”. Wykonanie robót powinno być zgodne z normami PN-S-10040:1999, PN-S-10042:1991, PN-88/B-06250 lub PN-ENV 206-1, PN-63/B-06251 oraz warunkami technicznymi D2. Wykonawca przedstawi Inspektorowi Nadzoru do akceptacji „Projekt organizacji robót” uwzględniający wszystkie warunki, w jakich będą wykonywane roboty związane z wykonaniem konstrukcji betonowych i żelbetowych, uwzględniając planowany termin rozebrania deskowania i rusztowań, jak również plan przeprowadzonych badań.

4.8.2 Zakres wykonania robót

Roboty związane z wykonaniem elementów konstrukcyjnych należy prowadzić zgodnie z opracowaną przez Wykonawcę i zaakceptowaną przez Inspektora Nadzoru „Dokumentacją technologiczną”.

Przed przystąpieniem do betonowania, powinna być stwierdzona prawidłowość wykonania wszystkich robót poprzedzających betonowanie, a w szczególności:

- prawidłowość wykonania dekowań, rusztowań, usztywnień pomostów itp.
- prawidłowość wykonania zbrojenia,
- zgodność rzędnych z projektem,
- czystość deskowania oraz obecność wkładek dystansowych zapewniających wymaganą wielkość otuliny,
- przygotowanie powierzchni betonu uprzednio ułożonego w miejscu przerwy roboczej,
- prawidłowość wykonania wszystkich robót zanikających, między innymi wykonania przerw dylatacyjnych, warstw izolacyjnych itp.,
- prawidłowość rozmieszczenia i niezmienność kształtu elementów wbudowanych w betonową konstrukcję (kanały, wpusty, sączki, kotwy, rury itp.),
- gotowość sprzętu i urządzeń do prowadzenia betonowania.

Betonowanie można rozpocząć po uzyskaniu zezwolenia Inspektora Nadzoru, potwierdzonego wpisem do Dziennika Budowy.

4.8.3 Wykonanie deskowań

Deskowania elementów licowych powinny być wykonywane z elementów deskowań uniwersalnych umożliwiających uzyskanie estetycznej faktur zewnętrznej. Deskowania powinny spełniać warunki podane w normie PN-S-10040:1999.

Elementy podatkowe można wykonać z drewna w postaci tarcicy lub sklejk. Materiały stosowane na deskowania nie mogą deformować się pod wpływem warunków atmosferycznych, ani na skutek zetknięcia się z masą betonową. Elementy ulegające zakryciu można deskować przy użyciu tarcicy.

Deskowania z tarcicy należy wykonać z drzew iglastych klasy nie niższej niż K33. Deski grubości nie mniejszej niż 18 mm i szerokości nie mniejszej niż 18 cm, powinny być jednostronne strugane i przygotowane do zestawienia na pióro i wpust. W przypadku stosowania desek bez wpustu i pióra należy szczeliny między deskami uszczelnić taśmami z blachy metalowej lub tworzyw sztucznych albo masami uszczelniającymi z tworzyw sztucznych. Należy zwrócić szczególną uwagę na uszczelnienie styków ścian z dnem deskowania.

Szczególną uwagę przy wykonywaniu deskowań należy zwrócić na elementy tworzące fakturę ścian licowych i zapewniające niezmienność przekroju poprzecznego elementów konstrukcji.

Przy podparciu deskowania rusztowaniem należy unikać punktowego przekazywania sił. Po zmontowaniu deskowania powierzchnię styku z betonem pokryć trzeba środkami o działaniu antyadhezyjnym. Środki te nie mogą powodować plam ani zmian w odcieniach betonu.

Przed przystąpieniem do betonowania należy usunąć z powierzchni deskowania wszelkie zanieczyszczenia (wióry, wodę, lód, liście, elektrody, gwoździe, drut wiązałkowy itp.).

Dopuszczalne odchylenia od wymiarów nominalnych przewidzianych projektem należy przyjmować zgodnie z odpowiednimi normami.

4.8.4 Przygotowanie zbrojenia

Przygotowanie zbrojenia wg wymagań zawartych w ST „Roboty zbrojeniowe”.

4.8.5 Montaż zbrojenia

Montaż zbrojenia wg wymagań zawartych w ST „roboty zbrojeniowe”.

4.8.6 Wbudowanie mieszanki betonowej

4.8.6.1 Podawanie i układanie mieszanki betonowej

Roboty związane z podawaniem i układaniem betonu powinny być wykonywane zgodnie z wymaganiami normy PN-S-10040:1999.

Przed przystąpieniem do układania betonu należy sprawdzić: położenie zbrojenia, zgodność rzędnych z projektem, czystość deskowania oraz obecność wkładek dystansowych zapewniających wymaganą wielkość otuliny.

Wysokość zrzutu mieszanki betonowej o konsystencji gęstoplastycznej i wilgotnej nie powinna być większa, niż 1,5 m, a o kompensacji ciekłej 0,5 m. W czasie betonowania należy obserwować deskowania i rusztowania, czy nie następuje utrata prawidłowego kształtu konstrukcji. Przy betonowaniu w czasie upalnej pogody ułożona mieszanka powinna być niezwłocznie zabezpieczona przed nadmierną utratą wody. Przy betonowaniu w czasie deszczu należy zabezpieczyć mieszankę przed wodą opadową. Przebieg układania mieszanki betonowej w deskowaniu winien być rejestrowany w dzienniku robót. Po zakończeniu betonowania należy zapewnić właściwą pielęgnację betonu.

4.8.6.2 Zagęszczanie betonu

Roboty związane z zagęszczaniem betonu powinny być wykonywane zgodnie z wymaganiami normy PN-S-10040:1999. Ułożona mieszanka betonowa powinna być zagęszczona za pomocą odpowiednich urządzeń mechanicznych: wibratorów wglębnych, powierzchniowych, przyczepnych, prętowych.

Przy zagęszczaniu mieszanki betonowej należy stosować następujące warunki: - wibratory wglębne stosować o częstotliwości min. 6000 drgań na minutę, z buławami o średnicy nie większej niż 0,65 odległości między prętami zbrojenia leżącymi w płaszczyźnie poziomej;

- podczas zagęszczania wibratorami wglębnymi nie wolno dotykać zbrojenia buławą wibratora;

- podczas zagęszczania wibratorami wglębnymi należy zagłębić buławę na głębokość 5-8 cm w warstwę poprzednią i przetrzymywać buławę w jednym miejscu w czasie 20-30s, po czym wyjmować powoli w stanie wibrującym;
- kolejne miejsca zagłębienia buławy powinny być od siebie oddalone o $1,4 R$, gdzie R jest promieniem skutecznego działania wibratora; odległość ta zwykle wynosi 0,3-0,5 m; - belki (łaty) wibracyjne powinny być stosowane do wyrównania powierzchni betonu płyt pomostów i charakteryzować się jednakowymi drganiami na całej długości;
- czas zagęszczania wibratorem powierzchniowym, lub belką (łatą) wibracyjną w jednym miejscu powinien wynosić od 30 do 60s;
- zasięg działania wibratorów przyczepnych wynosi zwykle od 20 do 50 cm w kierunku głębokości i od 1,0 do 1,5 m w kierunku długości elementu; rozstaw wibratorów należy ustalić doświadczalnie tak, aby nie powstawały martwe pola.

Zagęszczenie ręczne (za pomocą sztychowania i jednoczesnego lekkiego opukiwania deskowania młotkiem drewnianym) może być stosowane tylko w przypadku mieszanek betonowych o konsystencji ciekłej i półciekłej lub gdy zbrojenie jest zbyt gęste i uniemożliwia użycie wibratorów pogrążonych.

W przypadku wibratorów wglębnych drgania są przekazywane przez buławę zatopioną w mieszance betonowej, połączoną giętym walem z silnikiem elektrycznym. Ponieważ drgania ulegają tłumieniu w mieszance, trzeba tak przesuwac buławę, aby poszczególne pola oddziaływania wibratora zachodziły na siebie. Należy stosować wibratory które mają zestawy buław o różnych parametrach.

Gdy cała powierzchnia wibrowanej mieszanki betonowej w elemencie pokryje cię zaczynam cementowym, wibrowanie można zakończyć. Po zanurzeniu należy buławę kilkakrotnie unosić na 10-20 cm w górę, bo promień skuteczności wibracji nie jest jednakowy na całej długości buławy. Po przyjętym czasie wibracji buławę powoli wyjmujemy, aby pozostał po niej otwór i zanurza w następnym miejscu. Buława nie powinna dotykać deskowania ani zbrojenia. Ważne jest również staranne pokrycie powierzchni deskowania odpowiednim środkiem antyadhezyjnym. Mieszanek półpłynnych i ciekłych nie trzeba wibrować.

4.8.6.3 Przerwy w betonowaniu

Przerwy w betonowaniu należy sytuować w miejscach uprzednio przewidzianych w dokumentacji projektowej lub dokumentacji technologicznej uzgodnionej z Projektantem. Ukształtowanie powierzchni betonu w przerwie roboczej powinno być uzgodnione z Projektantem, a w prostszych przypadkach można się kierować zasadą, że powinna ona być prostopadła do kierunku naprężeń głównych. Powierzchnia betonu w miejscu przerywania betonowania powinna być starannie przygotowana do połączenia betonu stwardniałego ze świeżym przez:

- usunięcie z powierzchni betonu stwardniałego, luźnych okruszków betonu oraz warstwy pozostałego szklawa cementowego,
- obfite zwilżenie wodą i narzucenie kilkumilimetrowej warstwy zaprawy cementowej o stosunku zbliżonym do zaprawy w betonie wykonywanym albo też narzucenie cienkiej warstwy zaczynu cementowego.

Powyższe zabiegi należy wykonać bezpośrednio przed rozpoczęciem betonowania. W przypadku przerwy w układaniu betonu zagęszczonego przez wibrowanie, wznowienie betonowania nie powinno się odbyć później niż w ciągu 3 godzin lub po całkowitym stwardnieniu betonu.

Jeżeli temperatura powietrza jest wyższa niż 20°C to czas trwania przerwy nie powinien przekraczać zaś 2 godzin. Po wznowieniu betonowania należy unikać dotykania wibratorem deskowania, zbrojenia i poprzednio ułożonego betonu.

4.8.7 Warunki atmosferyczne przy układaniu mieszanki betonowej i wiązaniu betonu

4.8.7.1 Temperatura otoczenia

Betonowanie należy wykonywać wyłącznie w temperaturach niższych niż +5°C, zachowując warunki umożliwiające uzyskanie przez beton wytrzymałości co najmniej 15 MPa przed pierwszym zamarznięciem.

W wyjątkowych przypadkach dopuszcza się betonowanie w temperaturze do -5°C, jednak wymaga to zgody Inspektora Nadzoru, potwierdzonej wpisem do dziennika budowy. Jednocześnie należy zapewnić mieszankę betonową o temperaturze +20°C, w chwili układania i zabezpieczenia uformowanego elementu przed utratą ciepła w czasie co najmniej 7 dni lub uzyskania przez beton wytrzymałości co najmniej 15 MPa.

4.8.7.2 Zabezpieczenie podczas opadów

Przed przystąpieniem do betonowania należy przygotować sposób postępowania na wypadek wystąpienia ulewnego deszczu. Konieczne jest przygotowanie odpowiedniej ilości osłon wodoszczelnych dla zabezpieczenia odkrytych powierzchni świeżego betonu.

4.8.7.3 Zabezpieczenie betonu przy niskich temperaturach otoczenia.

Przy niskich temperaturach otoczenia ułożony beton powinien być chroniony przed zamarznięciem przez okres pozwalający na uzyskanie wytrzymałości co najmniej 15 MPa. Uzyskanie wytrzymałości 15 MPa powinno być zbadane na próbkach przechowywanych w takich samych warunkach jak zabetonowana konstrukcja.

Przy przewidywaniu spadku temperatury poniżej 0°C w okresie twardnienia betonu należy wcześniej podjąć działania organizacyjne pozwalające na odpowiednie osłonięcie i podgrzanie zabetonowanej konstrukcji.

4.8.7.4 Pielęgnacja betonu

Roboty związane z pielęgnacją betonu powinny być wykonywane zgodnie z wymaganiami normy PN-S-10040:1999.

Woda stosowana do polewania betonu powinna spełniać wymagania normy PN-88/B32250.

W czasie dojrzewania betonu elementy powinny być chronione przed uderzeniami i drganiami.

Beton dojrzewający należy pielęgnować, a więc:

- chronić jego odsłonięte powierzchnie przed szkodliwym działaniem czynników atmosferycznych, szczególnie wiatru i promieni słonecznych (w zimie mrozu), - utrzymanie w stałej wilgotności:
- 3 dni w wypadku użycia cementu portlandzkiego szybkotwardniejącego,
- 7 dni, gdy użyto cementu portlandzkiego
- 14 dni, gdy użyto cementu hutniczego i innych.

Polewanie wodą betonu normalnie dojrzewającego należy rozpocząć po 12 h od jego ułożenia. Jeżeli temp. wynosi +15°C i więcej, należy w pierwszych trzech dniach beton polewać co 3h w dzień i co najmniej raz w nocy, a następnych dniach – co najmniej 3 razy na dobę. Jeżeli temperatura jest niższa niż +5°C betonu nie polewa się.

Obciążenie zabetonowanej konstrukcji przez ludzi, lekki sprzęt transportowy (ruch po torach z desek) dopuszcza się po osiągnięciu przez beton wytrzymałości na ściskanie co najmniej 2,5 MPa, pod warunkiem, że odkształcenie deskowania nie powoduje rys i uszkodzeń w niedojrzałym betonie.

Nie należy obciążać stropów i schodów przez co najmniej 36 h od ich zabetonowania, przy czym okres ten przy twardnieniu betonu w temp. poniżej +10°C powinien być odpowiednio przedłużony.

Całkowite usunięcie deskowania i rusztowania konstrukcji żelbetowej może nastąpić, gdy beton osiągnie wytrzymałość wymaganą wg projektu. Wytrzymałość tę należy sprawdzać na próbkach przechowywanych w warunkach zbliżonych do warunków dojrzewania betonu w konstrukcji. Usuwanie deskowań powinno odbywać się pod ścisłym nadzorem technicznym.. Rozformowanie konstrukcji może nastąpić po osiągnięciu przez beton wytrzymałości rozformowania dla konstrukcji monolitycznych (zgodnie z normą PN-63/B-06251).

4.9 KONTROLA JAKOŚCI

4.9.1 Wymagania ogólne

Ogólne wymagania dotyczące kontroli jakości robót podano w ST „Wymagania ogólne”. Kontrola jakości wykonania konstrukcji betonowych i żelbetowych polega na sprawdzeniu zgodności z dokumentacją projektową oraz wymaganiami podanymi w normie PN-S10040:1999 oraz niniejszej ST. Ocena poszczególnych etapów robót potwierdzona jest wpisem do dziennika budowy.

4.9.1.1 Deskowania

Kontrola deskowania przed przystąpieniem do betonowania musi być dokonana przez Inspektora Nadzoru i potwierdzona wpisem do dziennika budowy. Deskowanie powinno odpowiadać wymaganiom zawartym w normach PN-S-10040:1999 i PN -93/S-10080 oraz niniejszej ST. Wymagania i tolerancje podaje PN-S-10040:1999.

4.9.1.2 Zbrojenie

Kontrola zbrojenia wg wymagań w ST „Roboty zbrojeniowe”.

4.9.1.3 Składniki mieszanki betonowej

Na Wykonawcy spoczywa obowiązek zapewnienia wykonania badań laboratoryjnych i przewidzianych normami PN-S-10040:1999, PN-88/B-06250 i niniejszą ST, oraz gromadzenie, przechowywanie i okazywanie Inspektorowi Nadzoru wszystkich wyników badań dotyczących jakości stosowanych materiałów.

4.9.1.4 Mieszanka betonowa

Na Wykonawcy spoczywa obowiązek zapewnienia wykonania badań laboratoryjnych przewidzianych normami PN-S-10040:1999, PN-88/B-06250 i niniejszą ST, oraz gromadzenie, przechowywanie i okazywanie Inspektorowi Nadzoru wszystkich wyników badań dotyczących jakości betonu i stosowanych materiałów.

W celu wykonania badań mieszanki betonowej należy pobierać próbki.

Mieszanka betonowa powinna mieć właściwości zgodne z postanowieniami normy PN-S10040:1999 oraz niniejszej ST.

4.9.1.5 Wbudowanie mieszanki betonowej

Warunki wbudowania mieszanki betonowej powinny być zgodne z normą PN-S10040:1999 oraz niniejszą ST.

Zakres sprawdzania i wymagania podaje powyżej przytoczona norma.

4.9.1.6 Pielęgnacja betonu

Warunki pielęgnacji betonu powinny być zgodne z normą PN-S- 10040:1999 oraz niniejszą ST.

Zakres sprawdzania i wymagania podaje powyżej przytoczona norma.

4.9.1.7 Beton

Na Wykonawcy spoczywa obowiązek zapewnienia wykonania badań laboratoryjnych przewidzianych normami PN-S-10040:1999, PN-88/B-06250 i niniejszą ST, oraz gromadzenie, przechowywanie i okazywanie Inspektorowi Nadzoru wszystkich wyników badań dotyczących jakości betonu i stosowanych materiałów.

W celu wykonania badań mieszanki betonowej należy pobierać próbki.

Beton powinien mieć właściwości zgodne z postanowieniami normy PN-S-10040:1999 oraz niniejszej ST.

4.9.1.8 Kontrola wykończenia powierzchni betonu

Wykończenie powierzchni betonu powinno być zgodne z dokumentacją projektową, postanowieniami normy PN-S-10040:1999 oraz niniejszej ST.

Zakres sprawdzania i wymagania podaje powyżej przytoczona norma.

4.9.1.9 Tolerancje wymiarów betonowych konstrukcji budowlanych

Podane niżej tolerancje wymiarów należy traktować jako miarodajne tylko wtedy, gdy dokumentacja projektowa nie przewiduje inaczej. Dotyczą one konstrukcji monolitycznych.

Tolerancje dla fundamentów:

- usytuowanie w planie – 2% największego wymiaru, ale nie więcej niż 50 mm,
- wymiary w planie - ± 30 mm,
- różnice poziomu na płaszczyznach widocznych - ± 20 mm,
- różnice poziomu płaszczyzn niewidocznych - ± 30 mm,
- różnice głębokości - $\pm 0,05$ h i ± 50 mm.

4.9.1.10 Kontrola sprzętu

Sprzęt powinien być zgodny z postanowieniem niniejszej ST.

Sprawdzenie polega na:

- kontroli miejsca przechowywania czynników produkcji, sprawdzeniu urządzeń do ważenia i mieszania, sprawdzeniu betoniarki,
- sprawdzeniu samochodów do przewozu mieszanki betonowej, sprawdzeniu pomp do pompowania mieszanki betonowej,
- sprawdzeniu urządzeń do zagęszczania mieszanki betonowej, sprawdzeniu urządzeń do pielęgnacji i obróbki betonu.

Wszystkie roboty ujęte w niniejszej ST podlegają odbiorowi, a ocena poszczególnych etapów robót potwierdzana jest wpisem do dziennika budowy.

4.10 OBMIAR ROBÓT

Ogólne wymagania dotyczące obmiary robót podano w ST „Wymagania ogólne”

4.10.1 Jednostka obmiarowa

Jednostką obmiarową jest m³ wykonanych konstrukcji betonowych i żelbetowych zgodnie z dokumentacją projektową i obmiarem w terenie.

4.11 ODBIÓR ROBÓT

Ogólne zasady odbioru robót podano w ST „Wymagania ogólne”.

Konstrukcje betonowe i żelbetowe uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, niniejszą ST i wymaganiami Inspektora Nadzoru, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji podanych w dokumentacji projektowej, przywołanych normach dały wyniki pozytywne.

4.11.1 Odbiór końcowy konstrukcji

Odbiór końcowy odbywa się po pisemnym stwierdzeniu przez Inspektora Nadzoru w dzienniku budowy zakończenia robót betonowych i spełnieniu innych warunków dotyczących tych robót zawartych w umowie.

Podczas odbioru końcowego powinny być przedstawione następujące dokumenty:

- a) dokumentacja projektowa z naniesionymi wszelkimi zmianami w czasie budowy,
- b) dziennik budowy
- c) protokoły stwierdzające uzgodnienia zmian i uzupełnień dokumentacji projektowej
- d) wyniki badań kontrolnych betonu,
- e) protokoły z odbioru robót zanikających (np. fundamentów, zbrojenia elementów konstrukcji)
- f) inne dokumenty przewidziane w dokumentacji projektowej lub związane z procesem budowy, mające wpływ na udokumentowanie jakości wykonania konstrukcji, wymagane zgodnie z ustawą Prawo Budowlane.

Sprawdzenie jakości wykonanych robót obejmuje ocenę:

- a) prawidłowości położenia obiektu budowlanego
- b) prawidłowości cech geometrycznych wykonanych konstrukcji lub jej elementów, np. szczelin dylatacyjnych
- c) jakości betonu pod względem jego zagęszczenia, jednorodności struktury, widocznych wad i uszkodzeń (np. raki, rysy); łączna powierzchnia ewentualnych raków nie powinna być większa niż 5% całkowitej powierzchni danego elementu, a w konstrukcjach cienkościennych nie większa niż 1%; lokalne raki nie powinny obejmować więcej niż 5% przekroju danego elementu; zbrojenie główne nie może być odsłonięte.

4.12 PODSTAWA PŁATNOŚCI

Ogólne ustalenia dotyczące podstawy płatności podano w ST „Wymagania ogólne” pkt 9. Podstawę płatności stanowi cena wykonania 1m³ konstrukcji betonowej lub żelbetowej zgodnie z dokumentacją projektową, obmiarem w terenie i oceną jakości wykonania robót na podstawie wyników pomiarów i badań laboratoryjnych.

Cena jednostkowa obejmuje:

- dostarczenie i składowanie niezbędnych czynników produkcji,
- prace pomiarowe i przygotowawcze,
- oczyszczenie podłoża
- wykonanie deskowania z rusztowaniem
- pokrycie deskowań środkiem antyadhezyjnym,
- oczyszczenie deskowań bezpośredni przed ułożeniem mieszanki betonowej,
- przygotowanie mieszanki betonowej,
- ułożenie mieszanki betonowej, z wykonaniem projektowanych otworów, zabetonowaniem zakotwień i marek, zagęszczeniem i wyrównaniem powierzchni,
- pielęgnację betonu
- rozbiorę deskowania i rusztowań,
- usunięcie niedoskonałości powierzchni,
- oczyszczenie terenu robót z odpadów i usunięcie ich poza teren robót,

- wykonanie dokumentacji niezbędnych badań laboratoryjnych i pomiarów wymaganych ST lub zalecanych przez Inspektora nadzoru.
Cena zawiera również zapas na odpady i ubytki materialne.

4.13 PRZEPISY ZWIĄZANE

- PN-S-1040:1999 Obiekty mostowe. Konstrukcje betonowe, żelbetowe i sprężone. Wymagania i badania.
- PN-88/B-06250 Beton zwykły.
- PN-ENV 206-1:2002 Beton. Część I: wymagania, właściwości, produkcja i zgodność.
- PN-EN 197-1:2002 Cement. Część I: skład, wymagania i kryteria zgodności dotyczące cementów powszechnego użytku.
- PN-EN 197-2:2002 Cement. Ocena zgodności.
- PN-EN 196-3:1996 Metody badania cementu. Oznaczenie czasu wiązania i stałości objętości.
- PN-86/B-06712 Kruszywa mineralne do betonu.
- PN-79/B-06711 Kruszywa mineralne. Piaski do zapraw budowlanych.
- PN-B-1112:1996 Kruszywa mineralne. Kruszywa łamane do nawierzchni drogowych.
- PN-91/B-06714/34 Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczenie reaktywności alkaicznej.
- PN-78/B-06714/15 Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczenie składu ziarnowego.
- PN-EN933-1:2000 Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Część I: Oznaczenie składu ziarnowego. Metoda przesiewu.
- PN-78/B-06714/16 Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczenie składu ziarnowego.
- PN-EN933-4:2001 Badania geometrycznych właściwości kruszyw. Część 4: Oznaczenie kształtu ziaren.
- PN-78/B-06714/12 Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczenie zawartości zanieczyszczeń obcych.
- PN-88/B-067114/48 Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczenie zawartości zanieczyszczeń w postaci gliny.
- PN-78/B-06714/13 Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczenie zawartości pyłów mineralnych.
- PN-77/B-06714/18 Kruszywa mineralne. Badania. Oznaczenie nasiąkliwości.
- PN-EN 1925-4:2001 Metody badań kamienia naturalnego. Oznaczenie współczynnika nasiąkliwości kapilarnej.
- PN-88/B-32250 Materiały budowlane. Woda do betonów i zapraw.
- PN-EN 934-2:2002 Domieszki do betonu, zapraw i zaczynu. Część 2: Domieszki do betonu. Definicje, wymagania, zgodność, znakowanie i etykietowanie.
- PN-EN 934-6:2002 Domieszki do betonu, zapraw i zaczynu. Część 6: Pobieranie próbek, kontrola zgodności i ocena zgodności.
- PN-91/S-10042 Obiekty mostowe. Konstrukcje betonowe, żelbetowe i sprężone. Projektowanie.
- PN-ISO 6935-1:1998 Stal do zbrojenia betonu. Pręty gładkie.
- PN-ISO 6935-1/Ak:1998 Stal do zbrojenia betonu. Pręty gładkie. Dodatkowe wymagania stosowane w kraju.
- PN-ISO 6935-2:1998 Stal do zbrojenia betonu. Pręty żebrowane.
- PN-ISO 6935-2/Ak:1998 Stal do zbrojenia betonu. Pręty gładkie. Dodatkowe wymagania stosowane w kraju.
- PN-89/H-84023.06 Stal określonego zastosowania. Stal do zbrojenia betonu.
- PN-82/H-93215 Walcówka i pręty stalowe do zbrojenia betonu.

- PN-91/M-69430 Spawalnictwo. Elektrody stalowe otulone do spawania i napawania. Ogólne wymagania i badania.
- PN-92/D-95017 Surowiec drzewny. Drewno wielkowymiarowe iglaste. Wspólne wymagania i badania.
- PN-91/D-95018 Surowiec drzewny. Drewno średniowymiarowe.
- PN-75/D-96000 Tarcica iglasta ogólnego przeznaczenia.
- PN-72/D-96002 Tarcica iglasta ogólnego przeznaczenia.
- PN-63/B-06251 Roboty betonowe i żelbetowe. Wymagania techniczne.
- PN-EN 313-1:2001 Sklejka. Klasyfikacja i technologia. Część 1: Klasyfikacja.
- PN-EN 313-2:2001 Sklejka. Klasyfikacja i technologia. Część 1: Terminologia.
- PN-EN 636-3:2001 Sklejka. Wymagania techniczne. Część 3: Wymagania dla sklejki użytkowanej w warunkach zewnętrznych.
- PN-84/M-81000 Gwoździe. Ogólne wymagania i badania.
- PN-93/S-10080 Obiekty mostowe. Konstrukcje drewniane.

5 ST – 04.00 ROBOTY ZBROJARSKIE

CPV: 45223500-1

5.1 WSTĘP

5.1.1 Przedmiot specyfikacji technicznej

Specyfikacja techniczna – wymagania ogólne odnosi się do wymagań technicznych wykonania i odbioru robót, które zostaną wykonane w ramach zadania:

PROJEKT WYKONAWCZY BUDYNKU USŁUGOWEGO W BAĆKOWICACH WRAZ Z NIEZBĘDNĄ INFRASTRUKTURĄ

5.1.2 Zakres stosowania S.T.

Specyfikację techniczną jako część dokumentów przetargowych i kontraktowych należy odczytywać i rozumieć w odniesieniu do zlecenia wykonania robót opisanych w pkt. 4.1.1

5.1.3 Zakres robót objętych S.T.

Ustalenia zawarte w niniejszej specyfikacji mają zastosowanie przy wykonywaniu robót zbrojarskich.

- oczyszczenie prętów zbrojeniowych
- prostowanie, cięcie
- gięcie prętów
- montaż segmentów zbrojenia w szalunki metalowe przestawne z zachowaniem właściwych dystansów na otuliny oraz wszystkie inne nie wymienione wyżej elementy żelbetowe, jakie występują przy realizacji umowy.

5.2 MATERIAŁY

Stal zbrojeniowa wg projektu konstrukcji.

Warunki ogólne stosowania materiałów:

Stal zbrojeniowa dostarczana na budowę powinna odpowiadać wymaganiom podanym w odpowiednich normach. Pręty zbrojeniowe powinny być dostarczane w kręgach lub prostych wiązkach zaopatrzonych w przywieszki zawierające:

- znak wytwórcy,
- średnicę nominalną,
- znak stali,
- numer wytopu lub numer partii i znak obróbki cieplnej,
- atest hutniczy.

Zasady doboru i dostawy stali zbrojeniowej:

Klasa i gatunek oraz średnice prętów stosowanego zbrojenia powinny być zgodne z projektem. Niżej podano ogólne zasady doboru stali gatunków najczęściej stosowanych w praktyce. Pręty ze stali klasy A0 gatunku St0S-b są używane jako zbrojenie konstrukcyjne, rozdzielcze i strzemiona w konstrukcjach z betonu oraz jako zbrojenie nośne w elementach o małym stopniu zbrojenia i niskiej klasie betonu. Pręty ze stali klasy A-I gatunku St3SX-b, St3SY -b i St3S-b stosuje się jako zbrojenie nośne w konstrukcjach pracujących pod obciążeniem wielokrotnie zmiennym i dynamicznym, w konstrukcjach narażonych na drgania sejsmiczne, na działanie ciśnienia gazów lub cieczy oraz w konstrukcjach pracujących w środowiskach agresywnych, pod warunkiem zabezpieczenia tych konstrukcji przed korozją.

Ze stali klasy A-I gatunku St3SY-b należy wykonywać uchwyty montażowe elementów prefabrykowanych. Pręty ze stali klasy A-II gatunku 18G2-b stosuje się jako zbrojenie nośne w konstrukcjach pracujących pod obciążeniem wielokrotnie zmiennym i dynamicznym, w podwyższonej temperaturze, narażonych na drgania sejsmiczne, na działanie ciśnienia gazów i cieczy, gwałtowne działanie ciśnienia powietrza (podmuch) oraz pracujących w środowiskach agresywnych, pod warunkiem zabezpieczenia konstrukcji przed korozją. Oprócz prętów jako zbrojenie konstrukcji żelbetowych stosuje się druty o średnicy 3-5 mm. W elemencie żelbetowym pręty nośne zaleca się wykonywać ze stali jednego gatunku. W szczególnych wypadkach dopuszcza się stosowanie w jednym przekroju prętów z różnych gatunków i klas stali od A-0 do A –III N, pod warunkiem uwzględnienia ich wytrzymałości i zakresów stosowania. W wypadku stosowania w konstrukcjach lub elementach z betonu blach węzłowych, marek itp. Wykonuje się je ze stali St3S i projektuje wg PN-90/B-03200

Stal zbrojeniową z importu można stosować wyłącznie po uzyskaniu odpowiedniego dokumentu dopuszczającego do obrotu i stosowania w budownictwie.

Deklaracja zgodności:

Każda partia stali musi być zaopatrzona w atest hutniczy, w którym muszą być podane:

- nazwa wytwórcy,
- oznaczenie wyrobu wg normy PN-H-93215,
- numer wytopu lub numer partii,
- wszystkie wyniki przeprowadzonych badań oraz skład chemiczny wg analizy wytopowej,
- masa partii,
- rodzaj obróbki cieplnej.

5.3 SPRZĘT

Sprzęt używany przy przygotowaniu i montażu zbrojenia w konstrukcjach powinien spełniać wymagania obowiązujące w budownictwie ogólnym. Każdy rodzaj sprzętu powinien być sprawny oraz posiadać fabryczną gwarancję i instrukcję obsługi. Sprzęt powinien spełniać wymagania BHP jak przykładowo osłony zębatych i pasowych urządzeń mechanicznych. Miejsca lub elementy

szczególnie niebezpieczne dla obsługi, powinny być specjalnie oznaczone. Sprzęt ten powinien podlegać kontroli osoby odpowiedzialnej za BHP na budowie. Osoby obsługujące sprzęt powinny być odpowiednio przeszkolone.

Sprzęt do wykonania robót:

Prościarka, giętarka, nożyce do cięcia prętów, stół warsztatowy, cążki do cięcia, zbrojenia, piła do cięcia prętów, wiązak z pętłkami do skręcania drutu.

Stal zbrojeniową z importu można stosować wyłącznie po uzyskaniu odpowiedniego dokumentu dopuszczającego do obrotu i stosowania w budownictwie.

Deklaracja zgodności:

Każda partia stali musi być zaopatrzona w atest hutniczy, w którym muszą być podane:

- nazwa wytwórcy,
- oznaczenie wyrobu wg normy PN-H-93215,
- numer wytopu lub numer partii,
- wszystkie wyniki przeprowadzonych badań oraz skład chemiczny wg analizy wytopowej,
- masa partii,
- rodzaj obróbki cieplnej.

5.4 TRANSPORT

Pręty do zbrojenia powinny być przewożone odpowiednimi środkami transportu w sposób zapewniający uniknięcie trwałych odkształceń oraz zgodnie z przepisami BHP i ruchu drogowego. Stal zbrojeniową należy składować pod zadaszeniem, posortowaną wg wymiarów i gatunków. Odgięte pręty zbrojeniowe powinny być składowane na wydzielonych, uporządkowanych miejscach, w sposób nie powodujący ich uszkodzenia i pomieszania. Druty składowane być powinny w magazynie zamkniętym, w kręgach, posortowane wg wymiarów i gatunków

5.5 WYKONANIE ROBÓT

Przygotowanie, montaż i odbiór zbrojenia powinien odpowiadać wymaganiom normy PN91/S-10042, a klasy i gatunki stali winny być zgodne z dokumentacją projektową.

Dostarczona stal zbrojeniowa (kręgi, pręty, szkielety zbrojenia) powinna być na budowie składowana na placu magazynowym na podkładach drewnianych (rozstawionych co około 2,0 do 2,5 m) bądź przenośnych stojakach, pod zadaszeniem. Nie wolno układać stali bezpośrednio na gruncie. Pręty zbrojeniowe należy segregować według klas i gatunków, średnicy i długości. Stal w kręgach układa się na placu magazynowym na płask (do ośmiu warstw) lub opierając jeden krąg o drugi. Przygotowanie i obróbka zbrojenia obejmują takie czynności jak:

- czyszczenie,
- prostowanie,
- cięcie,
- gięcie i montaż

Czyszczenie prętów:

Zbrojenie powinno być oczyszczone, aby zapewnić dobrą współpracę (przyczepność) betonu i stali w konstrukcji. Należy usunąć z powierzchni prętów zanieczyszczenia smarami, farbą olejną itp., a także łuszczącą się rdzą. W celu usunięcia farb olejnych bądź zatłuszczenia stosuje się opalanie lampami benzynowymi (po wypaleniu się zanieczyszczeń pręty wyciera się; jeśli jest to niezbędne - papierem ściernym). Nałot rdzy łuszczącej się można usunąć za pomocą szczotek drucianych. W razie potrzeby

należy zastosować piaskowanie. Pręty, przed ich użyciem do zbrojenia konstrukcji, należy oczyścić z luźnych płatków rdzy, kurzu i błota. Pręty zbrojenia zatłuszczone lub zabrudzone farbą olejną można opalać lampami benzynowymi lub czyścić preparatami rozpuszczającymi tłuszcze. Stal narażoną na działanie słonej wody, należy zmyć wodą słodką. Stal pokrytą łuszczącą się rdzą i zabłoconą, oczyszcza się szczotkami drucianymi ręcznie lub mechanicznie lub też przez piaskowanie. Po oczyszczeniu należy sprawdzić wymiary przekroju poprzecznego prętów. Stal tylko zabrudzoną można zmyć strumieniem wody. Pręty oblodzone odmraża się strumieniem ciepłej wody. Możliwe są również inne sposoby czyszczenia stali zbrojeniowej akceptowane przez Inżyniera.

Prostowanie prętów:

Dopuszcza się prostowanie prętów za pomocą kluczy, młotków, prostowarek. Dopuszczalna wielkość miejscowego odchylenia od linii prostej wynosi 4 mm. Pręty używane do przygotowania zbrojenia muszą być proste. W przypadku występowania miejscowych zakrzywień - należy pręty wyprostować przed przystąpieniem do dalszej obróbki (cięcia itd.). Pręty zbrojeniowe w kręgach można prostować przez wyciąganie za pomocą np. wciągarki. lub mechaniczne prostowanie prętów przy użyciu prostowarek mechanicznych. Dopuszcza się, zwłaszcza pręty większych średnic, prostowanie ręczne za pomocą klucza zbrojarskiego, na stole zbrojarskim z odpowiednio umocowanymi trzpieniami.

Cięcie prętów zbrojeniowych:

Cięcie prętów należy wykonywać przy maksymalnym wykorzystaniu materiału. Oczyszczone i wyprostowane pręty tną się na odcinki długości wynikającej z projektu. Wskazane jest Sporządzenie w tym celu planu cięcia. Stosuje się do tego celu nożyce ręczne, a także (zwłaszcza w przypadku prętów większych średnic) nożyce mechaniczne o napędzie elektrycznym. Nożycami mechanicznymi można przecinać jednocześnie więcej niż jeden pręt. Cięcia można przeprowadzać przy użyciu mechanicznych noży. Dopuszcza się również cięcie palnikiem acetylenowym.

Odgięcia prętów, haki:

Minimalne średnice trzpieni używanych przy wykonywaniu haków zbrojenia podaje norma PN-B-03264 (2004).

Minimalna odległość od krzywizny pręta do miejsca, gdzie można na nim położyć spoinę wynosi:

- 10 d dla stali A-III i A-II
- 5d dla stali A-I, A-0.

Na zimno, na budowie można wykonywać odgięcia prętów o średnicy $d \leq 12$ mm.

Pręty o średnicy $d > 12$ mm powinny być odginane z kontrolowanym podgrzewaniem. W miejscach zagięć i załamań elementów konstrukcji, w których zagięciu ulegają jednocześnie wszystkie pręty zbrojenia rozciąganego. Należy stosować średnicę zagięcia równą co najmniej 20d.

Wewnętrzna średnica odgięcia strzemion i prętów montażowych powinna spełniać warunki podane dla haków. Należy zwrócić szczególną uwagę, przy odbiorze haków i odgięć prętów, na ich zewnętrzną stronę. Niedopuszczalne są tam pęknięcia powstałe podczas wyginania. Pocięte pręty są następnie wyginane zgodnie z rysunkami zbrojenia podanymi w projekcie. Pręty można wyginać ręcznie kluczem zbrojarskim, wykorzystując trzpień zamocowane w blacie stołu zbrojarskiego lub za pomocą giętarek ręcznych lub za pomocą giętarek mechanicznych. Można jednocześnie wyginać więcej niż jeden pręt. Wygięte pręty zbrojeniowe i strzemiona montuje się bezpośrednio w deskowaniu lub przygotowuje w postaci szkieletów zbrojeniowych. Zbrojenie płyt można układać od razu w deskowaniu. Najpierw na deskowaniu oznacza się kredą lub ołówkiem ciesielskim rozstaw prętów nośnych (głównych) i rozdzielczych. Następnie rozkłada się pręty nośne i na nich układa się i od razu łączy pręty rozdzielcze

usytuowane u dołu płyty. Później montuje się pręty rozdzielcze w zagięciach prętów nośnych, a na końcu pręty u góry płyty.

Montaż zbrojenia:

Układ zbrojenia w konstrukcji musi umożliwić jego dokładne otoczenie przez jednorodny beton. Po ułożeniu zbrojenia w deskowaniu, rozmieszczenie prętów względem siebie i względem deskowania nie może ulec zmianie. W konstrukcję można wbudować stal pokrytą co najwyżej nalotem nie łuszczącej się rdzy. Nie można wbudowywać stali zatłuszczonej smarami lub innymi środkami chemicznymi, zabrudzonej farbami, zablokowanej i oblodzonej, stali, która była wystawiona na działanie słonej wody.

Grubość otuliny powinna wynosić minimum:

- w fundamentach – 5cm
- w płytach i schodach – 2,5cm
- w podciągach – 2,5cm
- w nadprożach – 2,5cm
- w słupach – 3,5cm

Układanie zbrojenia bezpośrednio na deskowaniu i podnoszenie na odpowiednią wysokość w trakcie betonowania jest niedopuszczalne. Niedopuszczalne jest chodzenie i transportowanie materiałów po wykonanym szkielecie zbrojeniowym. Ustawianie elementów zbrojenia powinno być wykonywane według przygotowanych schematów zapewniających kolejność robót, przy której wcześniej ułożone elementy będą umożliwiały dalszy montaż zbrojenia. Zbrojenie należy układać po odbiorze deskowań. Zbrojenie powinno być trwale usytuowane w deskowaniu w sposób zabezpieczający od uszkodzeń i przemieszczeń podczas betonowania i zagęszczania mieszanki betonowej. Pręty, siatki i szkielety należy układać w deskowaniu tak, aby grubość otuliny odpowiadała wartościom podanym w projekcie. Wykonując zbrojenie należy umieścić elementy instalacji elektrycznych zgodnie z ich projektem. Pręty zbrojenia należy łączyć w sposób określony w Dokumentacji Projektowej. Zbrojenie konstrukcji żelbetowych można podzielić na nośne i uzupełniające, gdzie zbrojenie nośne określone jest na podstawie obliczeń konstrukcyjnych, natomiast zbrojenie uzupełniające stosowane jest jako technologiczne. Zbrojenie konstrukcji wykonać zgodnie z zasadami podanymi w PN-B-3264:2002.

Łączenie prętów za pomocą spawania:

Spawanie zbrojenia należy wykonać po uzyskaniu aprobaty Inżyniera Budowy.

Dopuszcza się następujące rodzaje spawanych połączeń prętów:

- czołowe, elektryczne, oporowe,
- nakładkowe spoiny dwustronne - łukiem elektrycznym,
- nakładkowe spoiny jednostronne - łukiem elektrycznym,
- zakładkowe spoiny jednostronne - łukiem elektrycznym,
- zakładkowe spoiny dwustronne - łukiem elektrycznym,

Łączenie pojedynczych prętów na zakład bez spawania:

Dopuszcza się łączenie na zakład bez spawania (wiązanie drutem) prętów prostych.

Skrzyżowania prętów:

Skrzyżowania prętów należy wiązać drutem wiązałkowym, zgrzewać lub łączyć tzw. słupkami dystansowymi. Drut wiązałkowy o średnicy 1 mm używa się do łączenia prętów o średnicy do 12 mm. Przy średnicach większych należy stosować drut o średnicy 1.5 mm. W szkieletach zbrojenia belek i słupów należy łączyć wszystkie skrzyżowania prętów narożnych ze strzemionami.

Zasady BHP podczas prac zbrojarskich:

Stoły warsztatowe ustawiać w pomieszczeniach zamkniętych lub pod wiatami z umocowanymi od strony zewnętrznej osłonami. Stanowiska po obu stronach stołu należy oddzielić siatką o wysokości 1m, o oczkach max 20mm. Podczas cięcia pręta nożycami należy pręt oprzeć obustronnie na kozłach lub stole zbrojarskim. Cięcie nożycami prętów o średnicy większej niż 20 mm jest zabronione. Przy mechanicznym cięciu prętów nie wolno chwycić ręką prętów w odległości mniejszej niż 50cm od nożyc tnących. Pręty o średnicy większej, niż 20mm mogą być gięte tylko mechanicznie. Zakładanie prętów na mechanicznej giętarni dopuszczane jest tylko przy unieruchomionej tarczy giętarki. Zabronione jest przebywanie pracowników na terenie ogrodzonym wzdłuż wyciąganego pręta w czasie prostowania zbrojenia.

Składowanie zbrojenia na pomostach przeznaczonych wyłącznie do pracy zbrojarzy jest zabronione.

5.6 KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

Polega na oględzinach zewnętrznych i obmiarze ułożonego zbrojenia, potwierdzeniu jakości stali. Odległość między oddzielnie układanymi prętami zgodnie z rysunkami konstrukcyjnymi projektu wykonawczego.

Sprawdzenie zgodności przywieszek z zamówieniem

Sprawdzenie stanu powierzchni, wymiarów, masy wg normy PN-H-93215 Zbrojenie należy układać po sprawdzeniu i odbiorze deskowań. Powinno być ono tak usytuowane, aby nie uległo uszkodzeniom i przemieszczeniom podczas układania i zagęszczania mieszanki betonowej. Do stabilizacji zbrojenia w deskowaniu, w celu zapewnienia wymaganego otulenia prętów betonem. Stosować należy różnego rodzaju wkładki i podkładki dystansowe (z zaprawy, stali, tworzyw sztucznych). Zbrojenie powinno być połączone drutem wiązałkowym w sztywny szkielet. Kontrola ta polega na sprawdzeniu zgodności ułożonego zbrojenia z projektem oraz wymaganiami norm.

Wyniki kontrolowanych odbiorów i oględzin zbrojenia należy wpisać do dziennika budowy z podaniem daty odbioru.

5.7 JEDNOSTKĄ ODBIORU

Jednostką odbioru jest (kg) w rozdzieleniu na stal gładką i żebrową. Podstawą odbioru robót zanikających lub ulegających zakryciu są:

- pisemne stwierdzenie Inżyniera w dzienniku budowy o wykonaniu robót zgodnie z dokumentacją projektową i ST,

- inne pisemne stwierdzenie Inżyniera o wykonaniu robót

Bezpośrednio przed przystąpieniem do robót zbrojarskich należy dokonać odbioru deskowania. Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z dokumentacją projektową, ST i wymaganiami Inżyniera, jeżeli wszystkie pomiary i badania z zachowaniem tolerancji dały wyniki pozytywne.

Odbiór końcowy odbywa się po pisemnym stwierdzeniu Inżyniera w dzienniku budowy zakończenia robót zbrojarskich i pisemnego zezwolenia Inżyniera na rozpoczęcie betonowania elementów, których zbrojenie podlega odbiorowi.

Odbiór powinien podlegać sprawdzeniu:

- zgodności wykonania zbrojenia z dokumentacją projektową,
- zachowania wymaganej projektem otuliny zbrojenia.

Roboty objęte S.T. odbiera inspektor na podstawie zapisu w dzienniku budowy.

Podstawa płatności – (kg) położonego zbrojenia

5.8 PRZEPISY ZWIĄZANE

- PN-84/B-03264 – Konstrukcje betonowe i sprężone. Obliczenia statyczne i projektowane.
- PN-ISO 6935-1:1998. Stal do zbrojenia betonu. Pręty gładkie.
- PN-ISO 6935-1/AK:1998. Stal do zbrojenia betonu. Pręty gładkie. – Dodatkowe wymagania.
- PN-ISO 6935-2:1998. Stal do zbrojenia betonu. Pręty żebrowane.
- PN-ISO 6935-2/AK:1998. Stal do zbrojenia betonu. Pręty żebrowane – Dodatkowe wymagania.
- PN-82/H-93215. Walcówka pręty stalowe do zbrojenia betonu
- PN-91/S-10042. Obiekty mostowe. Konstrukcje betonowe, żelbetowe i sprężone. Projektowanie.
- PN-B-06251 Roboty betonowe i żelbetowe. Wymagania techniczne.
- PN-H-84023/06/A1:1996 Stal określonego stosowania. Stal do zbrojenia betonu. Gatunki.
- PN-78/H-04408. Technologiczna próba zginania.
- PN-EN 10002-1 + AC1:1998 Metale: Próba rozciągania. Metoda badania w temperaturze otoczenia.
- PN-B-03264:2004 Konstrukcje betonowe, żelbetowe i sprężone. Projektowanie.
- PN-84/H-9300 Walcówka pręty i kształtowniki walcowane na gorąco ze stali węglowych zwykłej jakości i niskostopowych o podwyższonej wytrzymałości. Wymagania i badania.
- PN-EN 10020:1996 Stal. Klasyfikacja
- PN-EN 10021 :1997 Ogólne techniczne warunki dostaw stali i wyrobów stalowych
- PN-EN 10027-1 :1994 Systemy oznaczania stali. Znaki stali, symbole główne
- PN-EN 10027-2:1994 Systemy oznaczania stali. System cyfrowy
- PN-EN 10079:1996 Stal. Wyroby. Terminologia

6 ST – 05.00 ROBOTY MUROWE

CPV: 45262500-6

6.1 WSTĘP

6.1.1 Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejsze S.T. są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót murowych przy realizacji zadania.

S.T. jest pomocniczym dokumentem przy realizacji i odbiorze robót .

6.1.2 Zakres robót objętych S.T.:

- wymurowanie ścianek działowych
- uzupełnienie ścian i zamurowanie otworów w istniejących ścianach
- wykonanie połączeń ścian istniejących z nowoprojektowanymi

6.2 MATERIAŁY

- cegła ceramiczna pełna
- pustaki z autoklawizowanego betonu komórkowego $f_b=5\text{MPa}$
- pustaki Porothers gr 25cm i 10cm lub inne o podobnych parametrach technicznych
- zaprawa cementowa marki $R_z=5\text{MPa}$,
- woda zarobowa do betonu PN-EN 1008:2004

Do przygotowania zapraw stosować można każdą wodę zdatną do picia, z rzeki lub jeziora.

Niedozwolone jest użycie wód ściekowych, kanalizacyjnych bagiennych oraz wód zawierających tłuszcze organiczne, oleje i muł.

Cegła budowlana pełna klasy 15 wg PN-B-12050:1996:

Dopuszczalna ilość cegieł połówkowych, pękniętych do 10% ilości cegieł badanych

Nasiąkliwość nie powinna być większa od 16%.

Wytrzymałość na ściskanie 15 MPa.

Odporność na działanie mrozu po 25 cyklach zamrażania do -15°C i odmrażania – brak uszkodzeń po badaniu.

Odporność na uderzenie powinna być taka, aby cegła upuszczona z wysokości 1,5 m na inne cegły nie rozpadła się na kawałki; może natomiast wystąpić wyszczerbienie lub jej pęknięcie. Ilość cegieł nie spełniających powyższego wymagania nie powinna być większa niż:

– 2 na 15 sprawdzanych cegieł

– 3 na 25 sprawdzanych cegieł – 5 na 40 sprawdzanych cegieł

Cegła dziurawka klasy 5 (jeśli występuje):

Nasiąkliwość nie powinna być wyższa niż 22%.

Wytrzymałość na ściskanie 5,0 MPa

Gęstość pozorna 1,3 kg/dm³

Współczynnik przewodności cieplnej 0,55 W/mK

Odporność na działanie mrozu po 25 cyklach zamrażania do -15°C i odmrażania – brak uszkodzeń po badaniu.

Zaprawy budowlane cementowo-wapienne:

Marka i skład zaprawy powinny być zgodne z wymaganiami podanymi w projekcie.

Orientacyjny stosunek objętościowy składników zaprawy dla marki 5:

cement: ciasto wapienne: piasek

1 : 0,3 : 4

1 : 0,5 : 4,5

cement: wapienne hydratyzowane: piasek

1 : 0,3 : 4

1 : 0,5 : 4,5

– Przygotowanie zapraw do robót murowych powinno być wykonywane mechanicznie.

– Zaprawę należy przygotować w takiej ilości, aby mogła być wbudowana możliwie wcześnie po jej przygotowaniu tj. ok. 3 godzin.

Do zapraw murarskich należy stosować piasek rzeczny lub kopalniany.

Do zapraw cementowo-wapiennych należy stosować cement portlandzki z dodatkiem żużla lub popiołów lotnych 25 i 35 oraz cement hutniczy 25 pod warunkiem, że temperatura otoczenia w ciągu 7 dni od chwili zużycia zaprawy nie będzie niższa niż $+5^{\circ}\text{C}$.

Do zapraw cementowo-wapiennych należy stosować wapno sucho gaszone lub gaszone w postaci ciasta wapiennego otrzymanego z wapna niegaszonego, które powinno tworzyć jednolitą i jednobarwną masę, bez grudek niegaszonego wapna i zanieczyszczeń obcych.

Skład objętościowy zapraw należy dobierać doświadczalnie, w zależności od wymaganej marki zaprawy oraz rodzaju cementu i wapna.

6.3 SPRZĘT

Skrzynia do zaprawy, kielnia murarska, czerpak blaszany, poziomica, łąta kierująca, warstwomierz narożny, łąta murarska, sznur murarski, pion murarski, betoniarka elektryczna

6.4 TRANSPORT

Samochód o udźwigu do 12 ton (rozładunek ręczny lub mechaniczny), wózek widłowy, dźwig pionowy. Materiały i elementy mogą być przewożone dowolnymi środkami transportu.

Podczas transportu materiały i elementy konstrukcji powinny być zabezpieczone przed uszkodzeniami, utratą stateczności i szkodliwymi wpływami atmosferycznymi. Wolne miejsca między ścianami środka transportowego a załadowanym stosem cegieł powinny być wypełnione materiałem wyściółkowym. Na placu budowy cegłę pełną układa się na terenie wyrównanym w kozłach po 250 sztuk wg poszczególnych klas, a cegłę dziurawkę po 200 sztuk.

Pustaki kominowe składa się w stosach (słupach) po 100 sztuk, po 5 sztuk w 2 rzędach na wysokość 10 warstw.

6.5 WYKONANIE ROBÓT

Murowanie ścian na 2-ch warstwach papy asfaltowej na lepiku ułożonej na płycie przyziemia.

Przed ułożeniem w murze cegłę należy oczyścić z kurzu i innych zanieczyszczeń.

Mury wykonać warstwowo z zastosowaniem prawidłowego wiązania. Spoiny gr. 12mm w poziomie i 10mm w pionie. Spoiny niepełne (10-15mm od lica muru). Wnęki i bruzdy instalacyjne wykonać w trakcie wznoszenia ścian. Roboty prowadzić w temp. powyżej 0 °C. Zaprawa przygotowana mechanicznie przy zastosowaniu piasku rzecznoego lub kopalnianego. Skład objętościowy zaprawy zgodnie z PN., konsystencja wg stożka pomiarowego 6-8.

Cement Portlandzki kl.25

Mury należy wykonywać warstwami, z zachowaniem prawidłowego wiązania i grubości spoin, do pionu i sznura, z zachowaniem zgodności z rysunkiem co do odsadzek, wyskoków i otworów.

W pierwszej kolejności należy wykonywać mury nośne. Ścianki działowe grubości poniżej 1 cegły należy murować nie wcześniej niż po zakończeniu ścian głównych.

Mury należy wznosić możliwie równomiernie na całej ich długości. W miejscu połączenia murów wykonanych niejednocześnie należy stosować strzępia zazębione końcowe.

Cegły układane na zaprawie powinny być czyste i wolne od kurzu.

Przy murowaniu cegłą suchą, zwłaszcza w okresie letnim, należy cegły przed ułożeniem w murze polewać lub moczyć w wodzie.

Wnęki i bruzdy instalacyjne należy wykonywać jednocześnie ze wznoszeniem murów.

Projektowane ściany nośne i zamurowania łączyć z prefabrykatami za pomocą dwóch prętów fi. 8 mm co trzecia warstwa osadzonych w ścianie żelbetowej na kołki rozporowe.

Ścianki zbroić bednarką 20*1.5 mm co trzecia spoina

Mury z cegły pełnej:

Spoiny w murach ceglanych.

– 12 mm w spoinach poziomych, przy czym maksymalna grubość nie powinna przekraczać 17 mm, a minimalna 10 mm,

– 10 mm w spoinach pionowych podłużnych i poprzecznych, przy czym grubość maksymalna nie powinna przekraczać 15 mm, a minimalna – 5 mm.

Spoiny powinny być dokładnie wypełnione zaprawą. W ścianach przewidzianych do tynkowania nie należy wypełniać zaprawą spoin przy zewnętrznych licach na głębokości 5-10 mm.

Stosowanie połówek i cegieł ułamkowych.

Liczba cegieł użytych w połówkach do murów nośnych nie powinna być większa niż 15% całkowitej liczby cegieł. Jeżeli na budowie jest kilka gatunków cegły (np. cegła nowa i rozbiórkowa), należy przestrzegać zasady, że każda ściana powinna być wykonana z cegły jednego wymiaru.

Połączenie murów stykających się pod kątem prostym i wykonanych z cegieł o grubości różniącej się więcej niż o 5mm należy wykonywać na strzępia zazębione boczne.

Mury z cegły dziurawki (jeśli występują):

Mury z cegły dziurawki należy wykonywać według tych samych zasad, jak mury z cegły pełnej. W narożnikach, przy otworach, zakończeniach murów oraz w kanałach dymowych należy stosować normalną cegłę pełną.

Mury z pustaków ceramicznych np. POROTHERM

Sposób murowania jak tradycyjny:

-spoiny poziome 12 mm

-łączenie pionowe na wpust i pióro, bez konieczności stosowania spoiny pionowej.

6.6 KONTROLA JAKOŚCI

6.6.1 Odbiór materiałów murowych

Sprawdzić jakość pustaków, wymiaru, kształtu, liczby pęknięć, odporności na uderzenia. Sprawdzić zawartość margla, nasiąkliwość. Sprawdzić prawidłowość wykonania kotew w ścianie i w nadprożach.

Przy odbiorze cegły należy przeprowadzić na budowie:

sprawdzenie zgodności klasy oznaczonej na ceglach z zamówieniem i wymaganiami stawianymi w dokumentacji technicznej, próby doraźnej przez oględziny, opukiwanie i mierzenie:

- wymiarów i kształtu cegły,
- liczby szczerb i pęknięć,
- odporności na uderzenia,
- przełomu ze zwróceniem szczególnej uwagi na zawartość margla.

W przypadku niemożności określenia jakości cegły przez próbę doraźną należy ją poddać badaniom laboratoryjnym (szczególnie co do klasy i odporności na działanie mrozu).

6.6.2 Zaprawy

W przypadku gdy zaprawa wytwarzana jest na placu budowy, należy kontrolować jej markę i konsystencję w sposób podany w obowiązującej normie. Wyniki odbiorów materiałów i wyrobów powinny być każdorazowo wpisywane do dziennika budowy.

Dopuszczalne odchyłki wymiarów dla murów przyjmować wg poniższej tabeli:

Rodzaj odchyłek	Dopuszczalne odchyłki [mm]	
	mury spoinowane	mury niespoinowane
Zwichrowania i skrzywienia: – na 1 metrze długości – na całej powierzchni	3 10	6 20
Odchylenia od pionu – na wysokości 1 m – na wysokości kondygnacji – na całej wysokości	3 6 20	6 10 30
Odchylenia każdej warstwy od poziomu – na 1 m długości – na całej długości	1 15	2 30
Odchylenia górnej warstwy od poziomu – na 1 m długości – na całej długości	1 10	2 10
Odchylenia wymiarów otworów w świetle o wymiarach: do 100 cm szerokość wysokość ponad 100 cm szerokość wysokość	+6, –3 +15, –1 +10, –5 +15, –10	+6, –3 +15, –10 +10, –5 +15, –10

Jednostka obmiaru - (m3) muru zewnętrznego i (m2) ścianki działowej, (m2) ścianki z klinkieru
Roboty objęte S.T. odbiera inspektor nadzoru na podstawie wpisu w dzienniku budowy i dokumentacji projektowej.

6.6.3 Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu

Ich odbiór powinien zostać wykonany przed rozpoczęciem następnego etapu.

W przypadku pozytywnego wyniku badań (zgodności z dokumentacją projektową i szczegółową specyfikacją techniczną) można zezwolić na rozpoczęcie wykonywania następnych etapów robót. W przeciwnym przypadku (negatywny wynik badań) należy określić zakres prac i rodzaj materiałów koniecznych do usunięcia nieprawidłowości. Po ich wykonaniu badania należy powtórzyć.

Wszystkie ustalenia związane z dokonaniem odbioru robót ulegających zakryciu należy zapisać w dzienniku budowy lub protokole podpisanym przez przedstawicieli inwestora (inspektor nadzoru) i wykonawcy (kierownik budowy).

6.6.4 Odbiór częściowy

Odbiór częściowy polega na ocenie ilości i jakości wykonanej części robót. Odbioru częściowego robót dokonuje się dla zakresu określonego w dokumentach umownych, według zasad jak przy odbiorze ostatecznym robót. Celem odbioru częściowego jest wczesne wykrycie ewentualnych usterek w realizowanych robotach i ich usunięcie przed odbiorem końcowym. Odbiór częściowy robót jest dokonywany przez inspektora nadzoru w obecności kierownika budowy. Protokół odbioru częściowego jest podstawą do dokonania częściowego rozliczenia robót, jeżeli umowa taką formę przewiduje.

6.6.5 Odbiór ostateczny (końcowy)

Odbiór końcowy stanowi ostateczną ocenę rzeczywistego wykonania robót w odniesieniu do ich zakresu (ilości), jakości i zgodności z dokumentacją projektową.

Odbiór ostateczny przeprowadza komisja, powołana przez zamawiającego, na podstawie przedłożonych dokumentów, wyników badań oraz dokonanej oceny wizualnej.

Zasady i terminy powoływania komisji oraz czas jej działania powinna określać umowa.

Wykonawca robót obowiązany jest przedłożyć komisji następujące dokumenty:

- dokumentację projektową z naniesionymi zmianami dokonanymi w toku wykonywania robót,
- szczegółowe specyfikacje techniczne ze zmianami wprowadzonymi w trakcie wykonywania robót,
- dziennik budowy i książki obmiarów z zapisami dokonywanymi w toku prowadzonych robót, protokoły kontroli spisywane w trakcie wykonywania prac,
- dokumenty świadczące o dopuszczeniu do obrotu i powszechnego zastosowania użytych materiałów i wyrobów budowlanych,
- protokoły odbiorów robót ulegających zakryciu i odbiorów częściowych,

Podstawa płatności(m3) lub (m2) muru zgodnie z obmiarem robót

6.7 PRZEPISY ZWIĄZANE

- PN-65/B-14503 Zaprawy budowlane cementowo-wapienne
- PN-68/B-10020 Roboty murowe z cegły. Wymagania i badania przy odbiorze.
- PN-69/B-30302 Wapno sucha gaszone do celów budowlanych.
- PN-74/B-3000 Cement Portlandzki
- PN-75/B-12001 Cegły budowlane pełne wypalane z gliny.
- PN-68/B-10020 Roboty murowe z cegły. Wymagania i badania przy odbiorze.
- PN-B-12050:1996 Wyroby budowlane ceramiczne.
- PN-EN 197-1:2002 Cement. Skład, wymagania i kryteria zgodności dotyczące cementu powszechnego użytku.
- PN-B-30000:1990 Cement portlandzki.
- PN-88/B-30001 Cement portlandzki z dodatkami.
- PN-EN 197-1:2002 Cement. Skład, wymagania i kryteria zgodności dotyczące cementów powszechnego użytku.
- PN-97/B-30003 Cement murarski 15.
- PN-88/B-30005 Cement hutniczy 25.
- PN-86/B-30020 Wapno.
- PN-EN 13139:2003 Kruszywa do zaprawy.
- Warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych (tom I) Arkady, Warszawa 1989 - 1990.
- Warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlanych. ITB, Warszawa 2003.

7 ST - 06.00 ROBOTY CIESIELSKIE

CPV: 45223220-4, 45223800-4, 45260000-7,
45223210-1, 45261000-4, 45261210-9, 45261300-7, 45323000-7

7.1 WSTĘP

7.1.1 Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejsze S.T. są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót ciesielskich przy realizacji zadania.

S.T. jest pomocniczym dokumentem przy realizacji i odbiorze robót .

7.1.2 Zakres robót objętych S.T.:

- obróbka elementów więźby
- wykonanie elementów więźby dachowej w konstr. drewnianej na przebudowywanym budynku
- impregnacja elementów więźby oraz zabezpieczenie elementów drewnianych do klasy niepalności

7.2 MATERIAŁY

Drewno na więźbę drewnianą (wg projektu konstrukcji), drewno iglaste C24, śruby, gwoździe pierścieniowe, złącza ciesielskie stalowe, środki impregnujące np. BORAMON C30, BSH-Varnisch, Fobos M4.

Środki ochrony drewna przed grzybami, owadami oraz zabezpieczające przed działaniem ognia, powinny być stosowane wyłącznie te, które są dopuszczone do stosowania decyzją nr 2/ITB-ITD/87 z 05.08.1989r.:

- środki do ochrony przed grzybami i owadami,
- środki do zabezpieczenia przed sinizną i pleśnieniem,
- środki zabezpieczające przed działaniem ognia do klasy NRO

Materiałem zastosowanym do wykonania więźby dachowej budynku są belki i krawędziaki sosnowe wykonane z tarcicy obrzynanej klasy II. Nie wolno stosować innego asortymentu drewna. Belki mogą mieć wilgotność w przedziale 15 - 18 %, elementy konstrukcji więźby dachowej mogą mieć wilgotność maksymalnie 23 %. Niedopuszczalne jest aby drewno na w/w konstrukcje miało widoczne zepsute i smołowe sęki, siniznę , rdzenie podwójne, czerwień , zgniliznę miękką , rakowatość , zagrzybienie oraz pęknięcia mrozowe i piorunowe.

7.3 SPRZĘT

Piła elektryczna, siekierka, młotki, klucze, poziomica, pion, kątomierz, łąta(2mb), dźwig 1.0t

7.4 TRANSPORT

Samochód o udźwigu 12ton, dźwig. Drewno na czas transportu musi być odpowiednio zabezpieczone, aby nie nastąpiło jego uszkodzenie. Wykonawca jest zobowiązany do używania jedynie takiego sprzętu, który nie spowoduje niekorzystnego wpływu na jakość wykonywanych robót.

Składowanie materiałów i konstrukcji

Materiały i elementy z drewna powinny być składowane na poziomym podłożu utwardzonym lub odizolowanym od elementów warstwą folii. Elementy powinny być składowane w pozycji poziomej na podkładkach rozmieszczonych w taki sposób aby nie powodowały ich deformacji. Odległość składowanych elementów od podłoża nie powinna być mniejsza od 20 cm.

Łączniki i materiały do ochrony drewna należy składować w oryginalnych opakowaniach w zamkniętych pomieszczeniach magazynowych, zabezpieczających przed działaniem czynników atmosferycznych.

7.5 WYKONANIE ROBÓT

Wykonawca przedstawi Inspektorowi do akceptacji projekt organizacji i harmonogram robót uwzględniający wszystkie warunki w jakich będą wykonywane konstrukcje drewniane. Zakres robót obejmuje wykonanie elementów w wytwórni i montaż konstrukcji zadaszenia.

Elementy przed montażem muszą być sprawdzone pod względem kształtu i wymiarów oraz owiercenia na łączniki śrubowe. Bezpośrednio po ułożeniu podciągów na ścianach lub głowicach słupów należy je

natychmiast umocować. Podobnie następne montowane elementy konstrukcji należy w czasie montażu umocowywać docelowo. Wykonawca zapewni, aby tymczasowo składowane materiały, (do czasu, gdy będą one potrzebne do wbudowania) były zabezpieczone przed zniszczeniem, zachowały swoją jakość i właściwości oraz były dostępne do kontroli przez Inspektora Nadzoru. Przechowywanie materiałów musi się odbywać na zasadach i w warunkach odpowiednich dla danego materiału oraz w sposób skutecznie zabezpieczający przed dostępem osób trzecich.

Wszystkie miejsca czasowego składowania materiałów powinny być po zakończeniu robót doprowadzone przez Wykonawcę do ich pierwotnego stanu.

Wykonawca przedstawi Inspektorowi do akceptacji projekt organizacji i harmonogram robót uwzględniający wszystkie warunki w jakich będą wykonywane konstrukcje drewniane. Zakres robót obejmuje wykonanie elementów w wytwórni i montaż konstrukcji .

Elementy przed montażem muszą być sprawdzone pod względem kształtu i wymiarów oraz owiercenia na łączniki śrubowe. Bezpośrednio po ułożeniu podciągów na ścianach lub głowicach słupów należy je natychmiast umocować. Podobnie następne montowane elementy konstrukcji należy w czasie montażu umocowywać docelowo.

Wieżba drewniana

- obróbka elementów zaimpregnowanych w wytwórni
- przymocowanie murlat do wieńców, wypoziomowanie
- przymocowanie krokiew do murlat

Podczas montażu należy poprzez fachowe wykonawstwo uniknąć mimośrodu, w przeciwnym razie należy liczyć się z tym, że pojawią się nie brane w obliczeniach statycznych pod uwagę dodatkowe wymagania co do statyki. Wykonanie przy montażu dodatkowych otworów czy nacięć jest dozwolone tylko i wyłącznie po ustaleniach i uzyskaniu zgody odpowiedzialnego za konstrukcję projektanta.

Krawędziaki po przywiezieniu na plac budowy przed ich obróbką powinny być składowane na równych podkładach w prostokątnych przyzmach, tak aby poszczególne jej elementy nie stykały się ze sobą . Czoła poszczególnych krawędziaków powinny być zabezpieczone poprzez ich obicie deseczkami w celu zapobieżenia ich spękania. Elementy przed ich zamontowaniem powinny być zabezpieczone środkiem impregnacynym np. „Fobos 4”, poprzez 30 minutową kąpiel najlepiej pod ciśnieniem w autoklawach lub przywiezione na budowę już zaimpregnowane potwierdzone odpowiednim świadectwem.

Widoczne elementy konstrukcji dachu muszą być przestругane. Podczas obróbki elementów konstrukcji czynności elementów powtarzających się wielokrotnie należy wykonywać grupowo (np.: ścięcia kolców, nawiercanie otworów itp.). Po obróbce wszystkich elementów należy wykona próbny montaż elementów w potrzebne zestawy konstrukcyjne. Następnie należy przeprowadzić znakowanie, które ma na celu określenie miejsca zestawu w całej konstrukcji. Montaż poszczególnych elementów więźby dachowej prowadzić z użyciem odpowiedniego sprzętu (wg. uznania wykonawcy zaakceptowanego przez inspektora nadzoru inwestorskiego)

7.6 KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

Polega na sprawdzeniu :

- prawidłowości zakotwienia elementów
- wypoziomowania elementów
- prawidłowości mocowania
- równości płaszczyzny połączeń
- poziomowania okapów

- zgodności z projektem

Kontrolę robót należy przeprowadzać w dwóch etapach tj. w Wytwórni i na budowie. W zakładzie produkcyjnym należy sprawdzić zgodność wykonanych elementów z dokumentacją projektową pod względem wymiarów, użytych materiałów, zabezpieczeń i ognioochronnych. Sprawdzić należy także zgodność użytych materiałów z odpowiednimi Aprobatami Technicznymi lub Certyfikatami.

Na montażu sprawdzeniu podlegają połączenia elementów z konstrukcją i między sobą.

Jednostka obmiaru – (m3) drewna obrobionego, (m2) impregnacji i malowania

7.7 ODBIÓR ROBÓT

Roboty odbiera inspektor na podstawie zapisu w dzienniku budowy Odbiorom podlegają:

- dostarczone na budowę elementy konstrukcji,
- montaż elementów w konstrukcji dachów.

7.8 PODSTAWA PŁATNOŚCI

(m3) drewna wbudowanego, (m2) impregnacji i malowania

7.9 PRZEPISY ZWIĄZANE

- PN-71/B-10080 – Roboty ciesielskie, warunki i badania przy odbiorze
- PN-75/D-96000 – Tarcica iglasta ogólnego przeznaczenia.
- PN-B-03150:2000 - Konstrukcje drewniane, obliczenia statyczne i projektowanie
- PN-EN 1194 – Konstrukcje drewniane. Drewno klejone warstwowo. Klasy wytrzymałości i określenie wartości charakterystycznych
- PN-EN 386:1999 – Drewno klejone warstwowo. Wymagania eksploatacyjne i minimalne wymagania produkcyjne
- PN-EN 519 – Drewno konstrukcyjne. Sortowanie. Wymagania dla tarcicy sortowanej wytrzymałościowo metodą maszynową oraz dla maszyn sortujących
- PN-EN 408:1998 Konstrukcje drewniane. Drewno konstrukcyjne lite i klejone warstwowo.
- Oznaczenia niektórych cech fizycznych i mechanicznych.
- PN-EN 1193:1999 Konstrukcje drewniane. Drewno konstrukcyjne i drewno klejone warstwowo.
- Oznaczenie wytrzymałości na ścinanie i właściwości mechanicznych w poprzek włókien.

8 ST – 07.00 ROBOTY DEKARSKIE

CPV: 45261420-4

8.1 WSTĘP

8.1.1 Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejsze S.T. są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót dekarских przy realizacji zadania.

S.T. jest pomocniczym dokumentem przy realizacji i odbiorze robót.

8.1.2 Zakres robót objętych S.T.:

- pokrycie blachą tytan-cynk na rąbek stojący
- montaż wywietrzników dachowych oraz kominków wentylacyjnych
- obróbka blacharska połaci dachowej, ogniomurków itp.

- montaż rynien i rur spustowych – z blachy tytan-cynk

8.2 MATERIAŁY

- pokrycie blachą tytan-cynk na rąbek stojący gr 0.7mm
- blacha tytan-cynk gr 0.7mm - rynny, rury spustowe
- wkręty do drewna, kołki rozporowe
- kominki wentylacyjne i wywietrzniki dachowe
- płyta OSB gr.22mm wodoodporna
- membrana izolacyjna

8.3 SPRZĘT

Nożyce do cięcia blachy, giętarka do blachy, młotek, poziomica, pion, łąta (2mb), dźwig 1.0t.

8.4 TRANSPORT

Samochód o nośności do 12ton, wózek widłowy.

8.5 WYKONANIE ROBÓT

Przed przystąpieniem do krycia dachu blachą należy odpowiednio przygotować konstrukcję dachu. W pierwszej kolejności należy ułożyć płytę OSB oraz membranę dachową. Pierwszy pas folii układa się wzdłuż okapu: jej brzeg powinien znajdować się na blasze okapowej. Kolejne arkusze folii układa się na 10-15-centymetrowy zakład, który zwykle jest oznaczony na jej brzegu przerywaną linią, końce folii złączyć systemową taśmą samoprzylepną. Roboty na wysokościach prowadzić z zachowaniem przepisów BHP.

Podczas obróbki na placu budowy blacha nie może mieć zbyt niskiej temperatury. Jeśli arkusze blachy przechowywane są w nocy na zewnątrz, ich temperatura może być niższa od temperatury powietrza. Dlatego zaleca się nie zaczynać dnia od wykonywania skomplikowanych obróbek ręcznych, a raczej poczekać z nimi do czasu podniesienia się temperatury, albo przygotować je w ciepłym pomieszczeniu. Temperatura blachy w momencie układania decyduje o tym, w jakim stopniu będzie się ona odkształcać od stanu wyjściowego w okresie letnim i zimowym. Ważne jest więc uwzględnienie rozszerzalności cieplnej, aby nie dopuścić do uszkodzenia blachy lub jej mocowań. Do mocowania blachy należy używać nierdzewnych wkrętów do drewna najlepiej w kolorze pokrycia w ilościach i odstępach zalecanych przez producenta pokrycia. Przed wykonaniem pokrycia należy wykonać wszystkie obróbki blacharskie z blachy powlekanej koloru pokrycia. Płyty powinny zachodzić na blachę okapową nie mniej niż 12 cm. Kierunek układania płyt należy tak wybrać, aby podmuchy wiatru nie powodowały podrywania płyt. Po zamontowaniu połaci dachowych należy zamontować do szczytowych krokwi wiatrownice z blachy powlekanej w kolorze pokrycia oraz gąsior z uszczelkami w kalenicy budynku. Na krawędzi dachu tj. ok. 50 cm od rynien zamocować plotki śniegowo - lodowe. Drugi rząd plotków w odległości 50 cm od pierwszych, plotki dł. 2,0 m, montować mijankowo. Pod wsporniki plotków na styku z blachą ułożyć podkładki gumowe. W czasie wykonywania wszystkich robót montażowych pokrycia dachowego po pokryciu można ostrożnie chodzić, ale tylko w obuwiu z gumową podeszwą, stawiając stopy w zagłębieniach blach w miejscu mocowania, albo po ułożonej na połaci drabinie. Po zakończeniu montażu nowego pokrycia należy sprawdzić, czy powłoka ochronna nie jest zarysowana, ponieważ każde uszkodzenie może być ogniskiem korozji. Jeżeli jest zarysowana, takie miejsca należy umyć, wysuszyć i zamalować farbą renowacyjną odpowiednią do zastosowanego systemu.

Przygotowanie i montaż rynien i rur spustowych.

Mocowanie haków na rynny.

Haki (rynajzy, rynhaki lub rynhaki obrotowe) przykręcić do deski okapowej, ściany, krokwi lub łąt, ewentualnie do szyny przytwierdzonej do konstrukcji dachu. Rury spustowe z blachy powlekanej mocowane uchwytyami o rozstawie co 3 m.

Mocowanie rynien.

Na końcach rynien należy zamontować zaślepki, w narożnikach – łączniki narożnikowe. Rynny wsunąć w haki i odpowiednio połączyć na złączki lub zatrzaski. Spadek rynny uzyska się przez umieszczenie pod kątem haków. W tym celu między najniżej i najwyżej położonymi hakami należy rozciągnąć linkę. Rynny z blachy powlekanej montować ze spadkiem który powinien wynosi 0,5-2 %.

Zakładanie łącznika na połączeniu rynien.

Łącznik należy najpierw nałożyć na tylną część rynny. Następnie należy zagiąć przedni zaczep łącznika w dół i obrócić go do rynny oraz zamknąć łącznik małą klamerką.

Mocowanie obejm.

Najpierw należy ustalić położenie pierwszej obejm rury spustowej – jej pionowe ustawienie zależy od odległości pomiędzy ścianą a rynną. Następnie należy zamocować obejmę w rozstawie max co 3,0 m, odpowiedni do materiału ściany. Są dwa typy obejm: dla ścian ceglanych i dla ścian drewnianych. Rury spustowe montować po wykończeniu elewacji. Ustalenie długości pionowego odcinka rury. Przy ustalaniu należy wziąć pod uwagę, że kolano będzie w nie wsunięte na około 50 mm. Obejma powinna znajdować się w odległości około 40 mm od ściany.

Mocowanie wylotu rury.

Wylot rur należy umieścić ok. 30 cm nad gruntem.

Dopuszczalne odchyłki w dokładności wykonania robót dekarских.

Roboty dekarские powinny być wykonane zgodnie z określonymi powyżej minimalnymi wymaganiami. Niedotrzymanie powyższych wymagań będzie podstawą do odmowy przyjęcia prac dekarских. Odrzucone elementy zostaną naprawione lub wymienione na koszt własny wykonawcy. Wszelkie naprawy lub wymiana elementów pokrycia dachu i jego orynnowania podlegają powyższym warunkom i muszą być zaakceptowane przez inspektora nadzoru inwestorskiego.

Drobne naprawy

Wszystkie uszkodzenia elementów pokrycia dachu i jego orynnowania niezależnie od tego czy są eksponowane, czy nie powinny być naprawiane zgodnie z zaleceniami niniejszego działu. Przed przystąpieniem do napraw wykonawca jest zobowiązany uzyskać (poza określonymi wyjątkami) zgodę inspektora nadzoru inwestorskiego co do sposobu wykonywania naprawy. Przed rozpoczęciem napraw i zamówieniem materiałów należy określić technikę naprawy. Wykonawca powinien ją przedstawić i przekonsultować z przedstawicielem producenta stosowanych materiałów oraz uzyskać pisemne instrukcje co do sposobu naprawy uszkodzeń i przedstawić je przed przystąpieniem do prac inspektorowi nadzoru inwestorskiego do akceptacji.

Jednostka obmiaru robót – (m²) pokrycia, (m²) blachy zużytej na obróbki blacharskiej

8.6 ODBIÓR ROBÓT OBJĘTYCH S.T.

Dokonyuje inspektor na podstawie zapisu w dzienniku budowy i dokumentacji projektowej. Odbioru robót polegających na wykonaniu odtworzenia pokrycia dachowego i montażu obróbek blacharskich należy dokonać zgodnie z Warunkami technicznymi wykonania i odbioru robót budowlanych Część I – Roboty ogólnobudowlane. MBiPMB i ITB Warszawa 1977 Wyd.II.

Przy odbiorze końcowym powinny być dostarczone następujące dokumenty:

- Dokumentacja projektowa z naniesionymi na niej zmianami i uzupełnieniami w trakcie wykonywania robót,
- Dziennik budowy,
- protokoły wszystkich odbiorów technicznych częściowych,

Przy odbiorze końcowym należy sprawdzić:

- zgodność wykonania z Dokumentacją projektową oraz ewentualnymi zapisami w Dzienniku budowy dotyczącymi zmian i odstępstw od Dokumentacji projektowej,
- protokoły z odbiorów częściowych i realizacji postanowień dotyczących usunięcia usterek,
- aktualność Dokumentacji projektowej (czy przeprowadzono wszystkie zmiany i uzupełnienia)

Podstawa płatności - za (m2) pokrycia - za (m2) obróbki blacharskiej

8.7 PRZEPISY ZWIĄZANE

- PN-61/B-10245 – Roboty blacharskie budowlane z blachy stalowej ocynkowanej i cynkowej. Wymagania i badania techniczne przy odbiorze.
- PN-ISO 3443-8 - Tolerancje w budownictwie.
- PN-B-94701:1999 – Dachy
- PN- EN612+AC:1999 – Rynny dachowe i rury spustowe z blachy
- PN-61/B-10245 Roboty blacharskie budowlane z blachy stalowej ocynkowanej i cynkowej. Wymagania i badania przy odbiorze zmiany1 B1 10-11/82 poz.86, BI/92 poz.1
- PN-76/H-92325 Bednarka stalowa bez pokrycia lub ocynkowania
- PN-81/H-92900 -Cynk . Blachy
- BN-66/5059-01 Uchwyty do rur spustowych okrągłych
- WTWO Robót Budowlano-montażowych - Tom 1 - Budownictwo ogólne:
- Rozdział 1 - Warunki Ogólne Wykonania
- Rozdział 5 - Rusztowania
- Rozdział 9 - Konstrukcje i elementy murowe.
- Rozdział 15-Pokrycia dachowe

9 ST-08.00 ROBOTY TYNKARSKIE

CPV: 45324000-4,45410000-4

9.1 WSTĘP

9.1.1 Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejsze S.T. są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót tynkarskich przy realizacji zadania.

S.T. jest pomocniczym dokumentem przy realizacji i odbiorze robót .

9.1.2 Zakres robót objętych S.T.:

- sprawdzenie wykonania robót instalacyjnych, zamocowań przewodów, zakucia bruzd, osadzenia wyłączników i.t.p.
- sprawdzenie osadzenia ościeżnic okiennych i drzwiowych
- sprawdzenie osadzenia krtek wentylacji grawitacyjnej
- sprawdzenie prawidłowości zamocowania styropianu,
- oczyścić podłoże z kurzu szczotkami, usunąć wszelkie plamy (mycie roztworem 10% mydła szarego)
- sprawdzić prawidłowość wykonania spoin – powinny być niepełne, cofnięte o ok 10-15mm
- zbyt suchą powierzchnię muru zwilżyć wodą bezpośrednio przed nałożeniem tynku
- tynk wykonać z zaprawy cementowo-wapiennej (9-11), obrzutka z zaprawy cementowej (1-1) gr 3-4mm
- na fragmentach ścian, tynk wykończyć gładzią gipsową lub położyć tynk strukturalny czy mozaikowy
- wykonać tynk kał III
- na zewnątrz tynk silikatowy poza szkłem i okładzinami

9.2 MATERIAŁY

Spoivo, kruszywo, woda wg PN, gotowy tynk silikatowy, środki gruntujące.

Cement

Do stosowania dopuszczone się tylko cementy podane poniżej. Nie wolno stosować żadnych materiałów zamiennych.

Cement portlandzki, marki 25 i 35.

Wapno

Do stosowania dopuszcza się wapno gaszone lub hydratyzowane, którego parametry zawarte w atście powinny być zgodne z parametrami technicznymi(stoień zmielenia, gęsto pozorna, wytrzymałość zapraw normowych) zawartymi w normie BN-65/6733-02.

Woda

Czysta woda, nie zawierająca oleju, kwasu, zasad, związków organicznych i innych substancji pogarszających właściwości zaprawy. Nie powinna mieć żadnego zapachu i powinna się odznaczać dostateczną przezroczystości . Jeżeli woda budzi jakiegokolwiek zastrzeżenia, wówczas porównuje się wytrzymałość próbek zaprawy wykonanej przy użyciu tej wody z wytrzymałością próbek przy użyciu wody wodociągowej. Wytrzymałość próbek zarobionych badaną wodą powinna po 28 dniach twardnienia wynosić nie mniej niż 90 % wytrzymałości próbek zarobionych wodą wodociagową i przechowywanych w tych samych warunkach.

Kruszywo

Założenia ogólne: drobne kruszywo naturalne lub łamane (piasek, kruszyny, miał), wolne od zanieczyszczeń . Kruszywo nie powinno wchodzić w reakcje chemiczne.

Zawartość siarczanów powinna być mniejsza od 1%. Kruszywo drobnoziarniste o ziarnach do 5 mm, frakcja powyżej 2 mm nie powinna przekraczać 20 % wagowo.

Mrozoodporność kruszywa: Ubytek masy nie powinien przekraczać 5%.

Dodatki do zaprawy cementowo-wapiennej.

W miarę potrzeby, w uzasadnionych przypadkach, dopuszcza się stosowanie domieszek, środków i dodatków do zaprawy: uplastyczniających lub przyspieszających jej wiązanie. Wszystkie domieszki należy stosować zgodnie z zaleceniami producenta. Od producenta należy uzyskać gwarancję zgodności z powyższymi wymaganiami. Domieszki powinny być zatwierdzane przez inspektora nadzoru inwestorskiego. Warunkiem dopuszczenia do stosowania domieszki jest przedstawienie zarówno przez dostawcę jak i laboratorium dokumentacji potwierdzającej zachowanie wymaganych parametrów oraz pozostałych wymagań przez zaprawy, w których zastosowano domieszkę.

Cienkowarstwowy tynk mineralny.

Do wykonania tynków zewnętrznych należy zastosować gotowy tynk mineralny. Po przywiezieniu tynku na budowę powinien on być składowany na drewnianych podkładach lub paletach w pomieszczeniach zamkniętych, w których nie ma wilgoci. Worki można układać warstwami, jednak nie wyżej niż 5.

Przechowywanie worków z gotowym tynkiem na wolnym powietrzu lub w zawilgoconych pomieszczeniach spowoduje jego zbrzylenie, co uniemożliwi jego zastosowanie do w/w robót. Sprawdzić również należy maksymalny termin jego użycia i ściśle się do niego stosować. Tynk powinien posiadać odpowiednie atesty i certyfikaty producentów zgodne z normami.

Materiały uzupełniające

Uzupełnieniem zastosowanych materiałów są: metalowe listwy cokołowe, klej do styropianu/wełny, siatka wzmacniająca, dyble plastikowe, podkładowa masa tynkarska, metalowe narożniki ochronne. Wszystkie wymienione w/w materiały muszą być przechowywane w pomieszczeniach zamkniętych, w których nie ma wilgoci. Powinny również posiadać odpowiednie atesty i certyfikaty producentów zgodne z normami.

9.3 SPRZĘT

Pomosty robocze, rusztowania, stoliki tynkarskie, drabinki, wzorniki, łaty, mieszadło do zapraw, pojemniki na masę tynkarską, betoniarka elektryczna, sита do kruszywa

9.4 TRANSPORT

Samochód o udźwigu do 12ton (dowóz materiału) ręczny na placu budowy.

9.5 WYKONANIE ROBÓT

Proces technologiczny :

- wyznaczenie lica powierzchni tynku na ścianie
- wykonanie obrzutki ścian
- wykonanie narzutu na powierzchnię ścian
- wykonanie gładzi wraz z zatarciem
- wykonanie ościeżnic, uskoków, wnęk

9.5.1 Przygotowanie i układanie zaprawy cementowo- wapiennej.

Produkcja zaprawy i ustalanie jej składu.

Zaprawę przygotowuje się na miejscu budowy. Wymagany skład zaprawy (dane ogólne): Przed rozpoczęciem jakichkolwiek prac tynkarskich, wykonawca powinien przedstawić skład zaprawy. Nie wolno przystąpić do tynkowania przed zatwierdzeniem jej przez inspektora nadzoru inwestorskiego.

Wykonawca powinien dostarczyć atest stwierdzający, że stosowane przez niego z aktualnej dostawy materiały: cement, wapno, domieszki, kruszywa i woda spełniają wszystkie wyżej wymienione wymagania, oraz że stosowany przez niego projekt zaprawy, wykorzystujący te składniki, spełnia wszystkie warunki specyfikacji co do wytrzymałości, gęstości, urabialności i trwałości. Taki atest musi być przedstawiony do wiadomości inspektora nadzoru inwestorskiego.

Dokumentacja przedstawiona przez wykonawcę powinna być kompletna i zawierać wystarczający dowód, że dotyczy bieżącej produkcji zaprawy. Projektowana zaprawa cementowo- wapienna marki 15 powinna być wykonana w proporcjach: 1 : 1,5 : 8 (cement : wapno : piasek) o konsystencji 10 cm stożka pomiarowego. Zaprawę należy przygotować mieszając najpierw ze sobą składniki sypkie (cement, wapno i kruszywo) do czasu uzyskania jednolitej barwy, a następnie dodaje się wodę w ilości odpowiedniej do żądanej konsystencji. Jeżeli zastosowano ciasto wapienne, to należy rozrobić je z wodą, mieszać osobno piasek z cementem i wsypać do rozcieńczonego wapna. Całość mieszać aż do uzyskania jednolitej mieszanki.

9.5.2 Układanie zaprawy cementowo- wapiennej (wykonanie tynków wewnętrznych).

Przed przystąpieniem do tynkowania należy usunąć z podłoża kurz, sadzę, substancje tłuste, a spoiny między pustakami powinny być wyskrobane do głębokości ok. 10 mm od lica muru. Wszelkie występujące w murze elementy drewniane i stalowe należy obłożyć stalową siatką tynkarską. Podłoże należy zwilżyć. Zaprawa powinna być użyta w ciągu 2 godzin od czasu jej przygotowania, a w ciągu 30 minut, jeżeli temperatura otoczenia jest wyższa niż 25° C lub zastosowano cement szybko twardniejący. Zaprawa pozostająca w pojemniku powinna co kilkanaście minut być wymieszana, aby nie dopuścić do jej segregacji lub utraty składników. Tynki kat. III należy wykonać jako trzywarstwowe składające się z obrzutki, narzutu i gładzi jednolicie gładko zatartej.

9.5.3 Ocieplanie i wykonanie tynków na ścianach zewnętrznych.

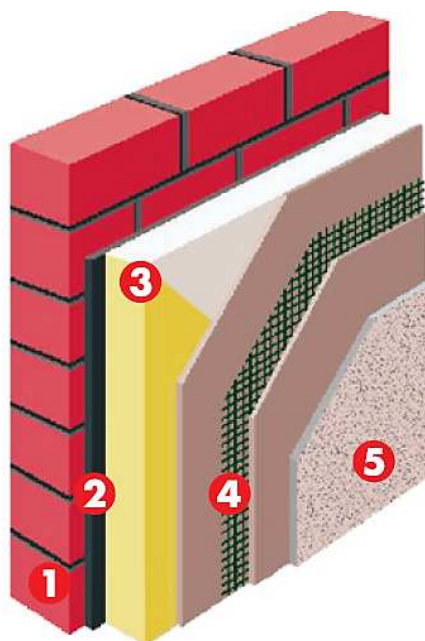
Do wykonania docieplenia ścian zewnętrznych należy zastosować technologię ocieplania zespolonym systemem izolacji cieplnej pokrytej cienkowarstwową, strukturalną wyprawą tynkarską wykonaną metodą bezspoinową (ETICS). Podstawą metody jest użycie odpowiednio dobranych zestawów wyrobów opracowanych przez producenta systemu ocieplenia **PROTERM S**, w skład którego wchodzi :

- zaprawa klejowa do mocowania płyt styropianowych **PromaFix**,
- płyty materiału termoizolacyjnego, płyty styropianowe o wymaganiach :
- deklarowany współczynnik przewodzenia ciepła $\lambda = 0,036-0,038 \text{ W/mK}$
- wytrzymałość na rozciąganie prostopadłe do powierzchni czołowych $TR > 100 \text{ kPa}$
- naprężenia ściskające przy 10% odkształceniu $CS(10) > 80 \text{ kPa}$
- (zalecane płyty styropianowe EPS 80-036 lub EPS 80-038)
- łączniki mechaniczne,
- masa klejowa do zatapiania siatki **PromaTerm** (szara),
- siatka zbrojąca z włókna szklanego,
- środek gruntujący pod wyprawę zewnętrzną **PromaPrim Plus**,
- cienkowarstwowy tynk strukturalny silikonowy **PromaSilon**,

- materiały uzupełniające (listwy cokołowe, profile narożnikowe i dylatacyjne, listwy kapinosowe).

Schemat układu warstw systemu PROMATERM S

1. ściana zewnętrzna budynku
2. mocowanie izolacji termicznej (płyt styropianowych)
zaprawa klejowa PromaFix i łączniki mechaniczne
3. izolacja termiczna
płyty styropianowe EPS 80-036 / EPS 80-038
 $\lambda=0,036-0,038$ W/mK, TR100, CS(10)80 grub. 3cm
4. warstwa zbrojąca
masa klejowa-szpachlowa PromaTerm (szara)
z zatopioną siatką z włókna szklanego
5. wyprawa tynkarska (warstwa dekoracyjno-ochronna)
  - podkład tynkarski PromaPrim Plus oraz
  - cienkowarstwowy tynk silikonowy PromaSilon
struktura „baranek” ziarno 1,5mm

Przy termomodernizacji ścian budynku, przed przystąpieniem do prac ociepleniowych, muszą zostać usunięte przyczyny zawilgocenia lub zasolenia podłoża – należy wyeliminować ich szkodliwy wpływ na podłoże. Podłoża nie mogą ulegać zawilgacaniu, szczególnie na skutek podciągania kapilarnego.

Wykonanie ocieplenia należy wykonać zgodnie z dokumentacją robót ociepleniowych wykonaną przez Wykonawcę – dokumentacja powinna być uzgodniona i zaakceptowana przez nadzór autorski.

Rozpoczęcie robót dociepleniowych powinno nastąpić po wykonaniu robót dachowych, demontażu i montażu okien, izolacji. Wszelkie powierzchnie narażone na zabrudzenie lub uszkodzenie (m.in. stolarka okienna i drzwiowa, wszelkiego rodzaju okładziny, elementy metalowe, podokienniki, itp.) powinny być zabezpieczone i osłonięte. Obróbki blacharskie murów ogniowych, attyk, gzymsów i innych elementów powinny zapewniać odprowadzenie wody opadowej poza lico elewacji wykończonej ociepleniem.

Przy prowadzeniu robót dociepleniowych bezwzględnie przestrzegać reżimu technologicznego, a w szczególności :

- należy stosować wyłącznie kompletny system ocieplenia (wykorzystywanie komponentów pochodzących z różnych systemów jest niezgodne z prawem, powoduje utratę gwarancji producenta i zwiększa ryzyko szkód);
- wszystkie materiały wchodzące w skład systemu dociepleniowego muszą być stosowane zgodnie z przeznaczeniem i instrukcjami technicznymi produktów;
- w czasie wykonywania robót i w fazie wysychania temperatura otoczenia i podłoża nie powinna być niższa niż + 5°C aby zapewnić odpowiednie wiązanie i schnięcie;
- w czasie wykonywania robót i w fazie wysychania materiały należy chronić przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi – deszczem, silnym nasłonecznieniem, silnym wiatrem;
- rusztowania należy ustawiać z odpowiednim odstępem od powierzchni ścian dla zapewnienia odpowiedniej przestrzeni roboczej, a ustawione rusztowania wymagają sprawdzenia pod względem bhp i wymagają odbioru technicznego.

9.5.3.1 Przebieg prac związanych z wykonaniem ocieplenia w systemie PROTERM S

Ocena i przygotowanie podłoża

Podłoże powinno być stabilne, nośne, suche, czyste i pozbawione elementów zmniejszających przyczepność materiałów mocujących styropianowe płyty izolacji termicznej (np. kurz, pył, tłuszcze). Podłoże nie może być wykonane lub zawierać materiału, który może wejść w reakcję chemiczną z dowolnym składnikiem zestawu wyrobów do wykonywania ocieplenia, co spowoduje utratę jego funkcji lub skuteczności całego zestawu (np. w wyniku kontaktu gips/cement).

Podłoże powinno spełniać normatywne lub umowne kryteria tolerancji odchyłen powierzchni i krawędzi. W przypadku nie spełniania wymogów geometrycznych, w opisie technicznym do projektu ocieplenia należy podać sposób rozwiązania problemu (skucie, narzut zaprawy wyrównującej, zróżnicowanie grubości ocieplenia itp.)

W tym celu należy wykonać mechaniczne czyszczenie podłoża, mycie a wszelkie odspojone powierzchnie wymagają skucia i uzupełnienia tynków.

UWAGA : *Niedopuszczalne jest niwelowanie nierówności i ubytków podłoża poprzez stosowanie miejscowych „podklejek”/”wypełnień” z materiału izolacyjnego lub innego.*

Wykonawca na własną odpowiedzialność musi sprawdzić przydatność podłoża do klejenia płyt ociepleniowych.

Zalecane czynności w zakresie oceny stanu podłoża

Dla oceny stanu podłoża zaleca się przeprowadzać poniższe próby:

Próba odporności na ścieranie	Otwartą dłoń lub przy pomocy czarnej i twardej tkaniny ocenić stopień zakurzenia, piaszczenia lub pozostałości wykwitów na podłożu
Próba odporności na skrobanie lub zadrapanie	Stosując metodę siatki nacięć lub posługując się twardym i ostrym rylcem ocenić zwartość i nośność podłoża oraz stopień przyczepności istniejących powłok
Próba zwilżania	Szczotką, pędzlem lub przy pomocy spryskiwacza określić stopień chłonności podłoża
Test równości i gładkości	Posługując się łatą (zwykle 2 m), pionem i poziomnicą określić odchyłki ściany od płaszczyzny i sprawdzić jej odchylenie od pionu, a następnie porównać otrzymane wyniki z wymaganiami odpowiednich norm (dotyczących np. konstrukcji murowych, tynków zewnętrznych, itp.)

W szczególnych przypadkach może być potrzebne przeprowadzenie dokładniejszych prób np. przyklejania płyt termoizolacyjnych lub zbadanie wytrzymałości materiału podłoża na odrywanie stempla (tzw. przyczepność powierzchniowa). Polegają one na przygotowaniu próbek, przeprowadzeniu prób wytrzymałościowych i porównaniu wyników z odnośnymi wymogami.

Grunтовanie podłoża

W przypadku podłoży pyłących, osypujących się i nadmiernie nasiąkliwych klejenie płyt izolacji termicznej należy wykonać grunтовanie preparatem zalecanym przez dostawcę systemu. Podobnie należy postąpić w przypadku podłoży gładkich i niechłonnych, stosując odpowiedni środek tworzący tzw. warstwę kontaktową. Dobór preparatów grunтовających uzgodnić z systemodawcą.

Montaż listwy cokołowej (startowej).

Listwę mocuje się jako dolne wykończenie ocieplenia. Przed jej montażem należy zaznaczyć wysokość cokołu np. przy pomocy barwionego sznura. Listwę mocować wzdłuż wyznaczonej linii łącznikami

mechanicznymi (najlepiej wbijanymi z korpusem rozprężnym z tworzywa) osadzonymi poprzez otwory w pionowej ścianie profilu (1). Zaleca się używać min. po 4 łączniki na metr bieżący w tym wymagane zakotwienie listwy w skrajnych otworach przy obu końcach profilu. Nierówności ścian można niwelować podkładkami dystansowymi z tworzywa. Wskazane jest wzajemne łączenie listew specjalnymi spinkami montażowymi, co ułatwia ich sprawne wypoziomowanie. Na narożnikach budynków listwy cokołowe należy docinać, zwykle pod kątem 45°, lub korzystać z profili przygotowanych fabrycznie (2). Montaż listwy cokołowej powinien uwzględnić też już istniejące ocieplenie budynku.

(1) Montaż listwy cokołowej

(2) Połączenie listew cokołowych
spinką montażową w narożniku

Przyklejanie płyt termoizolacyjnych

Przed montażem płyt zaleca się odwzorować położenie ostatecznej płaszczyzny ściany np. korzystając z linek pomocniczych, co posłuży do bieżącej kontroli prawidłowości klejenia. Przygotowany klej nakładać na płyty sposobem zależnym od potrzeby zniwelowania nierówności podłoża (w tym istniejącego ocieplenia budynku). Przy podłożu gładkim, nie wymagającym niwelacji nierówności, klej nakładać na całą powierzchnię płyt pacą zębatą 10 mm (3). Przy podłożu wymagającym niwelacji nierówności rzędu ± 1 cm klej nakładać na płyty metodą „punktowo-krawędziową” (4), w postaci pryzmy obwodowej oraz 3 do 6 placków takiej wysokości i średnicy, aby po docięnięciu płyty w położenie końcowe osiągnąć sklejenie min. 60% powierzchni.

(3) Nakładanie kleju pacą zębatą

(4) Nakładanie kleju metodą punktowo-
krawędziową

Płyty należy kleić pasami od dołu ku górze, rozpoczynając od najniższego pasa na wypoziomowanej listwie cokołowej. Każdą płytę z nałożonym klejem należy przycisnąć do ściany lekko przesuwając w celu skutecznego rozprowadzenia kleju i dokładnego docięnięcia do płyty sąsiedniej (5). Płyty dociskać równomiernie, np. drewnianą pacą o dużej powierzchni, sprawdzając ich ułożenie na bieżąco przy pomocy łaty murarskiej. Krawędzie płyt muszą być całkowicie przyklejone co można sprawdzić po zaschnięciu kleju (prawidłowo zamocowana krawędź nie powinna się uginać pod naciskiem). Płyty dokładnie dociskać do siebie! Aby uniknąć otwartych spoin należy na bieżąco usuwać nadmiar wypływającego spod płyt kleju.

(5)

UWAGA: klej nie może znaleźć się na bocznych krawędziach płyt.

Kolejną poziomą płytę układać z przesunięciem min. 15 cm. Na narożach budynku płyty należy układać mijankowo (nie dotyczy to wyklejania ościeży otworów). Miejsca styków płyt należy umieszczać względem krawędzi ościeży w odległości min. 10 cm. Niedopuszczalne jest pokrywanie się krawędzi płyt termoizolacyjnych z krawędziami naroży otworów w elewacjach (6).

(6)

Po stwardnieniu kleju ewentualne szczeliny większe niż 2 mm należy wypełnić klinami z tej samej izolacji (styropian). W przypadku szczelin mniejszych niż 4 mm do ich wypełniania można użyć zalecanych przez producenta systemu mas uszczelniających w postaci np. niskoprężnych pianek poliuretanowych. Zabieg taki należy wykonać również na narożnikach budynku.

Proponowane rozwiązania materiałowe :

- mocowanie płyt styropianowych zaprawa klejowa PromaFix (zużycie : 5 – 6kg/m²)

Szlifowanie płyt termoizolacyjnych

Po stwardnieniu kleju mocującego należy zeszlifować ręcznie lub mechanicznie, narzędziami z naklejonym gruboziarnistym papierem ściernym, nierówności i uskoki płyt styropianowych aż do uzyskania jednolitej płaszczyzny (powierzchni). Jest to istotny element procesu, decydujący o równości ocieplanej powierzchni oraz o zużyciu materiałów w dalszych etapach. Szlifowanie należy przeprowadzać tak, aby uniknąć zanieczyszczania okolicy pyłem, najlepiej poprzez stosowanie urządzeń z odsysaniem urobku do szczelnych pojemników.

Montaż łączników mechanicznych (kołków kotwiących)

- Montaż łączników mechanicznych rozpoczynać po stwardnieniu kleju mocującego styropian (zazwyczaj po 2 – 3 dniach).
- Ilość, rodzaj, długość i sposób rozmieszczenia łączników mechanicznych winna być szczegółowo określona w dokumentacji technicznej przez uprawnionego projektanta.
- Rodzaj łączników zależy od rodzaju podłoża, w którym mają być osadzone oraz zastosowanego materiału termoizolacyjnego. Do mocowania płyt styropianowych możliwe jest stosowanie łączników z trzpieniem z tworzywa lub stalowym.
- W przypadku podłoża gazobetonowych i z pustaków ceramicznych o poprzecznym układzie komór powietrznych należy dobierać łączniki ze szczególną uwagą, przeznaczone do tego rodzaju podłoża (posiadające dopuszczenie do stosowania).
- W przypadku podłoża o wątpliwej nośności, w szczególności zbudowanych z materiałów szczelinowych zaleca się wykonanie prób wyrywania łączników.

Wymagania techniczne dotyczące łączników do styropianu

Lp.	Cecha	Wartość
1	Materiał łącznika	Zachowujący właściwości mechaniczne w niskich temperaturach
2	Trzpień łącznika	Z tworzywa sztucznego wzmocniony, bądź stalowy ocynkowany z główką z tworzywa eliminującą powstawanie mostków cieplnych
3	Sposób montażu	Wbicie lub wkręcenie trzpienia
4	Talerzyk	Średnica min. 60mm. Powierzchnia chropowata z otworami, zapewniająca przyczepność zaprawy klejącej
5	Mostki cieplne	Budowa łącznika minimalizująca powstawanie mostków cieplnych
6	Głębokość zakotwienia	Zależna od podłoża i zgodna z dopuszczeniem dla danego typu łącznika
7	Liczba łączników	Musi wynikać z obliczeń statycznych jest zależna od strefy oraz wysokości wbudowania łącznika. Ilość łączników nie może być mniejsza niż 4 szt./1m ²
8	Rozmieszczenie łączników	Zgodne z projektem, według wytycznych dostawcy systemu

Wymagana długość łączników

Wymagana długość łączników zależy od konstrukcji i materiału ściany oraz od grubości płyt termoizolacyjnych. Istniejący tynk traktuje się jako warstwę nienośną podłoża, dlatego wymagana

głębokość kutwienia należy umieszczać w części nośnej ściany i powinna ona odpowiadać co najmniej długości strefy rozprężnej łączników.

Wymagana ilość i rozkład łączników

Wielkości te zależą m.in. od strefy obciążenia wiatrem, w której znajduje się budynek oraz od wysokości wbudowania łącznika.

Ilość łączników nie może być mniejsza niż 6 szt./1m² powierzchni elewacji. Przy narożnikach i attyce budynku wymagane jest ich zagęszczenie do 8 szt/1m².

Łączniki mechaniczne powinny być mocowane w miejscach, w których pod warstwą termoizolacji znajduje się warstwa kleju. Dlatego zaleca się w pierwszej kolejności osadzać łączniki w narożach płyt. Jeżeli lokalizacja łączników wypada wewnątrz płyt, należy podczas nakładania kleju zapewnić odpowiednie jego usytuowanie.

Usytuowanie skrajnych łączników względem naroża nieocieplonej ściany budynku powinno znaleźć się w odległości min. 10 cm w przypadku ściany murowanej i min. 5 cm w przypadku ściany z betonu.

Montaż łączników mechanicznych

W miejscach osadzenia tradycyjnych łączników należy nawiercić otwory wiertłem o odpowiedniej średnicy, na głębokość o 5 – 10 mm większą od długości łącznika. W tym celu zaleca się zainstalować na wiertarce wskaźnik dystansowy wskazujący właściwą głębokość wiercenia względem powierzchni przyklejonej termoizolacji. W otworach należy umieścić korpusy zewnętrzne łączników, a następnie w korpusach przewidziane dla nich trzpienie. Ostateczne zamocowanie łącznika następuje poprzez wbicie lub wkręcenie trzpienia w korpus, zależnie od typu łącznika. Podczas tej operacji należy kontrolować ostateczne zagłębienie talerzyka korpusu łącznika tak, aby nie wystawał on więcej niż 1 mm ponad powierzchnię termoizolacji oraz aby nie był w niej nadmiernie zagłębiony. Niedopuszczalne jest zerwanie struktury izolacji w wyniku nieprawidłowego osadzania łącznika.

W przypadku stosowania nakładek termochronnych należy uwzględnić dodatkowe operacje frezowania zagłębienia pod nakładkę przed osadzeniem łącznika oraz zakrycie go nakładką po osadzeniu.

Łączniki inne niż tradycyjne należy osadzać w sposób zalecany przez ich producentów.

Obróbki blacharskie

Obróbki blacharskie po zamontowaniu muszą być stabilne i mają zapewniać prawidłowe odprowadzenie wody poza powierzchnię elewacji. Należy je tak kształtować, aby krawędź okapowa była oddalona od docelowej powierzchni elewacji co najmniej 5 cm. Obróbki należy wykonać najpóźniej przed ułożeniem warstwy zbrojonej, w sposób zapewniający we wszystkich fazach prac należytą ochronę powierzchni przed wodami opadowymi i spływającymi.

Sposób montażu i uszczelnienia obróbek powinien zapobiegać przenoszeniu drgań i ruchów termicznych blacharki bezpośrednio na wyprawę cienkowarstwową na warstwie zbrojonej. W związku z tym, wszelkie uszczelnienia styków izolacji termicznej z elementami wykonanymi z materiałów o innej rozszerzalności wykonać z użyciem przeznaczonych do tego celu kitów lub taśm uszczelniających, w sposób podany w projekcie lub zestawieniach rozwiązań szczegółów proponowanych przez producenta systemu.

Ocieplenie ścian w strefach narażonych na wilgoć i wodę rozbryzgową

W strefie cokołowej budynku, czy też pod ziemią (ocieplenie ścian fundamentowych, piwnic) na wykonanej hydroizolacji (patrz pozycja niżej „**uszczelnienie strefy cokołowej budynku**”) wykonać ocieplenie przy użyciu płyt z polistyrenu ekstrudowanego XPS. UWAGA : w strefie cokołowej należy zwrócić uwagę na prawidłowe wykonanie opaski obwodowej przy ścianie budynku

„Uszczelnienie strefy cokołowej budynku”

Strefa 20-25 cm poniżej opaski budynku oraz 30-35 cm nad opaską powinna być zabezpieczona przed podciąganiem wilgoci pod izolację a przez to możliwym szkodom spowodowanym mrozem. Przed uszczelnieniem bitumiczną masą izolacyjną (KMB) należy powlec cokół w okolicy późniejszego styku z powierzchnią gruntu i w rejonie rozpryskiwanej wody opadowej elastyczną mikrozaprawą uszczelniającą. Mikrozaprawa uszczelniająca Köster NB Elastik jest materiałem wodoszczelnym, elastycznym, odpornym na ścieranie, o bardzo dobrej przyczepności do podłoża mineralnych i zdolności pokrywania rysy do 2mm. Jest odporna na szkodliwe dla betonu substancje jak rozcieńczone kwasy i zasady oraz odporna na promienie UV.

Mikrozaprawa Köster NB Elastik posiada przyczepność do podłoża $> 0,5 \text{ N/mm}^2$, wytrzymałość na rozciąganie $\geq 0,7 \text{ N/mm}^2$, wydłużenie przy rozciąganiu $> 50\%$, szczelność na wodę pod ciśnieniem do 7 bar. Grubość naniesionej warstwy po wyschnięciu powinna wynosić minimum 2mm. Uszczelnienia z elastycznej mikrozaprawy i masy izolacyjnej (KMB) powinny nakładać się na siebie na szerokości około 20 cm. Czarna bitumiczna izolacja (KMB) nie powinna być widoczna ponad powierzchnią gruntu.

Proponowane rozwiązania materiałowe :

- mikrozaprawa Köster NB Elastik szary (zużycie ok. $3,5 \text{ kg/m}^2$)

Obróbka szczególnych miejsc elewacji

Miejsca szczególne elewacji należy obrobić przed ułożeniem warstwy zbrojonej.

Obróbka narożników i krawędzi

Do obróbki narożników oraz krawędzi należy stosować rozwiązanie polegające na osadzeniu w warstwie masy klejowo-szpachlowej gotowych profili wzmacniających.

Są to:

- kątowniki ochronne metalowe lub z tworzywa sztucznego (zalecane),
- kątowniki jw. połączone fabrycznie z pasem siatki zbrojącej,
- kątowniki ochronne z tzw. siatki pancernej,
- kątowniki ochronne z kapinosem, metalowe lub z tworzywa sztucznego (zalecane), połączone fabrycznie z pasami siatki zbrojącej – do obróbki narożników poziomych wymagających zabezpieczenia przed podciekaniem wody opadowej.

Obróbka ościeży okien i drzwi

Podstawowym zadaniem przy obróbce ościeży okiennych i drzwiowych jest zapewnienie szczelności przeciwko przenikaniu wilgoci pod wyprawę systemu ocieplającego. W tym celu, z powodu niejednakowej rozszerzalności cieplnej materiałów, powinny być uszczelniane od zewnątrz miejsca styku izolacji termicznej z elementami stolarki/ślusarki. Przeznaczone do tego są odpowiednie kity, taśmy uszczelniające lub specjalne, przyklejane do ram i wklejane w warstwę zbrojoną ocieplenia ościeża listwy ochronne.

Sposób wykonania obróbki oraz materiały powinny być jednoznacznie określone w projekcie technicznym.

Szczególną uwagę należy poświęcić ociepleniu ościeży wokół okien i drzwi. Ze względów technicznych, gdy stolarka jest cofnięta o wymiar węgaraka, grubość izolacji musi w tym miejscu zostać zmniejszona względem podstawowej grubości izolacji układanej na ścianach. Nie może ona przekroczyć dostępnej szerokości ościeżnicy, lecz nie powinna być mniejsza niż 2 cm, ponieważ pozostawienie ościeży otworów okiennych bez ocieplenia prowadzi do przemarzania ściany wokół okien i pojawienia się wewnątrz pleśni

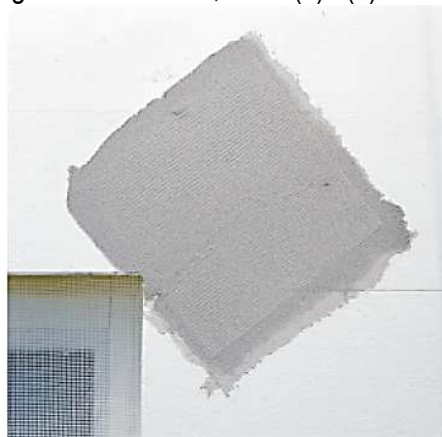
wokół otworów okiennych. Dlatego zaleca się stosowanie stolarki o szerszych ościeżnicach i/lub wykonanie termoizolacji ościeży materiałem o niższym współczynniku przewodzenia ciepła „λ”.

Dodatkowe zbrojenie ukośne naroży okien, drzwi i innych otworów w elewacji

W celu zabezpieczenia przeciwko powstaniu ukośnych rys, pochodzących od skurczu materiałów i pracy termicznej powierzchni ocieplenia, na powierzchni termoizolacji powyżej i poniżej naroży otworów okien i drzwi należy nakleić pod kątem 45° wkładki z siatki zbrojącej o wymiarach min. 25 x 35 cm, zaszpachlowane warstwą masy klejowo-szpachlowej o grubości ok. 1 - 1,5 mm (7) i (8).

(7)

(8)

Dylatacje (szczeliny dylatacyjne)

Dylatacje konstrukcyjne budynku należy przenieść w warstwę ocieplenia wykonując nad nimi w termoizolacji szczeliny o szerokości ok. 15 mm. Szczeliny obrobić specjalnymi, gotowymi profilami wklejanymi obustronnie w warstwę masy klejowo-szpachlowej (9), (10) i (11). Profile montować od dołu ku górze, zwracając uwagę na zakładkę górnego na dolny w celu uniemożliwienia wplynięcia wilgoci wgląb ocieplenia.

UWAGA : nie wolno dopuścić do zabrudzenia szczeliny profilu dylatacyjnego zaprawą

(9)

(10)

(11)

Warstwa zbrojąca

W pierwszej kolejności należy obrobić miejsca szczególne elewacji (narożniki, okna, dylatacje itp.), dopiero potem przystąpić do układania warstwy zbrojonej na większych powierzchniach.

Warstwę zbrojoną wykonuje się po dostatecznym stwardnieniu kleju mocującego płyty styropianowe (najwcześniej po upływie 24 godzin). Po tym czasie nałożyć na płyty termoizolacyjne masę klejowo-

szpachlową powierzchnią o wielkości odpowiedniej dla przygotowanego pasa siatki zbrojącej, jednolitą warstwą o grubości ok. 3-4 mm i „przeczesać” ją równomiernie pacą zębatą ze stali nierdzewnej o wielkości zębów 10-12 mm tak, aby we wgłębieniach pozostał min. 1 mm masy. Na tak przygotowanej warstwie świeżego materiału rozkładać siatkę zbrojącą z zakładami o szerokości 10 cm i pacą nierdzewną sukcesywnie zatapiać ją na głębokość $\frac{1}{3}$ do $\frac{1}{2}$ końcowej grubości warstwy, szpachlując ostateczną powierzchnię na gładko. Nie należy zbyt długo gładzić warstwy, aby nie doprowadzić do wyciągnięcia z niej mleczka cementowego na zewnątrz.

Po tej operacji siatka zbrojąca powinna być całkowicie zakryta. Dopuszczalny jest jedynie ewentualny obraz niewielkich wgłębień powierzchni wewnątrz oczek. Ostateczna grubość warstwy zbrojonej po stwardnieniu powinna wynosić 3 do 4 mm.

Po nałożeniu siatki w pobliżu kotew rusztowania itp. na nacięcie nałożyć dodatkowy pas siatki i całość zatopić w masie szpachlowej. Przy obróbce listwy cokołowej nadmiar zatopionej siatki należy ściąć po krawędzi kapinosa listwy.

Wyprawa wierzchnia

Podkład tynkarski

W systemie PROMATERM S przed wykonaniem wyprawy tynkarskiej na warstwę zbrojącą nanieść techniką malarską podkład tynkarski PromaPrim Plus.

Wyprawa tynkarska

Do układania silikonowej wierzchniej wyprawy tynkarskiej PromaSilon można przystąpić po dokładnym wyschnięciu warstwy zbrojącej i po wyschnięciu uprzednio wykonanego na niej podkładu tynkarskiego (występującego w systemie), nie wcześniej jednak niż po 48 godzinach.

Wyprawa tynkarska PromaSilon to gotowa mieszanka w postaci pasty barwionej w masie. Posiadana ona fakturę „baranka” i uziarnienie 1,5mm. Kolorystyka zgodna w projektem.

Starannie wymieszaną wyprawę tynkarską nanosić przy pomocy nierdzewnych kielni i pac murarskich na przygotowane podłoże sukcesywnie, jednolitą warstwą o grubości nieco większej od uziarnienia tynku.

Następnie tą samą pacą, ustawioną do pod kątem ok. 30° względem podłoża, ściągnąć nadmiar materiału do grubości uziarnienia i wrzucić go ponownie do pojemnika ze świeżą zaprawą. Pozostający na pacy, pozbawiony uziarnienia szlam po ostatnim ściągnięciu, odrzucić jako odpad. Następnie przystąpić natychmiast do wykonania ostatecznej struktury wyprawy, zacierając ją przy pomocy pac z tworzywa sztucznego ruchami okrężnymi. Szlam pozostający na pacach odrzucić jako odpad.

Podczas prac tynkarskich stosować zasadę pracy zespołowej. Zapewnić odpowiednią do obrabianej powierzchni liczbę wykwalifikowanych pracowników, rozdzielić obowiązki oraz zadbać o kontrolę jednolitego efektu końcowego. Architektonicznie wydzielone, jednorodne, ciągłe powierzchnie obrabiać w jednym cyklu technologicznym, bez przerw. Pracując na nich z tynkiem, przestrzegać zasady prowadzenia prac „mokre w mokre”, tzn. nie dopuszczać do podeschnięcia nakładanego, ściąganego lub strukturuwanego materiału przed dołożeniem jego kolejnej partii. Formując ostateczną strukturę wyprawy zwracać uwagę na jej jednakowy wygląd. W tym celu stosować jednakowe narzędzia i ruchy, zwracać szczególną uwagę na styki powierzchni obrabianych przez różnych pracowników (np. przy podestach rusztowań).

9.6 KONTROLA JAKOŚCI

Kontrola jakości robót polega na sprawdzeniu:

- sprawdzenia sposobu wykonania obrzutki z zaprawy cementowej 1:1 gr3-4mm
- sprawdzenia narzutu cementowo-wapiennego 1:1:5 – po zawiązaniu zaprawy obrzutki – narzut rozproszyc pacą
- Cementu, wapna, wody i kruszyw do zaprawy,

- Receptury zapraw,
- Sposobu przygotowania i jakości zapraw i klejów przed wbudowaniem,
- Sposobu ułożenia zapraw,
- Dokładności wykonania tynków (gładkości, odchyłek tolerancji, twardości, estetyki).

W czasie kontroli szczególna uwaga będzie zwracana na sprawdzenie zgodności prowadzenia robót tynkarskich z projektem organizacji robót i przepisami BIOZ.

Jednostką obmiaru dla robót tynkarskich jest (m²) tynku

Roboty tynkarskie odbiera inspektor na podstawie dokumentacji i wpisu do dziennika budowy. Odbiór robót polega na sprawdzeniu wymiarów oraz jakości wykonania robót tynkarskich. Odbiór podłoża. Odbiór podłoża należy przeprowadzić bezpośrednio przed przystąpieniem do robót tynkowych. Jeżeli odbiór podłoża odbywa się po dłuższym czasie od jego wykonania, należy podłoże oczyścić i zmyć wodą.

Odbiór tynków

Ukształtowanie powierzchni, krawędzie przecięcia powierzchni oraz kąty dwuścienne powinny być zgodne z dokumentacją techniczną.

Dopuszczalne odchylenia powierzchni tynku kat. III od płaszczyzny i odchylenie krawędzi od linii prostej – nie większe niż 3 mm i w liczbie nie większej niż 3 na całej długości łąty kontrolnej 2 m.

Odchylenie powierzchni i krawędzi od kierunku:

- pionowego – nie większe niż 2 mm na 1 m i ogółem nie więcej niż 4mm w pomieszczeniu, - poziomego – nie większe niż 3 mm na 1 m i ogółem nie więcej niż 6 mm na całej powierzchni między przegrodami pionowymi

Niedopuszczalne są następujące wady:

- wykwyty w postaci nalotu wykryształizowanych na powierzchni tynków roztworów soli przenikających z podłoża itp.,
- trwałe ślady zacieków na powierzchni, odparzenia i pęcherze wskutek niedostatecznej przyczepności tynku do podłoża.
- spęczenia oraz pęknięcia

Podstawa płatności za (m²) zgodnie z obmiarem z podziałem na tynk:

- cem.-wap.
- gładź gipsowa
- tynk zewnętrzny silikatowy

9.7 PRZEPISY ZWIĄZANE

PN-65/B-14503 – Roboty tynkowe. Zaprawy budowlane cem.-wap.

PN-70/B-101000 – Roboty tynkowe. Tynki zwykłe. Wymagania i badania przy odbiorze

PN-76/6734-02 - Plastyczna zaprawa tynkarska do wykonania wypraw wewnętrznych

PN-65/B-10101 - Tynki szlachetne. Wymagania i badania techniczne przy odbiorze.

PN-65/B-14503 – Zaprawy cementowo – wapienne.

PN-79/B-06711 - Kruszywa mineralne.

PN-81/B-30003 - Cement murarski 15.

PN-90/B-30010 - Cement portlandzki.

BN-65/6733-02 – Wapno.

PN-ISO 3443-8 - Tolerancje w budownictwie.
 PN-70/B-10100 – Podział i charakterystyka tynków zwykłych.
 PN-57/B-32250 – Cechy chemiczne wody do zapraw i betonów.

10 ST – 09.00 ROBOTY OKŁADZINOWE

CPV: 45262650-2,45431200-9

10.1 WSTĘP

10.1.1 Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejsze S.T. są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót okładzinowych przy realizacji zadania.

S.T. jest pomocniczym dokumentem przy realizacji i odbiorze robót .

10.1.2 Zakres robót objętych S.T.:

- przygotowanie podłoża
- położenie okładzin
- roboty wykończeniowe

10.2 MATERIAŁY

- płytki ceramiczne z akcesoriami
- masa klejąca do płytek - wodoodporna
- fuga plastyczna wodoodporna - listwy narożnikowe PCV
- płytki gres
- listwy wykończeniowe i montażowe z akcesoriami
- płyty g/k EI30, EI60 oraz wodoodporne
- ruszt stalowy
- siatki dylatacyjne
- listwy narożnikowe aluminiowe
- szpachla
- wkręty
- płyty wypełniające z wełny mineralnej gr3cm
- listwy wykończające obrzeża
- system zamocowań
- systemowe sufity podwieszane
- wylewka samopoziomująca

Tarkett Protectwall 1,5 lub nie gorszą o parametrach:

• Grubość całkowita	wg EN 428	1.5 mm
• Transparentna warstwa użytkowa	wg EN 429	0,35 mm
• Waga całkowita	wg EN 430	2400 g/m ²
• Ochrona powierzchni	Top Clean XP	
• Stabilność wymiarów	wg EN 434	<= 0.80%
• Klasa ogniotrwałości	wg EN 13501-1	Bfl-s3

• Odporność barwy na światło	wg	EN ISO 105-B02	≥ 6
• Odporność chemiczna	wg	EN 423	Doskonała
• Właściwości higieniczne	Nie powoduje rozprzestrzeniania się infekcji		
• Kolory	minimum 19		
• Dostarczana w postaci	wg	EN 427	Rolka 20 m x 2

Tarkett Aquarelle Wall HFS lub nie gorszej o parametrach:

- grubość całkowita wykładziny wg EN 428: 0,92 mm
- grubość warstwy użytkowej wg EN 429: 0,12 mm
- waga całkowita wg EN 430: 1500 g/m²
- stabilność wymiarowa wg EN 434: wzdłużne ≤ 0,8mm, poprzeczne ≤ 0,4mm
- dobra odporność chemiczna
- klasa palności: Bfls2d0 na tynku gipsowym i podłożu A1 lub A2
- ilość kolorów: 32

10.3 SPRZĘT

Betoniarka elektryczna, mieszadło elektryczne do masy klejącej, pojemniki na zaprawę, kielnia, młotek, łata (2mb), poziomica, pion, elementy dystansowe, szpachlówka, tarcze do cięcia, paca metalowa z grzebieniem

Do cięcia materiałów posadzkowych używać narzędzi dostosowanych do twardości płyt materiału. Sprzęt stosowany do robót budowlano - montażowych musi być użytkowany zgodnie ze swoim przeznaczeniem w zakresie zgodnym z dokumentacją techniczno-ruchową.

Sprzęt musi odpowiadać wymaganiom przepisom eksploatacyjnym w zakresie wymagań użytkowych, utrzymania odpowiedniego stanu technicznego, częstotliwości i zakresu kontroli stanu technicznego, przestrzegania warunków BHP i ochrony P.poż w czasie użytkowania sprzętu. Sprzęt jeśli tego wymaga powinien posiadać certyfikat B. Wykonawca jest zobowiązany sprawdzić ważność odpowiednich dokumentów.

10.4 TRANSPORT

Samochód do 12ton ładowności (samowyladowczy), wózek widłowy, ręczny Rozładunek płyt powinien odbywać się w sposób zmechanizowany przy pomocy wózka widłowego o udźwigu co najmniej 2000 kg lub żurawia wyposażonego w zawiesie z widłami.

10.5 WYKONANIE ROBÓT

- Płytki ceramiczne na ścianach układane na masie klejącej z nawierzchnią rowkową. Ścianę wcześniej zwilżyć, płytki namoczyć przed przyklejeniem. Zachować pion i poziomy, w narożach zamocować listwy PCV. Fuga wgłębna max.3mm szer.
- Płyty g-k – płyty mocować do wcześniej zamontowanego i wypoziomowanego rusztu stalowego wkrętami . Łączenia między płytami zakleić siatką do spoin i wypełnić gładzią gipsową. Główki wkrętów zaszpachlować. Po wyschnięci wyszlifować i 2-u krotnie pomalować farbą emulsyjną.

Ogólne zasady wykonywania okładzin ceramicznych:

Okładziny ceramiczne powinny być mocowane do podłoża warstwą wyrównującą lub bezpośrednio do równego i gładkiego podłoża. W pomieszczeniach mokrych okładzinę należy mocować do dostatecznie wytrzymałego podłoża.

Podłoże pod okładziny ceramiczne mogą stanowić nie otynkowane lub otynkowane mury z elementów drobnowymiarowych oraz ściany betonowe.

Bezpośrednio przed rozpoczęciem wykonywania robót należy oczyścić z grudek zaprawy i brudu szczotkami drucianymi oraz zmyć z kurzu.

Temperatura powietrza wewnętrznego w czasie układania płytek powinna wynosić o najmniej +5 °C.

Dopuszczalne odchylenie krawędzi płytek od kierunku poziomego lub pionowego nie powinno być większe niż 2 mm/m, odchylenie powierzchni okładziny od płaszczyzny nie większe niż 2 mm na długości łaty dwumetrowej.

Okładziny powinny być mocowane na zaprawie elastycznej

Wykonywanie suchych tynków (pł.gipsowo-kartonowe):

Przed przystąpieniem do wykonywania okładzin z płyt gipsowo kartonowych powinny być zakończone wszystkie roboty stanu surowego, roboty instalacyjne podtynkowe, zamurowane przebiecia i bruzdy.

Zaleca się przystąpienie do wykonywania okładzin po okresie wstępnego osiadania i skurczów murów, tj. po upływie min 4 miesięcy po zakończeniu stanu surowego. Przed rozpoczęciem prac montażowych pomieszczenia powinny być oczyszczone z gruzu i odpadów.

Okładziny z płyt gipsowo kartonowych należy wykonywać w temperaturze nie niższej niż +5 °C pod warunkiem, że w ciągu doby nie nastąpi spadek poniżej 0 °C, a wilgotność względna powietrza mieści się w granicach od 60 do 80%. Pomieszczenia powinny być suche i dobrze przewietrzone.

Przy montażu płyt gipsowo kartonowych należy przestrzegać zasad podanych w normie PN 72/10122 „Roboty okładzinowe. Suche tynki. Wymagania i badania przy odbiorze”. Suche tynki z płyt gipsowo kartonowych układać na konstrukcji stalowej/aluminiowej. Mocowanie płyt gipsowo kartonowych do rusztu wykonuje się specjalnymi blachowkrętami przystosowanych do używania wkrętarek. Mocując płyty do rusztu należy zwracać uwagę aby płyty nie spoczywały bezpośrednio na podłożu ale powinny być podniesione i dociśnięte do sufitu

(dystans między podłogą a krawędzią płyty winien wynosić ok. 10 mm). Złącza płyt należy okleić taśmą papierową perforowaną lub z włókna szklanego i zaszpachlować zaprawą gipsową. Ruszt metalowy pod okładziny gipsowo kartonowe można wykonać na kilka sposobów: przy użyciu profili stosowanych do budowy ścian działowych, bez kontaktu z osłanianą ścianą, z użyciem ściennych profili „U” o szer. 50 mm, umocowanych do podłoża uchwytyami typu ES, przy użyciu profili sufitowych 60/27, mocowanych do podłoża elementami łączącymi typu ES. Ruszt stanowiący podłoże dla płyt gipsowo kartonowych powinien składać się z dwóch warstw: dolnej stanowiącej bezpośrednie podłoże dla płyt nazywanej w dalszej części „warstwą nośną” oraz górnej — dalej nazywanej „warstwą główną”. Niekiedy wykonywany jest ruszt jednowarstwowy składający się tylko z warstwy nośnej. Materiałami konstrukcyjnymi do budowania rusztów są kształtowniki stalowe. Jeżeli sufit stanowi barierę ogniową, to kierunek rozmieszczenia płyt musi być zawsze prostopadły do elementów warstwy nośnej. Rodzaj rusztu (palny czy niepalny) nie ma wpływu na odporność ogniową, ponieważ o własnościach ogniochronnych decyduje okładzina gipsowo kartonowa. Styki krawędzi wzdłużnych płyt powinny być prostopadłe do płaszczyzny ściany z oknem (równoległe do kierunku naświetlania pomieszczenia), Przy wyborze wzdłużnego mocowania płyt do elementów nośnych rusztu konieczne jest, aby styki długich krawędzi płyt opierały się na tych elementach, Przy wyborze poprzecznego mocowania płyt w stosunku do elementów nośnych rusztu konieczne jest, aby styki krótszych krawędzi płyt opierały się na tych elementach, Ponieważ rzadko się zdarza, aby w jednym rzędzie mogła być umocowana pełna ilość płyt, należy je tak

rozmieścić, by na obu krańcach tego rzędu znalazły się odcięte kawałki o szerokości zbliżonej do połowy szerokości płyty (lub połowy jej długości),

Styki poprzeczne płyt w dwu sąsiadujących pasmach powinny być przesunięte względem siebie o odległość zbliżoną do połowy długości płyty. Jeżeli z przyczyn ogniowych okładzina gipsowo kartonowa sufitu ma być dwuwarstwowa, to drugą warstwę płyt należy mocować mijankowo w stosunku do pierwszej, przesuwając ją o jeden rozstaw między nośnymi elementami rusztu.

Wszystkie elementy stalowe, służące do kotwienia rusztu, muszą posiadać zabezpieczenie antykorozyjne.

Płyty gipsowo kartonowe mogą być mocowane do elementów nośnych w dwojaki sposób:

- mocowanie poprzeczne krawędziami dłuższymi płyt do kierunku ułożenia elementów nośnych rusztu,
- mocowanie podłużne wzdłuż elementów nośnych rusztu płyt, ułożonych równolegle do nich dłuższymi krawędziami.

Płyty gipsowo kartonowe mocuje się do profili stalowych blachowkrętami.

Wykładzina TARKETT

Podłoże pod wykładzinę powinno być gładkie, o odpowiedniej wytrzymałości, równe, suche, oczyszczone z wszelkich zanieczyszczeń i przygotowane zgodnie z przepisami budowlanymi. W celu uzyskania jak najlepszej jakości podłoża przy podkładach cementowych, zaleca się stosowanie mas wygładzających (samopoziomujących) renomowanych producentów przeznaczonych do stosowania pod wykładziny elastyczne. Zakłada się wykonanie masy samopoziomującej gr. 2-5mm. Wilgotność podłoża (CM-%) nie powinna być wyższa niż 2,0%. Dobrze będą zatem wszystkie te rodzaje posadzek które są równe, posiadają mocną strukturę, są pozbawione rys oraz pęknięć. Podłoża te powinny być odpowiednio suche. Posadzka musi być szczelna i nie nasiąkliwa. Montaż wykładzin zgodnie z fachowymi regułami powinien odbywać się w temperaturze otoczenia o wartości około +18°C jak również w warunkach wilgotności względnej – max. 65% (idealna wilgotność to 40-60%). Natomiast temperatura samej podłogi nie powinna być niższa niż 15°C. Do montażu wykładzin PCV TARKETT powinien być stosowany klej dyspersyjny. Należy używać kleju zgodnego z zaleceniami producenta. Arkusze wykładziny należy łączyć przy pomocy sznura spawalniczego Tarkett

Wokół ścian pomieszczenia wykonać listwy cokołowe dopasowane do wykładziny wysokość wywinięcia na ścianę 10cm.

W przypadku jakichkolwiek wątpliwości należy zapoznać się ze szczegółową instrukcją montażu wykładzin Tarkett znajdującej się na stronie internetowej producenta.

10.6 KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

- sprawdzenie podłoża (poziomy, pion), równości powierzchni, (prześwit pod łątą dł.2m. max1-2mm)
- sprawdzenie jakości użytego materiału okładzinowego
- sprawdzenie właściwości zastosowanych zapraw
- sprawdzenie prawidłowości wykonania spoin (szerokość, prostolinijność, pion, poziom)
- staranność wykończenia, przycięć i.t.p.
- zgodność wykonania z projektem

Badania w czasie wykonywania robot

Częstotliwość oraz zakres badań płyt gipsowo-kartonowych powinna być zgodna z PN-B-79405 „Wymagania dla płyt gipsowo-kartonowych”.

W szczególności powinna być oceniana:

- równość powierzchni płyt,

- narożniki i krawędzie (czy nie ma uszkodzeń),
- wymiary płyt (zgodne z tolerancją),
- wilgotność i nasiąkliwość,
- obciążenie na zginanie niszczące lub ugięcia płyt.

Warunki badań płyt gipsowo-kartonowych i innych materiałów powinny być wpisywane do dziennika budowy i akceptowane przez Inspektora nadzoru.

Jednostka obmiaru – (m²) okładziny

Wykładzina TARKETT

Za jakość materiałów odpowiada producent, który jest zobowiązanych do wystawienia stosownych deklaracji zgodności z aprobatą techniczną oraz przedstawić atesty higieniczne. Prze przystąpieniem do robót wykonać badanie wilgotności podłoża. Należy zbadać twardość posadzki betonowej jak również jej wyrównanie na długości 2,5m mierzonej łatą, gdzie nierówności nie mogą przekraczać 1-2 mm. Każda partia wyprodukowanego materiału gotowego ma być sprawdzana pod względem jakości wykonania, gatunku oraz utrzymania wymiarów.

Jednostką obmiarową jest 1m² układanej powierzchni. Do płatności przyjmuje się ilość m² wykonanej i odebranej podłogi.

10.7 ODBIÓR ROBÓT

Odbioru dokonuje Inspektor na podstawie wpisów do dziennika budowy

Podstawę do odbioru robót murowych powinny stanowić następujące dokumenty:

- dokumentacja techniczna,
- dziennik budowy,
- zaświadczenia o jakości materiałów i wyrobów dostarczonych na budowę,
- protokoły odbioru poszczególnych etapów robót zanikających,
- protokoły odbioru materiałów i wyrobów,
- wyniki badań laboratoryjnych, jeśli takie były zlecane
- ekspertyzy techniczne w przypadku, gdy były wykonywane przed odbiorem budynku.

Odbiór Tarketu

Odbiory należy przeprowadzać dla każdej posadzki w poszczególnych pomieszczeniach osobno. W protokole należy odnotować fakt wykonania poprawek, określając ich rodzaj i miejsce. Podstawą odbioru robót są badania obejmujące:

- sprawdzenie materiałów
- sprawdzenie warunków prowadzenia robót
- sprawdzenie prawidłowości wykonanych robót

Po odbiorze sporządza się protokół powykonawczy, który zawiera szczegółowy obmiar robót. W przypadku wystąpienia poprawek w protokole należy odnotować ten fakt z określeniem terminu ich wykonania.

Odbiór tynków

Ukształtowanie powierzchni, krawędzie przecięcia powierzchni oraz kąty dwuścienne powinny być zgodne z dokumentacją techniczną.

Dopuszczalne odchylenia powierzchni tynku kat.III od płaszczyzny i odchylenie krawędzi od linii prostej – nie większe niż 3 mm i w liczbie nie większej niż 3 na całej długości łaty kontrolnej 2 m. Odchylenie powierzchni i krawędzi od kierunku:

pionowego –nie większe niż 2 mm na 1 m i ogółem nie więcej niż 4mm w pomieszczeniu,

poziomego –nie większe niż 3 mm na 1 m i ogółem nie więcej niż 6 mm na całej powierzchni między przegrodami pionowymi (ściany, belki itp.).

Niedopuszczalne są następujące wady:

- wykwyty w postaci nalotu wykrystalizowanych na powierzchni tynków roztworów soli przenikających z podłoża, pleśni itp.,

- trwałe ślady zacieków na powierzchni, odstawanie, odparzenia i pęcherze wskutek niedostatecznej przyczepności tynku do podłoża.

Odbiór suchych tynków

Odchylenie powierzchni okładziny z płyt gipsowo kartonowych od płaszczyzny i odchylenie krawędzi od linii prostej nie powinny być większe niż 1 mm/1 m.

Podstawa płatności (m2) okładziny zgodnie z obmiarem robót

10.8 PRZEPISY ZWIĄZANE

- PN-70/B-12016 – Wyroby ceramiki budowlanej. Badania techn.
- PN 68/B 10020 Roboty murowe z cegły. Wymagania i badania przy odbiorze.
- PN B 12050:1996 Wyroby budowlane ceramiczne.
- PN EN 197 1:2002 Cement. Skład,wymagania i kryteria zgodność i dotyczące cementu powszechnego użytku.
- PN B 30000:1990 Cement portlandzki.
- PN 88/B 30001 Cement portlandzki z dodatkami.
- PN EN 197 1:2002 Cement.Skład,wymagania i kryteria zgodności dotyczące elementów powszechnego użytku.
- PN 97/B 30003 Cement murarski 15.
- Informator Poradnik „Zastosowanie płyt gipsowo kartonowych w budownictwie”- wydanie IV Kraków 1996
- Instrukcja montażu płyt gipsowo kartonowych LAFARGE Nida Gips wydanie 2002 r.

11 ST – 10.00 ROBOTY SZKLARSKIE I STOLARSKIE

CPV:45420000-7,45421100-5,45421110-8,45421125-6

11.1 WSTĘP

11.1.1 Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejsze S.T. są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót szklarskich i stolarskich przy realizacji zadania.

S.T. jest pomocniczym dokumentem przy realizacji i odbiorze robót .

11.1.2 Zakres robót objętych S.T.:

- okna, naświetla i drzwi w budynku - parapety

Roboty obejmują zamontowanie okien i drzwi (skrzydła + ościeżnice) łącznie z uszczelnieniem i osadzeniem parapetów,

11.2 MATERIAŁY (ELEMENTY)

- okna PCV szkło próżniowe potrójne
- okna w oprawie aluminiowej
- drzwi drewniane płytowe pełne
- drzwi aluminium/PCV przeszklone , szkło bezpieczne
- ościeżnice stalowe
- ościeżnice drewniane
- naświetla PCV/aluminium
- pianka poliuretanowa
- parapety duromarmur
- parapety drewniane
- obróbki blacharskie (parapety)
- drewno lite
- drewno klejone
- łączniki, śruby, wkręty
- deski
- więźba drewniana, drewno konstrukcyjne

Deski mogą mieć wilgotność maksymalnie 15 %,

Niedopuszczalne jest aby drewno miało widoczne zepsute i smołowe sęki, siniznę, rdzenie podwójne, czerwień , zgniliznę miękką , rakowatość , zagrzybienie oraz pęknięcia mrozowe i piorunowe. Drewno musi być zabezpieczone środkiem grzybo-, ognio-, i owadobójczym metodą kąpieli ciśnieniowej w autoklawach.

Do łączenia elementów konstrukcji drewnianych należy zastosować łączniki metalowe takie jak gwoździe, sworznie, wkręty i śruby stalowe.

11.3 SPRZĘT

Pomost roboczy, wiertarki, pion, poziomica, młotek gumowy, dozownik pianki, piła do drewna, spawarka, piła do metalu, giętarki do rur stalowych

11.4 TRANSPORT

Samochodowy, specjalistyczny do przewożenia szyb, rozładunek ręczny.

11.5 WYKONANIE ROBÓT

Montaż stolarki okiennej, drzwiowej

Montaż stolarki może być prowadzony na budowie dopiero wówczas, jeżeli budynek jest już zabezpieczony przed opadami atmosferycznymi.

Montaż okien wykonać po zakończeniu robót murarskich i betoniarskich, przed robotami termoizolacyjnymi , okładzinowymi i malarskimi. Ościeżnice stolarki powinny być ustawione na właściwym miejscu w otworze ściany i tymczasowo umocowane za pomocą podkładek i klinów drewnianych wbijanych przy narożnikach między ościeżnicą a oścież. Prawidłowość osadzania ościeżnicy musi być sprawdzana za pomocą poziomnicy i przymiaru do mierzenia przekątnych światła ościeżnicy. Punkty zamocowania powinny być rozmieszczone symetrycznie w stosunku do osi pionowej okna. Zamocowanie ościeżnic można wykonać :

- za pomocą stalowych elementów kotwiących mocowanych do ściany przez wbicie gwoździ,
- na kotwie przybite do ościeżnicy i zabetonowanie w gniazdach ściany,
- przez przybicie gwoździami lub wkręcenie wkrętów przez ościeżnicę do drewnianych klocków uprzednio zamocowanych w ścianie.

Styki elementów stolarki z przegrodami budynku powinny być przykryte listwami drewnianymi. Szpary pomiędzy ościeżami a ościeżnicą należy wypełnić materiałem izolacyjnym (pianką montażową). Montaż okien połaciowych, jeśli występują, wykonać analogicznie do montażu pozostałych elementów stolarki budowlanej z tym, że roboty te powinny być prowadzone równolegle z montażem pokrycia dachowego. Punkty mocowania ościeżnicy powinny się znajdować 25 cm od górnej i dolnej krawędzi, odległość między tymi punktami nie może być większa niż 100 cm. Punkty zamocowania muszą być rozmieszczone symetrycznie w stosunku do osi pionowej okna. Podczas montażu okna należy zaklinować do czasu wyschnięcia pianki montażowo-izolacyjnej. Okna muszą posiadać wmontowane w ramie okna nawiewniki regulowane podciśnieniowo do mikrowentylacji. Punkty mocowania dla drzwi tak jak dla okien tylko odległość między punktami nie może być większa niż 70 cm.

Parapety wewnętrzne osadzić w poziomie, parapety zewnętrzne – ze spadkiem 1% od okna. Ościeżnice drewniane wewnętrzne wyłożyć obustronnie na ścianę. Mocowanie ościeżnic śrubami do muru. Główki śrub w otworach, otwory wypełnione masą wykonaną z trocin i żywicy, zeszlifowane i powleczone lakierem. W ten sam sposób mocowane okładziny na ścianę.

Szczegóły wykończenia zgodnie ze sztuką budowlaną i z instrukcją montażu opracowaną przez producenta.

Dopuszczalne odchyłki w dokładności wykonania robót stolarskich:

Roboty stolarskie muszą być wykonane zgodnie z określonymi powyżej wymaganiami dla prac stolarskich.

Niedotrzymanie powyższych wymagań będzie podstawą do odmowy przyjęcia prac stolarskich.

Odrzucone elementy zostaną naprawione lub wymienione na koszt własny wykonawcy. Wszelkie naprawy lub wymiana elementów podlegają powyższym warunkom i muszą być zaakceptowane przez inspektora nadzoru inwestorskiego.

11.6 KONTROLA JAKOŚCI

Polega na sprawdzeniu :

- elementów w zakresie zgodności z PN i z dokument. proj.
- świadectw dopuszczalności i atestów
- rodzaju zastosowanego szklenia
- prawidłowości osadzenia parapetów
- prawidłowości uszczelnienia i izolacji
- estetyka obróbek i wykończenia
- prawidłowości osadzenia skrzydeł i łatwość ich otwierania
- jakości zastosowanego drewna,
- jakości stopnia impregnacji drewna,
- jakości połączeń drewnianych elementów konstrukcji,
- wymiarów zastosowanych asortymentów drewna,
- dokładności montażu poszczególnych elementów konstrukcji,
- jakości stolarki budowlanej.

W czasie kontroli szczególna uwaga będzie zwracana na sprawdzenie zgodności prowadzenia robót stolarskich z przepisami BIOZ.

Jednostka obmiaru – (m²) elementu, (m³) drewna konstrukcyjnego, (szt) okna, drzwi

11.7 ODBIÓR ROBÓT OBJĘTYCH S.T.

- roboty odbiera inspektor na podstawie dokumentacji i wpisów do dziennika budowy
- odbiór robót polega na sprawdzeniu wymiarów oraz jakości wykonania robót

Podstawa płatności (m2) zamontowanego elementu łącznie z obróbką, (m3) drewna, (szt)

11.8 PRZEPISY ZWIĄZANE

- PN B 10085:2001 Stolarka budowlana. Okna i drzwi. Wymagania i badania.
- PN 72/B 10180 Roboty szklarskie. Warunki i badania techniczne przy odbiorze.
- PN 75/B 94000 Okucia budowlane. Podział.
- BN 67/6118 25 Pokosty sztuczne i syntetyczne.
- PN C 81901:2002 Farby olejne do gruntowania ogólnego stosowania.
- PN C 81901:2002 Farby olejne i ftalowe nawierzchniowe ogólnego stosowania.
- PN-61/D-95007 – Drewno tartaczne iglaste,
- PN-57/D-01001 – Drewno iglaste,
- PN-57/D-96000 – Tarcica iglasta,
- PN-EN 408:1998 – Konstrukcje drewniane. Drewno konstrukcyjne lite i klejone,
- PN-EN 388:1999 – Drewno konstrukcyjne. Klasy wytrzymałości,
- PN-ISO 3443-8 - Tolerancje w budownictwie.
- Instrukcje producentów
-

12 ST – 11.00 ROBOTY WYKOŃCZENIOWE I ŚLUSARSKIE

CPV: 45400000-1,45421141-4,45421145-2,45421146-9, 45223100-7,45261400-8,45421160-3

12.1 WSTĘP

12.1.1 Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejsze S.T. są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót wykończeniowych i ślusarskich przy realizacji zadania.

S.T. jest pomocniczym dokumentem przy realizacji i odbiorze robót .

12.1.2 Zakres robót objętych S.T.:

- montaż elementów elewacyjnych
- montaż elementów wyposażenia wnętrz
- montaż listew ściennych ochronnych i osłon grzejnikowych
- montaż lamp

12.2 MATERIAŁY (ELEMENTY)

- elementy elewacyjne
- elementy wyposażenia wnętrz
- elementy wykończenia wnętrz
- lampy oświetleniowe (wg projektu)

Wszystkie materiały użyte przy wykonaniu zakresu niniejszej S.T. powinny być dopuszczone do

obrotu i powszechnego lub jednostkowego stosowania w budownictwie.

Wyroby budowlane, właściwie oznaczone, powinny posiadać :

- certyfikat na znak bezpieczeństwa ,
- certyfikat lub deklarację zgodności z Polską Normą lub z aprobatą techniczną,
- atest higieniczny do stosowania w budynkach mieszkalnych.

Materiały montażowe:

- kleje, pianki rozprężne
- papier ścierny, rozpuszczalnik, pędzle
- wkręty do drewna i metalu, gwoździe ocynkowane,
- inne, niezbędne dla skompletowania zaprojektowanych elementów

Przed wbudowaniem Wykonawca przedstawi szczegółowe informacje dotyczące źródła wytwarzania lub wydobywania materiałów oraz odpowiednie świadectwa badań, dokumenty dopuszczenia do obrotu i stosowania w budownictwie.

Wykonawca ponosi odpowiedzialność za spełnienie wymagań ilościowych i jakościowych materiałów dostarczanych na plac budowy oraz za ich właściwe składowanie i wbudowanie.

12.3 SPRZĘT

Wiertarki, pion, poziomica, młotek gumowy, dozownik pianki, spawarka, piła do metalu, wkrętarka, wkręty,

12.4 TRANSPORT

Elementy do transportu należy zabezpieczyć przed uszkodzeniem przez odpowiednie opakowanie.

Elementy mogą być przewożone dowolnymi środkami transportu akceptowanymi przez Inspektora oraz zabezpieczone przed uszkodzeniami, przesunięciem lub utratą stateczności.

12.5 WYKONANIE ROBÓT

- zamocowanie elementów elewacyjnych (typu tablice, lampy itp.)
- zamocowanie barierek zewnętrznych oraz wewnętrznych
- zamocowanie elementów wykończeniowych i wyposażeniowych we wnętrzu budynku
- montaż lamp oświetleniowych

12.6 KONTROLA JAKOŚCI

Polega na sprawdzeniu :

- sprawdzeniu ciągłości przewodów instalacji odgromowej
- staranności zamocowania tablic

Wykonawca jest odpowiedzialny za pełną kontrolę jakości robót, materiałów i urządzeń.

Wykonawca zapewni odpowiedni system i środki techniczne do kontroli jakości robót na terenie i poza placem budowy.

Wszystkie badania i pomiary będą przeprowadzane zgodnie z wymaganiami Norm lub Aprobata Technicznych przez jednostki posiadające odpowiednie uprawnienia.

Ocena jakości powinna obejmować :

- sprawdzenie zgodności wymiarów, grubości
- sprawdzenie pionów i poziomów płaszczyzn i krawędzi,
- sprawdzenie jakości materiałów i wyrobów,
- sprawdzenie prawidłowości i równości wykonania
- sprawdzenie prawidłowości zmontowania i uszczelnienia.

- Sprawdzenie estetyki wykonania
- Montaż balustrad i barier
- Wbudować należy kompletnie wykończone balustrady o konstrukcji z
- Balustrady osadzić w stopnicach, posadzkach i ścianach tak by ukryć miejsca osadzenia. Wysokość balustrad musi mieć 110 cm licząc od poziomu posadzki.

Balustrady

Kontrola jakości wykonania polega na sprawdzeniu :

- estetyki wygięcia i wykończenia elementów
- prawidłowości i estetyki wykonania spawów
- prawidłowości pomalowania (gładkość powierzchni i równomierność nałożenia farby)

Badania przed rozpoczęciem robót

Badanie materiałów użytych na konstrukcję należy przeprowadzić na podstawie załączonych zaświadczeń o jakości wystawionych przez producenta stwierdzających zgodność z wymaganiami dokumentacji i normami państwowymi.

Badanie gotowych elementów powinno obejmować sprawdzenie wymiarów, wykończenia powierzchni, zabezpieczenia antykorozyjnego, połączeń konstrukcyjnych, prawidłowego działania części ruchomych. Z przeprowadzonych badań należy sporządzić protokołów odbioru.

Badanie jakości wbudowania powinno obejmować:

- sprawdzenie stanu i wyglądu elementów pod względem równości, pionowości i spoziomowania,
- sprawdzenie rozmieszczenia miejsc i sposobu mocowania,
- sprawdzenie uszczelnienia pomiędzy elementami a ościeżami,
- sprawdzenie działania części ruchomych,
- stan i wygląd wbudowanych elementów oraz ich zgodność z dokumentacją.

Po osadzeniu balustrad dopuszczalne odchylenie od pionu nie może przekroczyć 2mm na 1m wysokości.

Kontrola, jakości powinna obejmować:

- sprawdzenie, jakości materiałów, z których zostały wykonane balustrady,
- sprawdzenie prawidłowości wykonania z uwzględnieniem szczegółów konstrukcyjnych,
- sprawdzenie wypolerowania miejsc spawanych,
- sprawdzenie gładkości pochwytu

Jednostka obmiaru – , (szt) elementów

12.7 ODBIÓR ROBÓT OBJĘTYCH S.T.

- roboty odbiera inspektor na podstawie dokumentacji i wpisów do dziennika budowy

Podstawa płatności (mb) zamontowanego przewodu, (szt) kratki, anteny i inne,

12.8 PRZEPISY ZWIĄZANE

- instrukcje producentów
- PN-ISO 10005 Zarządzanie jakością - Wytyczne planów jakości
- Warunki Techniczne Wykonania i Obmiaru Robót Budowlano-Montażowych. Wydawnictwo Arkady, wydanie aktualne,
- inne obowiązujące PN (EN-PN) lub odpowiednie normy krajów UE.

13 ST – 12.00 ROBOTY TERENOWE I NAWIERZCHNIOWE

CPV: 45213300-9, 45112720-8, 45112710-5, 45342000-6, 45421148-3, 45212221-1, 45236110-4

13.1 WSTĘP

13.1.1 Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejsze S.T. są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót terenowych i nawierzchniowych przy realizacji zadania.

S.T. jest pomocniczym dokumentem przy realizacji i odbiorze robót.

13.1.2 Zakres robót objętych S.T.:

- wykonanie ciągów pieszych i jezdnych, placu itp

13.2 MATERIAŁY (ELEMENTY)

- kostka betonowa gr.8cm i 6cm
  - krawężniki drogowe wysokie i niskie, obrzeża trawnikowe
  - mieszanka betonowa B-10
  - piasek
  - cement
  - kruszywo łamane uzyskane w wyniku przekruszenia surowca skalnego lub kamieni narzutowych i otoczków albo ziarn żwiru większych od 8 mm.
- Kruszywo powinno być jednorodne bez zanieczyszczeń obcych i bez domieszek gliny.

13.3 SPRZĘT

Wiertarki, pion, poziomica, młotek gumowy, dozownik pianki, spawarka, piła do metalu, wkretarka, wkręty, betoniarka, zagęszczarka mechaniczna, dźwig

13.4 TRANSPORT

ręczny, mechaniczny

13.5 WYKONANIE ROBÓT

- ułożenie chodników i placu z kostki betonowej na podsypce piaskowo cementowej 4:1 i tłucznia

Podsypki

Zagęszczanie należy wykonać jednocześnie z rozścielaniem materiału i zgodnie z wymaganiami dla poszczególnych materiałów.

Zagęszczanie materiałów sypkich należy wykonywać metodami umożliwiającymi uzyskanie właściwych parametrów poszczególnych warstw zgodnie z Polską Normą.

Powierzchnia każdej warstwy materiału powinna być po ukończeniu zagęszczania i bezpośrednio przed przykryciem dobrze zamknięta, nie poruszać się pod maszyną ubijającą i być pozbawiona wypukłości, luźnego

materiału, wybojów, kolein i innych uszkodzeń. Wszystkie luźne, podzielone lub w inny sposób uszkodzone obszary powinny zostać ponownie zagęszczone na całej grubości warstwy. Na warstwy odcinające lub odsączające winien być użyty piasek lub pospółka.

Kruszywo winno być rozkładane w warstwie o jednakowej grubości tak, by po zagęszczeniu warstwa była równa warstwie projektowanej. Wskaźnik zagęszczenia określić zgodnie z normą BN-77/8931-12.

Wilgotność kruszywa winna być równa wilgotności optymalnej próby Proctora zgodnie z normą.

Podbudowa i nawierzchnia betonowa

Całą mieszankę piaskowo-cementową należy ułożyć i rozścielić równo. Rozścielanie należy podjąć równocześnie z układaniem. Mieszanki piaskowo-cementowe winny być chronione przed wpływami atmosferycznymi zarówno podczas przewożenia z wytwórni na miejsce układania, jak i podczas oczekiwania na wbudowanie.

Nawierzchnia z kostki betonowej

Należy zminimalizować zmienność koloru i tekstury poprzez pozyskiwanie kostki tylko z jednego źródła dostaw, a podczas układania należy brać kostkę z minimum trzech palet i układać raczej w pionowych kolumnach niż w poziomych warstwach dla zapewnienia optymalnej mieszanki odcieni. Wykonawca musi dostarczyć Inspektorowi nadzoru wymagane atesty co do wytrzymałości, ścieralności i mrozoodporności kostki przed uzyskaniem jego zgody na użycie na miejscu budowy. Kostka betonowa winna posiadać aprobatę techniczną pozwalającą na jej stosowanie w budownictwie drogowym.

Piasek do wypełniania spoin między kostkami powinien być czysty i drobny.

Po ułożeniu kostki betonowej należy ją ubić wibratorem płytowym z zabezpieczoną płytą warstwą gumy lub plastyku. Płyta wibratora musi być zabezpieczona, by przy zagęszczaniu nie uszkodzić kostki.

Bezpośrednio po ubiciu należy spoiny wypełnić drobnym suchym piaskiem za pomocą szczotek. Po kilku dniach uzupełnić piasek w spoinach.

Obrzeża

Prefabrykowane obrzeża powinny być wibrowane i prasowane hydraulicznie zgodnie z wymaganiami BN-80/6775-03 arkusz 01 i 04 „Prefabrykaty budowlane z betonu. Elementy nawierzchni dróg, ulic i parkingów”. Należy je układać na podsypce piaskowej grubości 5cm. Elementy obrzeży nie powinny mieć odchylenia większego niż 3 mm na 3 m od poziomu linii.. Obrzeża należy układać w odstępie co 5mm.

Wszystkie spoiny w obrzeżach wypełnić zaprawą cementowo-piaskową 1:3.

Światło obrzeży (odległość góry krawężnika od nawierzchni) – 5cm.

13.6 KONTROLA JAKOŚCI

Polega na sprawdzeniu :

- nadaniu prawidłowych spadków
- staranności ułożenia

Jednostka obmiaru – (m²) kostki, (szt) ławeczek, (szt) lamp, (mb) obrzeży, krawężników

13.7 ODBIÓR ROBÓT OBJĘTYCH S.T.

- roboty odbiera inspektor na podstawie dokumentacji i wpisów do dziennika budowy

Odbiór jest potwierdzeniem wykonania robót zgodnie z postanowieniami Umowy oraz obowiązującymi Normami Technicznymi (PN, EN-PN).

Celem odbioru jest protokolarne dokonanie finalnej oceny rzeczywistego wykonania robót w odniesieniu do ich ilości, jakości i wartości. Gotowość do odbioru zgłasza Wykonawca wpisem do dziennika budowy przedkładając Inspektorowi nadzoru do oceny i zatwierdzenia dokumentację powykonawczą robót.

Roboty uznaje się za wykonane zgodnie z Dokumentacją Projektową, ST i wymaganiami Inwestora, jeżeli wszystkie badania kontrolne dały wyniki pozytywne.

Podstawa płatności

(m²) kostki, (mb) krawężników, obrzeży

13.8 PRZEPISY ZWIĄZANE

- instrukcje producentów
- PN-91/B-06714/15- Kruszywa mineralne – Badania – Oznaczanie składu ziarnowego
- PN-78/B-06714/16- Kruszywa mineralne – Badania – Oznaczanie kształtu ziaren

- PN-77/B-06714/18- Kruszywa mineralne – Badania- Oznaczanie nasiąkliwości
- PN-78/B-06714/19 – Kruszywa mineralne – Badania-Oznaczenie mrozoodporności
- PN-B-11113 – Kruszywa mineralne- Kruszywa naturalne do nawierzchni drogowych –piasek
- BN-80/6775-03 arkusz 01 i 04 –Prefabrykaty budowlane z betonu. Elementy nawierzchni dróg, ulic, parkingów i torowisk tramwajowych. Krawężniki i obrzeża
- PN-B-32250 – Materiały budowlane woda do betonu i zapraw
- Aprobata techniczna na kostkę betonową

14 ST-13.00 ROBOTY IZOLACYJNE

CPV 45320000-6

14.1 WSTĘP

14.1.1 Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejsze S.T. są wymagania dotyczące wykonania i odbioru izolacyjnych przy realizacji zadania.

S.T. jest pomocniczym dokumentem przy realizacji i odbiorze robót .

14.1.2 Zakres robót objętych S.T.:

Roboty, których dotyczy Specyfikacja, obejmują wszystkie czynności umożliwiające wykonanie izolacji przeciwwilgociowych i przeciwwodnych powłokowych:

- pod podłogi
- pod posadzki z płytek ceramicznych w pomieszczeniach mokrych
- ułożenie folii paroprzepuszczalnej w dachu oraz izolacji cieplnych i akustycznych:
- pod posadzkami
- w ścianach działowych z płyt gipsowo-kartonowych
- w stropie
- Odtworzenie tynków wewnętrznych
- uszczelnienie od wewnątrz - ścian, połączenia ścian z posadzką oraz izolacja pozioma posadzki
- odtworzenie izolacji poziomej metodą iniekcji niskociśnieniowej - zabezpieczenie przeciw wilgoci podciąganej kapilarnie
- uszczelnienie szybu windowego

14.2 MATERIAŁY (ELEMENTY)

Proponowane rozwiązania materiałowe :

- preparat iniekcyjny Köster Mautrol 2K (zużycie 0,15 kg/mb/1 cm grubości muru lub 15 kg/m2 przekroju poprzecznego muru)
- paker iniekcyjny wbijany 12/70 mm (zużycie : w 1 rzędzie 8 – 9 szt/mb; - w 2 rzędach 14 – 17 szt/mb)
- wypełnienie pustych przestrzeni i pęknięć w murach Köster Mautrol Bohrlach Suspension (zużycie 1,6 kg/litr pustej przestrzeni)

Do uszczelnienia powierzchni ścian zastosować zestaw materiałów odpornych na działanie wilgoci i wody : preparat Köster Polysil TG500, mikrozaprawa Köster NB I – aplikacja dwukrotna,

Do uszczelnienia posadzki zestaw materiałów bitumicznych :

- preparat Köster Bitumenemulsion, masa bitumiczna Köster Bikuthan 2K, z wywinięciem izolacji na grubość (wysokość) warstw posadzkowych,
- lub zamiennie zestaw materiałów mineralnych :
- preparat Köster Polysil TG500, mikrozaprawa Köster NB I, mikrozaprawa elastyczna Köster NB Elastik Sperrmörtel

Proponowane rozwiązania materiałowe :

Uszczelnienie połączenia ściany z posadzką

- zaprawa Köster Sperrmörtel (zużycie : ok.2 kg/m²)
- gotowy mineralny mostek szepny KB-Cret AC (zużycie : ok. 2 kg/m²)
- preparat Köster SB Haftemulsion (zużycie : 30% do ilości wody zarobowej produktu)

Uszczelnienie powierzchni ścian

- preparat Köster Polysil TG500 (zużycie : 0,15 kg/m²)
- mikrozaprawa uszczelniająca Köster NB I szary (zużycie : ok. 3 kg/m²)

Uszczelnienie bitumiczne posadzki

Proponowane rozwiązania materiałowe :

- preparat Köster Polysil TG 500 (zużycie : 0,15 kg/m²)
  - tynk renowacyjny Köster Sanierputz E (ok. 24 kg/m²/ na warstwę 20mm)
  - preparat Köster SB Haftemulsion (30% do wody zarobowej tylko do warstwy obrzutki) – zużycie ok. 0,12 kg/m²
  - szpachlówka renowacyjna Köster Sanierspachtel (zużycie 1,5 kg/m²/1mm grub.)
  - farba silikatowa do wnętrz Sylitol Bio-Innenfarbe (ok. 300 ml na 2 powłoki malarskie)
  - preparat grzybobójczy Promatox (ok. 300 ml/m²)
  - preparat Bitumenemulsion (zużycie 0,10 kg/m²)
  - masa izolacyjna bitumiczna Bikuthan 2K (zużycie : 3,6 l/m²)
- lub

Uszczelnienie mineralne posadzki

- preparat Köster Polysil TG500 (zużycie : 0,15 kg/m²)
- mikrozaprawa uszczelniająca Köster NB I (zużycie : ok. 3 kg/m²)
- mikrozaprawa elastyczna Köster NB Elastik (zużycie : ok. 3 kg/m²)

Uszczelnienie szybu windowego

- preparat Bitumenemulsion (zużycie 0,10 kg/m²)
- masa izolacyjna bitumiczna Bikuthan 2K (zużycie : 4,8 l/m²)

14.3 SPRZĘT

Wiertarki, pion, poziomica, młotek gumowy, dozownik pianki, spawarka, piła do metalu, wkrętarka, wkręty, betoniarka, zagęszczarka mechaniczna, dźwig

14.4 TRANSPORT

ręczny, mechaniczny

14.5 WYKONANIE ROBÓT

Odtworzenie izolacji poziomej metodą iniekcji niskociśnieniowej - Zabezpieczenie przeciw wilgoci podciąganej kapilarnie

Usunąć stare tynki i powłoki, aż do uzyskania nośnego podłoża w obszarze prowadzonych prac. W dolnej części ściany wywiercić poziome otwory w jednym rzędzie – odstępy co 10 – 12 cm lub co 12 – 15 cm w dwóch rzędach przesunięte względem siebie (w dwóch kolejnych spoinach muru). Otwory muszą być krótsze o 5 cm od grubości ściany. W przypadku pęknięć i ubytków w murze należy najpierw wykonać iniekcję otworów za pomocą specjalistycznej zaprawy Köster Mautrol Suspension. Wypełnione otwory przewiercić na nowo po upływie ok. 3godz. Średnice otworów należy dostosować do średnicy używanych pakarów. Po wydmuchaniu sprężonym powietrzem pyłu powstałego w czasie wiercenia należy zamocować pakery. Do iniekcji zastosować dwuskładnikowy płyn iniekcyjny Köster Mautrol 2K na bazie krzemianów i estrów charakteryzujący się niską lepkością oraz dodatkową ochroną przed wnikaniem agresywnych substancji. Do wtłaczania mieszanki płynu iniekcyjnego przez pakery należy zastosować odpowiednie urządzenie iniekcyjne. Iniekcję przeprowadzić dwuetapowo, a mieszankę płynu iniekcyjnego wtłaczać do momentu uzyskania pełnego nasycenia muru. Po rozpoczęciu fazy żelowania mieszanki iniekcyjnej (która następuje po ok. 30-60 minutach od zmieszania składników) należy wykonać powtórna iniekcję w celu pełnego wysycenia ściany (iniekcja dwuetapowa). Po usunięciu pakarów należy wypełnić otwory stosując zaprawę Köster Mautrol Bohrloch Suspension.

Proponowane rozwiązania materiałowe :

- preparat iniekcyjny Köster Mautrol 2K (zużycie 0,15 kg/mb/1 cm grubości muru lub 15 kg/m² przekroju poprzecznego muru)
- paker iniekcyjny wbijany 12/70 mm (zużycie : w 1 rzędzie 8 – 9 szt/mb; - w 2 rzędach 14 – 17 szt/mb)
- wypełnienie pustych przestrzeni i pęknięć w murach Köster Mautrol Bohrloch Suspension (zużycie 1,6 kg/litr pustej przestrzeni)

Uszczelnienie od wewnątrz - ścian, połączenia ścian z posadzką oraz Izolacja pozioma posadzki

ŚCIANY – przygotowanie podłoża

Usunąć stare tynki i powłoki, aż do uzyskania nośnego podłoża. Wydrapać spoiny muru na głębokość 2 cm i mechanicznie oczyścić powierzchnię. Podłoże musi być stabilne, nośne i uwolnione z wszelkich zanieczyszczeń. Przygotowanie podłoża należy rozszerzyć na obszary leżące w odległości co najmniej 1,0 m od miejsca wystąpienia szkód powstałych w wyniku zawilgocenia. W przypadku wewnętrznych ścian przygotowanie podłoża należy rozszerzyć co najmniej 1,0 m od ściany zewnętrznej, z którą łączy się ściany wewnętrzne.

POSADZKI – przygotowanie podłoża

Skuć i usunąć wszystkie warstwy konstrukcyjne istniejącej posadzki. Uzupełnić i ustabilizować podłoże. Wykonać nową warstwę betonu podkładowego klasy C12/15 o grub. co najmniej 5cm.

PRZEPROWADZENIE USZCZELNIENIA

W miejscach szczególnie zagrożonych przez wodę czyli na połączeniu ściany fundamentowej z posadzką należy wykonać wyprofilowanie „fasetę” o promieniu 4-6cm zaprawą Köster Sperrmörtel. Zaprawę Sperrmörtel połączyć z podłożem przy użyciu mostka szepnego (np. dodając do wody zarobowej preparat Köster SB Haftemulsion lub stosując gotowy mineralny mostek szepny KB-Cret AC). Podłoże przed aplikacją mostka szepnego starannie zwilżyć wodą.

Do uszczelnienia powierzchni ścian zastosować zestaw materiałów odpornych na działanie wilgoci i wody : preparat Köster Polysil TG500, mikrozaprawa Köster NB I – aplikacja dwukrotna,

Do uszczelnienia posadzki zestaw materiałów bitumicznych :

- preparat Köster Bitumenemulsion, masa bitumiczna Köster Bikuthan 2K, z wywinięciem izolacji na grubość (wysokość) warstw posadzkowych,

lub zamiennie zestaw materiałów mineralnych :

- preparat Köster Polysil TG500, mikrozaprawa Köster NB I, mikrozaprawa elastyczna Köster NB Elastik Sperrmörtel

Na tak uszczelnionym i przygotowanym podłożu można przystąpić do wykonywania tynków renowacyjnych i kolejnych warstw posadzki.

Proponowane rozwiązania materiałowe :

Uszczelnienie połączenia ściany z posadzką

- zaprawa Köster Sperrmörtel (zużycie : ok.2 kg/m²)

- gotowy mineralny mostek szepny KB-Cret AC (zużycie : ok. 2 kg/m²)

- preparat Köster SB Haftemulsion (zużycie : 30% do ilości wody zarobowej produktu)

Uszczelnienie powierzchni ścian

- preparat Köster Polysil TG500 (zużycie : 0,15 kg/m²)

- mikrozaprawa uszczelniająca Köster NB I szary (zużycie : ok. 3 kg/m²)

Uszczelnienie bitumiczne posadzki

- preparat Bitumenemulsion (zużycie 0,10 kg/m²)

- masa izolacyjna bitumiczna Bikuthan 2K (zużycie : 3,6 l/m²)

lub

Uszczelnienie mineralne posadzki

- preparat Köster Polysil TG500 (zużycie : 0,15 kg/m²)

- mikrozaprawa uszczelniająca Köster NB I (zużycie : ok. 3 kg/m²)

- mikrozaprawa elastyczna Köster NB Elastik (zużycie : ok. 3 kg/m²)

Odtworzenie tynków wewnętrznych

W miejsce zawilgoconych i zniszczonych tynków wewnętrznych zastosować zestaw zapraw do wykonywania tynków renowacyjnych WTA marki KÖSTER.

Wytyczne wykonania tynków renowacyjnych WTA.

A. Usunąć stare tynki i powłoki, aż do uzyskania nośnego podłoża. Wydrapać spoiny muru na głębokość 2 cm i mechanicznie oczyścić powierzchnię. Podłoże musi być stabilne, nośne i uwolnione z wszelkich zanieczyszczeń. Przygotowanie podłoża należy rozszerzyć na obszary leżące w odległości co najmniej 1,0 m od miejsca wystąpienia szkód powstałych w wyniku zawilgocenia. W przypadku wewnętrznych ścian przygotowanie podłoża należy rozszerzyć co najmniej 1,0 m od ściany zewnętrznej, z którą łączy się w/w ściany wewnętrzne.

B. Wykonać uszczelnienie od strony wewnętrznej zgodnie z zaleceniami podanymi wcześniej – „uszczelnienie od wewnątrz ścian, połączenia ścian z posadzką oraz izolacja pozioma posadzki” – przed rozpoczęciem nakładania zestawu zapraw renowacyjnych.

C. Oczyszczony mur zagruntować głęboko penetrującym preparatem Köster Polysil TG 500 (zużycie ok.0,15 kg / m²).

D. Po ok. 2 godzinach od wykonania gruntowania wykonać obrzutkę renowacyjną pod tynki z materiału Köster Sanierputz E z 30% dodatkiem Köster SB Haftemulsion do wody zarobowej. Obrzutka ma za zadanie przygotowanie przyczepnego podłoża pod tynk i należą nią pokryć ok. 50 - 60% powierzchni

ścian (wykonać tzw. szpryc sieciowy). Obrzutkę trzeba chronić przed zbyt szybkim wyschnięciem. Zużycie obrzutki w przypadku szprycy sieciowego wynosi 4 – 6 kg/m².

E. Po odczekaniu 24 godzin od wykonania obrzutki można przystąpić do nakładania tynku renowacyjnego podkładowego z materiału Köster Sanierputz E. Po nałożeniu i wyrównaniu tynku podkładowy należy uszorstnić za pomocą listwy zębatej. Minimalna grubość tynku powinna wynosić 10 mm. Zużycie tynku podkładowego – 10-11 kg/ m² / 10 mm warstwy.

F. Wierzchni tynk renowacyjny Köster Sanierputz E (szary) wykonać w jednym procesie roboczym. Minimalna grubość tynku powinna wynosić 10 mm. Przy kształtowaniu lica tynku renowacyjnego stosować się do wytycznych robót tynkarskich. Zużycie tynku wierzchniego – 12 kg / m² / 10 mm warstwy.

G. Ewentualne wygładzenie powierzchni tynków renowacyjnych wykonać droбноziarnistą szpachlą renowacyjną Köster Sanierspachtel (. Zużycie 1,5 kg / m² / 1 mm grubości.

H. Po całkowitym wyschnięciu tynków renowacyjnych należy je pokryć powłoką malarską z farby silikatowej Sylitol BIO-INNENFARBE zabarwionej w pożądanym jasnym kolorze.

Tynków renowacyjnych nie należy malować farbami emulsyjnymi i olejnymi ze względu na ich duży opór dyfuzyjny utrudniający oddawanie wilgoci do otoczenia. Opór dyfuzyjny Sd dla wymalowań i powłok wewnętrznych dla każdej warstwy powinien być < 0,2m.

Powierzchnie zaatakowane przez grzyby lub / i glony powinny być oczyszczone i zdezynfekowane preparatem PromaTox (zużycie ok. 300 ml/m²)

Proponowane rozwiązania materiałowe :

- preparat Köster Polysil TG 500 (zużycie : 0,15 kg/m²)
- tynk renowacyjny Köster Sanierputz E (ok. 24 kg/m²/ na warstwę 20mm)
- preparat Köster SB Haftemulsion (30% do wody zarobowej tylko do warstwy obrzutki) – zużycie ok. 0,12 kg/m²
- szpachlówka renowacyjna Köster Sanierspachtel (zużycie 1,5 kg/m²/1mm grub.)
- farba silikatowa do wnętrz Sylitol Bio-Innenfarbe (ok. 300 ml na 2 powłoki malarskie)
- preparat grzybobójczy PromaTox (ok. 300 ml/m²)

Izolacje posadzek

Podłoże powinno być: stabilne, nośne, suche, wolne od brudu, oleju, tłuszczu i luźnych cząstek i przenosić wszystkie działające nań obciążenia. W celu zapewnienia prawidłowej współpracy izolacji z podłożem należy stosować odpowiednie klasy betonu podłoża, a mianowicie dla izolacji:

z folii z tworzyw sztucznych - B15,

z folii płynnej z tworzyw sztucznych - B15,

Spadki podłoża izolacji odwadniającej w kierunku odwodnienia powinny być zgodne z wymaganiami dokumentacji projektowej. Dla pomieszczeń w I i II grupie obciążeń wilgociowych, powierzchnie poddawane okresowemu bezpośredniemu zawilgoceniu powinny posiadać min. 2% spadku. W przypadku obciążeń I grupa wilgocią nie ma takiego wymogu.

Izolacje powłokowe z folii płynnych (o wydłużeniu przy zerwaniu ok.300%) mogą być stosowane jako samodzielne izolacje przeciwwilgociowe bezpośrednio pod płytki posadzkowe i ścienne , wewnątrz i na zewnątrz budynków zgodnie z instrukcjami technicznymi producenta . Technologia wykonania izolacji z folii płynnych zagruntować podłoże gruntem (gotową, bezbarwną, niemydlącą się, odporną na działanie zasad i silnie wiążącą zawiesziną na bazie tworzywa sztucznego) przeznaczonym do gruntowania podłoża mineralnych takich jak beton, jastrych, tynk, gips, płyty gipsowo-kartonowe. Powłokę nakładać równomiernie i obficie przy

pomocy pędzla, szczotki, wałka lub pistoletu po wyschnięciu warstwy gruntującej nanieść w 2 procesach roboczych płynną folię uszczelniającą na bazie dyspersji z tworzyw sztucznych, przy pomocy wałka. Drugą warstwę nakładać dopiero po całkowitym wyschnięciu warstwy pierwszej przed wyschnięciem izolacji należy chronić ją przed wilgocią lub zalaniem wodą minimalna temperatura w trakcie pracy : +5°C uszczelnianie naroży pomieszczeń takich jak połączenie ściana/posadzka, i ściana / ściana należy wykonać stosując taśmę izolacyjną – taśma uszczelniająca na bazie laminowanej tkaniny z syntetycznego kauczuku do ruchomych szczelin (dylatacji) oraz złączy podłóg i ścian. Taśmę kleić brzegami na płynnej folii, a następnie pokryć ją całą jeszcze raz płynną folią.

Wykonywanie izolacji z folii PVC gr.0,2mm

Folie PCV gr.0,2mm układać bezpośrednio na suchym, oczyszczonym i wyrównanym podłożu z płyt styropianu. Brzegi foli wywinąć na ściany na wys.10cm.

14.6 KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT.

Kontrola winna przebiegać zgodnie z zasadami ogólnymi podanymi w ST, a sprawdzenie i odbiór robót winny być wykonane zgodnie z normami i wskazaniem oraz instrukcjami użycia producenta wybranych materiałów.

14.6.1 Warunki szczegółowe.

Sprawdzenie robót polega na skontrolowaniu ich zgodności z wymaganiami określonymi w niniejszej Specyfikacji, w Dokumentacji Projektowej, normach i instrukcjach producentów materiałów.

14.6.2 Odbiór izolacji

Odbiór izolacji odbywa się w dwóch etapach:

- odbiory międzyfazowe (częściowe),
- odbiór ostateczny (końcowy).

14.6.3 Odbiory międzyfazowe polegają na kontroli:

- jakości materiałów,
- podkładu pod izolację,
- każdej warstwy izolacyjnej (w izolacjach wielowarstwowych),
- uszczelnienia i obrobienia szczelin dylatacyjnych oraz innych miejsc wrażliwych na przecieki.

Odbiór materiałów polega na ocenie ich jakości i zgodności z dokumentacją techniczną.

Odbiór podkładu pod izolację powinien obejmować sprawdzenie:

- wytrzymałości, równości, czystości i dopuszczalnej wilgotności podkładu,
- poprawności spadków podłoża oraz prawidłowości rozmieszczenia i spadków kanalików ściekowych,
- poprawności zagruntowania podkładu (jeśli podlega on gruntowaniu),
- oraz rejestrację wszelkich usterek (nierówności, pęknięć i ubytków w podkładzie, braku zaokrągleń lub sfazowań w narożach, braku prawidłowego osadzania wpustów itp.),

Odbiór wykonania każdej warstwy izolacji wielowarstwowej powinien obejmować sprawdzenie:

- ciągłości warstwy izolacyjnej,
- poprawności i dokładności obrobienia: naroży, miejsc przenikania przewodów i innych elementów przez izolację oraz wszelkich innych miejsc wrażliwych na przecieki,
- oraz rejestrację wszelkich usterek

Przy sprawdzaniu uszczelniania dylatacji należy zwrócić uwagę, aby wkładki dylatacyjne były wykonane z jednego materiału i o identycznym profilu na całej długości szczeliny, a w dylatacjach krzyżujących się -

aby były dokładnie ze sobą połączone (bez możliwości rozerwania lub ścięcia, ale z możliwością wydłużeń lub skurczów).

14.6.4 Kontrola powinna polegać na sprawdzeniu:

Ciągłości izolacji i jej zgodności z projektem, a występowania ewentualnych uszkodzeń, a w przypadku gdy jest to niezbędne, należy wykonać próbę wodną lub inne badania pozwalające na prawidłową ocenę wykonanych robót izolacyjnych:

14.7 ODBIÓR ROBÓT OBJĘTYCH S.T.

Roboty winny być wykonane zgodnie z Projektem Technicznym, ST oraz pisemnymi decyzjami Inspektora.

Odbiór izolacji odbywa się w dwóch etapach:

- Odbiory częściowe (międzyfazowe)
- Odbiór ostateczny (końcowy)

Odbiór częściowy polega na kontroli:

- jakości materiałów
- podkładu pod izolacje
- każdej warstwy izolacyjnej (w izolacjach wielowarstwowych)
- uszczelnienia i obrobienia szczelin dylatacyjnych oraz innych wrażliwych miejsc

Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu.

Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu przeprowadzić zgodnie z ST . Podstawą dokonania oceny ilości i jakości robót ulegających zakryciu i zanikających są następujące dane i dokumenty:

- dokumentacja projektowa z naniesionymi na niej zmianami dokonanymi w trakcie budowy i akceptowanymi przez Inspektora,
- atesty użytych materiałów budowlanych,
- Dziennik Budowy,
- uzasadnienie zmian w dokumentacji. Odbiór robót zanikających obejmuje sprawdzenie:
- Przygotowania podłoża dla wykonania powłok,
- Zagruntowania podłoża przed wykonaniem ostatecznych powłok

Odbiór końcowy.

Odbiór końcowy robót przeprowadzić zgodnie z ST .

Przy odbiorze końcowym powinny być przedłożone następujące dokumenty:

- wyniki wszystkich wymaganych pomiarów i badań,
- protokoły odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu.
-

Odbiór ostateczny powinien polegać na sprawdzeniu:

ciągłości izolacji i jej zgodności z projektem, a występowania ewentualnych uszkodzeń, a w przypadku gdy jest to niezbędne, należy wykonać próbę wodną lub inne badania pozwalające na prawidłową ocenę wykonanych robót izolacyjnych. Do odbioru ostatecznego izolacji wodochronnych powinna być przedłożona następująca dokumentacja techniczna:

projekt wykonania izolacji (z ewentualnymi instrukcjami) z naniesionymi zmianami dokonanymi w trakcie robót, dokumenty potwierdzające jakość użytych materiałów w postaci zaświadczeń o jakości wystawionych przez producenta albo wyników badań laboratoryjnych przeprowadzonych na polecenie kierownika robót, D protokoły z odbiorów częściowych, dziennik budowy (dziennik wykonywania robót izolacyjnych wodochronnych).

Z odbioru ostatecznego izolacji należy sporządzić protokół, w którym powinna być zawarta ocena jakościowa zabezpieczenia przeciwwodnego. Jeżeli w trakcie odbioru robót stwierdzono usterki lub wadliwość wykonania robót, powinno to być wymienione w protokole wraz z określeniem trybu postępowania przy dokonywaniu napraw. W takim przypadku odbiór końcowy może być dokonany dopiero po usunięciu usterek.

Podstawa płatności

(m²) izolacji

14.8 PRZEPISY ZWIĄZANE

- PN-69/B-10260 Izolacje bitumiczne. Wymagania i badania przy odbiorze.
- PN-EN 12970:2003 (U) Masa asfaltowa wodochronna. Definicje, wymagania i metody badań i wytrzymałościowych.
- PN-69/B-10260 Izolacje bitumiczne. Wymagania i badania przy odbiorze.
- PN-90/B-04615 Papy asfaltowe i smołowe. Metody badań.
- PN-89/B-27617 Papa asfaltowa na tekturze budowlanej
- PN-92/B-27619 Papa asfaltowa na folii lub taśmie aluminiowej
- PN-91/B-27618 Papa asfaltowa zgrzewalna na osnowie zdwojonej przesywanej z tkaniny szklanej i welonu szklanego
- PN-B-24625:1998 Lepik asfaltowy i asfaltowo-polimerowy z wypełniaczami stosowane na gorąco
- PN-B-24620:1998 Lepiki, masy i roztwory asfaltowe stosowane na zimno
- PN-EN 13416:2004 Elastyczne wyroby wodochronne. Wyroby asfaltowe,
- z tworzyw sztucznych i kauczuku do izolacji wodochronnej dachów. Zasady pobierania próbek
- PN-EN 1107-1:2001 Elastyczne wyroby wodochronne. Wyroby asfaltowe do izolacji wodochronnej dachów. Określanie stabilności wymiarów
- PN-B-24625:1998 Lepik asfaltowy i asfaltowo-polimerowy z wypełniaczami stosowane na gorąco
- PN-B-24002:1997 Asfaltowa emulsja anionowa
- PN-B-24000:1997 Dyspersyjna masa asfaltowo-kauczukowa
- PN-B-24003:1997 Asfaltowa emulsja kationowa
- PN-B-24005:1997 Asfaltowa masa zalewowa
- PN-B-24006:1997 Masa asfaltowo-kauczukowa
- Warunki techniczne wykonania i odbioru robót budowlano-montażowych, tom I Budownictwo ogólne. Arkady 1988 r.

15 ST-14.00 ROBOTY MALARSKIE

CPV 45442100-8

15.1 WSTĘP

15.1.1 Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejsze S.T. są wymagania dotyczące wykonania i odbioru robót malarskich przy realizacji zadania.

S.T. jest pomocniczym dokumentem przy realizacji i odbiorze robót .

15.1.2 Zakres robót objętych S.T.:

Roboty, których dotyczy Specyfikacja, obejmują wszystkie czynności umożliwiające wykonanie izolacji przeciwwilgociowych i przeciwwodnych powłokowych:

- sprawdzenie równości i czystości tynków i gładzi
- sprawdzenie wilgotności tynków
- sprawdzenie zakończenia robót tynkarskich po robotach instalacyjnych
- wykonanie gruntowania i 1-go malowania
- biały montaż
- wykonanie 2-go malowania
- oczyszczenie elementów stalowych

15.2 MATERIAŁY (ELEMENTY)

- podkład gruntujący
- FARBA CERAMICZNA (Eggshell)

4090 Elite Ceramic FARBA CERAMICZNA (Eggshell)

Typ	Połysek	Wydajność	Rozpuszczalnik
Czysty akryl bez domieszek	Eggshell @60 - 8 do 10 @25 - 6 do 30	Przeciętnie 13 do 14 m ² /l	Czysta woda
Czas schnięcia		Części stałe	Opakowania
Sucha w dotyku: 1 do 2 godz.			3,78 litra
Następne malowanie: 4 - 6 godzin w zależności od temperatury i wilgotności powietrza			I (galon)
Pełna eksploatacja powierzchni łącznie z myciem: po 30 dniach.			
Kolory i bazy:		Biała. Może być barwiona na ok. 1500 pastelowych kolorów w systemie kolorowania firmy PARA.	

- FARBA LATEKSOWA SUFITOWA

976 FARBA LATEKSOWA SUFITOWA

Typ	Połysk	Wydajność	Rozpuszczalnik
Czysta farba akrylowa bez domieszek	Mat @60 - 2 @85 - 3	ok.12 m.kw./litra	Czysta woda
Czas schnięcia	Części stałe	Opakowania	
Sucha w dotyku: 30 min.	58% wagowo	0,946l (quatr)	
Następne malowanie: 2 do 4 godz.	37% objętościowo	3,78l (galon)	
Całkowite wyschnięcie: 24 godz.			
Kolory :	Biała - może być barwiona na pastelowe kolory (ok. 1500 z DL III)		
Przeznaczenie:	Specjalna farba lateksowa przeznaczona do malowania sufitów wewnątrz pomieszczeń. Tworzy idealnie matowe powłoki, co pozwala na osiągnięcie niepowtarzalnego nastroju w pomieszczeniach. Nie żółknie. Farba jest przygotowana w postaci niekapiącego żelu, bezzapachowa, charakteryzuje się wysoką siłą krycia. Tworzy doskonale oddychające powłoki. Idealna do malowania sufitów w sypialniach, salonach, jadalniach, oraz wszędzie, gdzie zależy nam na uzyskaniu głęboko matowej powłoki.		

- Woda (PN-EN 1008:2004)
- Rozcieńczalniki

15.3 SPRZĘT

Szczotki druciane, skrobaczka, zaciernice stalowe, pędzle, ławkowiec, pomost rusztowaniowy

15.4 TRANSPORT

ręczny, mechaniczny

15.5 WYKONANIE ROBÓT

FARBA CERAMICZNA (Eggshell)

Przygotowanie powierzchni: Powierzchnia do malowania musi być jednolita, czysta, sucha, wolna od pyłów, tłuszczu, zanieczyszczeń oraz grzybów. Występującego grzyba usunąć właściwym środkiem chemicznym. Rysy, pęknięcia i ubytki zaszpachlować właściwymi wypełniaczami. Połyskowe powierzchnie przeszlifować papierem ściernym i dokładnie odpylić.

Ściany gipsowe, płyty gipsowo-kartonowe - gruntować podkładem lateksowym 240.

Tynki cementowe i cementowo-wapienne - gruntować podkładem lateksowym 240.

Nowe drewno - drewno zażywiczone (sosna, świerk) przetrzeć dokładnie rozcieńczalnikiem nitro, gruntować podkładem alkidowym 151 lub lateksowym 777 Superstick.

Stal, żelazo - gruntować podkładem 3MP2.

Metale galwanizowane - gruntować podkładem 777 Superstick lub Galvaprim 52.

Nanoszenie: Nanosić wałkiem, pędzlem lub natryskiem bezpowietrznym. Przed użyciem farbę należy dokładnie wymieszać.
Nie rozcieńczać. Farba jest gotowa do użycia.
Nie mieszać z innymi farbami i rozcieńczalnikami.
Nie malować w temperaturach poniżej 10 st. C.

Uwagi: Chronić przed zamarznięciem. Przechowywać z dala od dzieci.
Powłoki uzyskują pełną odporność na mycie detergentem po ok. 30 dniach.

FARBA LATEKSOWA SUFITOWA

Przygotowanie powierzchni: Wszystkie powierzchnie muszą być czyste i suche, odtłuszczone, bez śladów wosku i zabrudzeń.

Powierzchnie malowane: Usunąć wszelką farbę odklejoną, łuszczącą się i popękaną. Wypełnić ubytki odpowiednią szpachlą na bazie wody, pozostawić do wyschnięcia, zagruntować cienką warstwą podkładu PARA 777 lub PARA 240. Dla lepszego efektu zagruntować całą ścianę podkładem PARA 240. Błyszczące powierzchnie delikatnie zmatowić.

Nowy tynk, płyta ścienna lub suchy tynk: Tynk musi być suchy i dokładnie utwardzony przed malowaniem. Zagruntować podkładem PARA 240.

Nowe drewno: Wygładzić papierem ściernym i usunąć pył. Zagruntować preparatem PARA Alkyd Primer 151. Po wyschnięciu ponownie wygładzić papierem ściernym i usunąć pył przed położeniem farby kryjącej.

Nanoszenie: Nanosić wałkiem, wałkiem strukturalnym, pędzlem lub natryskiem bezpowietrznym. Nie rozcieńczać. Farba jest gotowa do użytku. Przed użyciem farbę należy dokładnie wymieszać.
Nie mieszać z innymi farbami i rozcieńczalnikami.
Nie malować w temperaturach poniżej 10 st. C.

15.6 KONTROLA JAKOŚCI ROBÓT

Polega na sprawdzeniu

- gładkości powłok (czy nie występują zacieki, smugi, prześwity i plamy)
- braku pęknięć, łuszczeniu się powłoki, odstawania od podłoża oraz widocznych łączeń i poprawek

- prawidłowości faktury
- zmywalności powłok, odporności na zmywanie (wyjątek ingerencji spirytusu), odporność na tarcie i szorowanie
- powłoka powinna dawać aksamitno matowy wygląd

Kontrola stanu technicznego powierzchni przygotowanej do malowania powinna obejmować:

- sprawdzenie wyglądu powierzchni,
- sprawdzenie wsiąkliwości,
- sprawdzenie wyschnięcia podłoża,
- sprawdzenie czystości,

Sprawdzenie wyglądu powierzchni pod malowanie należy wykonać przez oględziny zewnętrzne.

Sprawdzenie wsiąkliwości należy wykonać przez spryskiwanie powierzchni przewidzianej pod malowanie kilku kroplami wody. Ciemniejsza plama zwilżonej powierzchni powinna nastąpić nie wcześniej niż po 3 s.

Badania powłok przy ich odbiorach należy przeprowadzić po zakończeniu ich wykonania: – dla farb emulsyjnych nie wcześniej niż po 7 dniach,

Badania przeprowadza się przy temperaturze powietrza nie niższej od +5°C przy

Badania powinny obejmować:

- sprawdzenie wyglądu zewnętrznego,
- sprawdzenie zgodności barwy ze wzorcem,

Jeśli badania dadzą wynik pozytywny, to roboty malarskie należy uznać za wykonane prawidłowo. Gdy którekolwiek z badań dało wynik ujemny, należy usunąć wykonane powłoki częściowo lub całkowicie i wykonać powtórnie.

Jednostka obmiaru – (m²) powierzchni

15.7 ODBIÓR ROBÓT OBJĘTYCH S.T.

Roboty odbiera inspektor na podstawie wpisów w dzienniku budowy

- sprawdzenie materiałów na podstawie załączonych zaświadczeń i atestów
- sprawdzenie przyczepności powłok
- sprawdzenie nasiąkliwości warstwy gruntującej
- sprawdzenie wyglądu zewnętrznego i zgodności z projektem
- sprawdzenie odporności na ścieranie i zmywanie

Odbiór podłoża

Zastosowane do przygotowania podłoża materiały powinny odpowiadać wymaganiom zawartym w normach państwowych lub świadectwach dopuszczenia do stosowania w budownictwie. Podłoże, posiadające drobne uszkodzenia powinno być naprawione przez wypełnienie ubytków zaprawą cementowo-wapienną do robót tynkowych lub odpowiednią szpachlówką.

Podłoże powinno być przygotowane zgodnie z wymaganiami. Jeżeli odbiór podłoża odbywa się po dłuższym czasie od jego wykonania, należy podłoże przed gruntowaniem oczyścić.

Odbiór robót malarskich

Sprawdzenie wyglądu zewnętrznego powłok malarskich polegające na stwierdzeniu równomiernego rozłożenia farby, jednolitego natężenia barwy i zgodności ze wzorcem producenta, braku prześwitu i dostrzegalnych skupisk lub grudek nieroztartego pigmentu lub wypełniaczy, braku plam, smug, zacieków, pęcherzy odstających płatów powłoki, widocznych okiem śladów pędzla itp., w stopniu kwalifikującym powierzchnię malowaną do powłok o dobrej jakości wykonania.

Sprawdzenie odporności powłoki na wycieranie polegające na lekkim, kilkakrotnym potarciu jej powierzchni miękką, wełnianą lub bawełnianą szmatką kontrastowego koloru.

Sprawdzenie odporności powłoki na zarysowanie.

Sprawdzenie odporności powłoki na zmywanie wodą polegające na zwilżaniu badanej powierzchni powłoki przez kilkakrotne potarcie mokrą miękką szczotką lub szmatką.

Wyniki odbiorów materiałów i robót powinny być każdorazowo wpisywane do dziennika budowy.

Podstawa płatności za (m²) zgodnie z obmiarem robót

15.8 PRZEPISY ZWIĄZANE

- PN-69/B-10280 – Roboty malarskie budowlane farbami wodnymi wodorozcieńczalnymi farbami emulsyjnymi.
- PN-69/B-10285 – Roboty malarskie budowlane farbami, lakierami i emaliami na spoiwach bezwodnych.
- PN-80/6117-05 Farby do malowań wewnętrznych
- PN-C 81911:1997 Farby epoksydowe do gruntowania odporne na czynniki chemiczne
- PN-C 81901:2002 Farby olejne i alkidowe
- PN-C 81914:2002 Farby dyspersyjne stosowane wewnątrz
- PN-C 81911:1997 Farby epoksydowe do gruntowania odporne na czynniki chemiczne

**Nie wymienienie tytułu jakiejkolwiek dziedziny,
grupy, podgrupy czy normy nie zwalnia Wykonawcy od obowiązku stosowania
wymogów określonych prawem polskim.**